

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı
Yayın Nu: 17

BULGARİSTAN'DAKİ OSMANLI EVRAKI

ANKARA-1994

Proje Yöneticisi

İsmet BİNARK
Devlet Arşivleri Genel Müdürü

Proje Sorumluları

<i>Necati AKTAŞ</i>	<i>Necati GÜLTEPE</i>
<i>Devlet Arşivleri</i>	<i>Devlet Arşivleri</i>
<i>Genel Müdür Yardımcısı</i>	<i>Genel Müdür Yardımcısı</i>

Hazırlayanlar

Necati AKTAŞ
Seyit Ali KAHRAMAN

Metin Tashih

Adnan BAYCAR
Numan YEKELELER

Bilgisayar Dizgi

Yücel DAĞLI
Ruşen DENİZ
Hüseyin PARLAK

Sayfa Düzenleme ve Montaj

Nizamettin OĞUZ

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı
Yayın Nu: 17

BULGARİSTAN'DAKİ OSMANLI EVRAKI

ANKARA-1994

SUNUŞ

Arşivler bir ülkenin tapu senedi, bir milletin kimliği, hâtıratı, onun bütün varlığı, hakları ve hususiyetleri ile onu geçmişinden bugüne ve bugününden yarınlarına bağlayan temel dayanağıdır.

Arşivler, devletlerin ve milletlerin haklarını ve milletlerarası münasebetlerini belgeler ve korurlar. Bir konuyu aydınlatmaya ve tesbite yararlar. Bu arada, ait olduğu devrin örf ve âdetlerini, sosyal yapısını, müesseselerini ve bunlar arasındaki münasebetleri birinci el kaynak olarak ortaya koyarlar.

Bilindiği gibi, devletlerin geçmişten geleceğe uzanan bir devamlılıkları vardır. Bu devamlılık ise, ancak onların düzenli, sistemli ve işler bir hale getirilmesi ve arşiv belgelerinin bugüne kazandırılmasıyla sağlanabilir.

Arşiv belgelerinin bugüne kazandırılması, bir bakıma vatan coğrafyasının tapusuna kavuşturulmasıdır. Ayrıca, bilinmelidir ki, kültür coğrafyası, iktisadî ve siyasî coğrafyadan daima daha güçlüdür. Bunun ortaya çıkardığı ve çıkaracağı nice meseleler yumağı vardır ki, bunların hepsine, ancak arşiv belgelerinin ışığında doğru cevaplar arayabiliriz.

Türk milletinin tarihî macerasını ortaya koyabilmek için, arşivlerimizdeki otantik ve orijinal arşiv belgelerinin mutlaka değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

Türk kültürü, Türk milletinin tarih sahnesine çıkışı ile başlar. Binlerce yıl Türklüğün ekmeği, katığı gibi onu doyurur, besler. Millet olarak ayakta tutar. Yüzyıllar boyu

nesilden nesile akar. Kendi kabuğu ve derinliği içinde olgunlaşır ve kaynaşırken, kendine has maddî ve manevî değerlerini de bir bütün içinde korumaya çalışır.

Kültür, müsterek mâzinin ürünüdür. Bir milleti; tarih, sanat, dil ve düşünce sahalarında sahip olduğu millî mirasının gölgesinde gelecek nesillere tanıtip sevdiren onun kültürüdür.

Millî kültür ait olduğu toplumun fertlerini ayakta tutar, birbirine bağlar, millet olma şuuruna götürür. Millî kültür, insana şahsiyet kazandırır. Bilgi, inanç, ahlâk ve töreye bağlılık insan şahsiyetini teşkil eden kültür unsurlarıdır.

Bir milletin büyüklüğü, günümüzde artık politik sınırlarıyla birlikte ve onun da üstünde, kültür varlıkları, kültür zenginlikleri, millî birlik ve bütünlüğü ile ölçülmektedir. Millî kültürüne sahip çıkmayan milletler, şüphesiz geleceklerini de devam ettiremezler. Bir milletin millî kültürü, o milletin millî şahsiyetidir.

Arşivler, herşeyden önce millî kültürümüz ve millî kimliğimiz için elzemdir. İçtimaî yapımızdaki çözümleri önleyecek ortak inanç noktalarımızı arşivlerimizde bulacağız. Hayata kavuşturulacak arşiv belgeleri, bu yüce milletin hukuka, hakka ve ilme saygısının ve insan sevgisinin delilleri olacaktır.

Arşivlerin, ait oldukları milletlerin tarihleri için temel dayanak olduğunu ifade etmiştik. Zira, toplum hayatı ile ilgili idarî, siyasî, hukukî, askerî, iktisadî, dinî, ilmî, biyografik, jeneolojik, teknik ve kültür konularındaki araştırmalar, devletlerin milletlerarası münasebetlerinde haklarının tesbiti için gerekli belgeler, devrinin ahlâk, örf ve âdetlerini ve çeşitli içtimaî hususiyetlerini gösteren her

türlü belgeler ancak arşivlerden temin edilebilir. Bu hususiyetleri itibariyle, arşivlerin en büyük özelliği, toplum ilimlerine başlangıç ve ilk elden kaynak olmalarıdır. Bundan dolayıdır ki, bir devletin ve milletin tarihi, devlet ve millet hayatının öz çizgileri demek olan arşivlerinde gizlidir.

Geçmiş ile bugün ve gelecek arasında sağlam köprüler kurulması, siyaset, ekonomi, toplum hayatı ve kültür alanında yaşanan tecrübelerin gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarılması, devletlerin ve milletlerin tarihinde çok büyük önem taşımaktadır.

*

Dörtbin yıllık ve gerçekten çok zengin bir tarihe sahip Türk milleti bakımından, konunun taşıdığı önem çok daha farklı bir mahiyet arz etmektedir.

Türk idare ve kültür hayatında, arşivlerin çok eskiye giden tarihi Orta Asya Türklüğü'ne kadar uzanmaktadır. Çok köklü ve zengin bir kültüre sahip Türk milleti, tarihinin ve kültürünün arşivlerine de sahiptir.

Orta çağların en medenî milletlerinden biri olan Uygur Türkleri'nin şehirlerinde zengin kütüphaneler, resmî daireler, noter ve gümrük teşkilâtı, mahkemeler ve resmî evrakın muhafaza edildiği arşivler bulunmaktaydı.

Anadolu Selçukluları'ndan ve diğer Türk devletlerinden gelen eski bir devlet an'anesi olarak, daha ilk devirlerden itibaren Türklerde arşiv fikrinin var olduğu bilinmektedir.

Türk-İslâm geleneğinde yazılı kâğıda saygı gösterilmesi sebebiyle, devlet işlemlerine ait yazılı

vesikaların tamamı, müsveddeler de dahil olmak üzere titizlikle muhafaza edilmiştir.

Bilindiği gibi, Türkiye arşiv malzemesi bakımından çok büyük zenginliğe sahiptir. Osmanlı Devleti'nden devralınan büyük ve şerefli mirasla, bugün dünyanın en zengin arşiv potansiyeline sahip sayılı ülkelerinden birisi durumundayız.

Orta, Yakın-Doğu, Balkan ve Akdeniz ülkeleri içerisinde, kudretli ve kuvvetli devlet olabilme vasfını uzun süre devam ettiren Osmanlı Devleti'nde, arşiv fikri çok eskilere kadar uzanmaktadır. Arşivin, bir milletin tarih ve kültür hazinesi olduğunu idrâk eden ecdâdımız, bunun içindir ki, kurduğu arşiv teşkilâtına 'Hazine-i Evrak' adını vermiştir.

Orta, Yakın-Doğu ve Balkan ülkeleri içerisinde, Osmanlı arşivleri, idarî kayıtların devlet eliyle tesbit edilip düzenlendiği ve günümüze kadar muhafaza edildiği örnek kuruluşlardır.

Osmanlı Devleti'nde, yüzyıllar boyunca ve devrinin bürokratik sistemine göre teşekkül eden arşiv malzemesi, XVIII. yüzyıl ortalarına kadar titizlikle muhafaza edilmiş; bu tarihten sonra araya giren harpler, ihmal, ilgisizlik ve elverişli olmayan muhafaza şartları yüzünden bu dönem arşiv malzemesinin bir kısmı maalesef asırların tahribine uğramıştır.

Osmanlı Devleti'nin resmî yazışmaları, merkez teşkilâtı dairelerinin arşiv malzemesi, bugün İstanbul'da Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda muhafaza edilmektedir. Bâzı müze, kütüphane, müftülük ve diğer devlet dairelerinde

de, bu devrin tarihi ile ilgili zengin arşiv malzemesi bulunmaktadır.

Ayrıca, Türk tarihinin Osmanlı dönemine ait çok sayıdaki arşiv malzemesinin, çeşitli ülkelerin arşivlerinde bulunduğunu da bilmekteyiz.

Osmanlı Devleti'nin ilgası üzerine, çeşitli mülga nezâretlerinin ve bâzı devlet dairelerinin arşiv vesikalarının Hazine-i Evrak'a devri ile Osmanlı Arşivi'ndeki arşiv malzemesi zenginleşmiştir.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Osmanlı Devleti'nin merkez teşkilâtının arşiv malzemesini ihtiva etmesi sebebiyle, bir bakıma, Osmanlı dönemi için bir ana arşiv, bir devlet arşivi hüviyetine sahiptir.

Osmanlı Arşivi'nin en büyük hususiyeti, Türkiye'nin olduğu kadar, bugün müstakil devlet kurmuş Orta ve Yakın - Doğu, Balkan, Akdeniz, Kuzey Afrika ve Arap ülkelerinin kültür, iktisat ve siyasî tarihlerinin gün ışığına çıkarılmasında, milletlerarası hakların ispatı ve korunmasında, ayrıca vatandaş haklarının gerektiğinde hukukî mesnedi olması bakımından sahip olduğu müstesna değeridir.

Bu arada, Osmanlı Arşivi'ndeki belgelerin, sosyal müesseselerin, idarî ve malî teşkilâtların tarihçeleri üzerinde yapılacak çalışma ve araştırmalar için de çok büyük değere sahip olduğunu ifade etmek gerekir.

Hazine-i Evrak, Osmanlı Devleti'nin ilgasından sonra ve Cumhuriyet'in ilânından önce 1923 senesinde, mülga sadâret evrakının ve eşyasının muhafazası için, Başvekâlet Kalem-i Mahsus Müdüriyeti'ne bağlı 'Mahzen-i Evrak Mümeyyizliği' adı ile yeniden teşkilâtlandırılmış

ve Osmanlı Devleti'nin son Hazine-i Evrak Müdürü olan Mahmud Nedim Bey, mümeyyiz tâyin edilmiş ve mülga Şurâ-yı Devlet Arşivi de, bu mümeyyizliğin idaresine verilmiştir.

1923 senesinde, 'Mahzen-i Evrak Mümeyyizliği' adı ile, Başvekâlet Kalem-i Mahsus Müdüriyeti'ne bağlanan arşiv teşkilâtı, 1927'de 'Hazine-i Evrak Müdür Muavinliği' adı ile Başvekâlet Müsteşarlığı'na bağlanarak, bir bakıma müstakil bir daire hüviyetini kazanmıştır. 1929 senesinde, Başvekâlet Muamelât Müdürlüğü'ne bağlanmış ise de, Müsteşarlık Makamı ile irtibatını korumuştur.

Daha sonra, Cumhuriyet'in Onuncu Yıldönümünde, 20 Mayıs 1933 tarih ve 2187 sayılı Kanunla, Ankara'daki Evrak Müdürlüğü ile İstanbul'daki Hazine-i Evrak Müdür Muavinliği, 'Başvekâlet Evrak ve Hazine-i Evrak Müdürlüğü' adı altında birleştirilmiştir. Aynı kanuna göre, Müdür Muavini İstanbul'da Hazine-i Evrak'ın başında kalmıştır. 19 Nisan 1937 tarih ve 3154 sayılı Kanunla, Başvekâlet teşkilâtı içerisinde Müsteşara bağlı, müstakil bir Arşiv Dairesi haline getirilmiştir. 29 Haziran 1943 tarih ve 4443 sayılı Kanunla, Müsteşarlığa bağlı Başvekâlet Arşiv Umum Müdürlüğü statüsüne kavuşturulmuş, bilâhare 9 Mart 1954 tarih ve 6330 sayılı Başvekâlet Teşkilâtı Hakkında Kanun içerisinde yer almış, 27 Şubat 1982 tarih ve 8/4334 karar sayılı "Bakanlıkların Yeniden Düzenlenmesi ve Çalışma Esasları"nın yürürlüğe konulması hakkında Bakanlar Kurulu Kararı ile, Başbakanlık Teşkilâtı içerisinde Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı adını almıştır.

Görüldüğü üzere, Cumhuriyet'in ilânını müteakip, Sadâret'den devralınan arşiv konusu, bir merkezî hükûmet hizmeti olarak bugüne kadar Başbakanlık tarafından yürütölegelmiştir.

Bu arada, Cumhuriyet dönemi arşiv malzemesi ile, zamanla arşiv malzemesi haline gelecek olan arşivlik malzemenin Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü çatısı altında kontrol altına alınması, bunların arşivcilik metod ve tekniklerine uygun olarak korunması, düzenlenmesi ve ilmî bir şekilde tasnif edilip istifadeye sunulmasıyla ilgili arşiv hizmetlerinin müstakilen ve merkezî bir şekilde yürütölmesi düşüncesiyle, 1976 yılı Ekim ayında Başbakanlık Merkez Teşkilâtı içerisinde Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı, o tarihlerde Başbakanlık Müsteşarı olan, Sayın Ekrem Ceyhun'un direktifleri çerçevesinde, bu satırların yazarının öncülüğünde kurulmuştur.

Bu suretle, Millî Mücadele, onu takip eden dönem ve Cumhuriyet'in ilânından sonra bugüne kadar teşekköl eden, bu devrin bütün tarihini, Türkiye Cumhuriyeti'nin doğuşunu, ilerleyiş yolunda geçirdiği çeşitli safhaları ve elde edilen neticeleri gösteren tarihî, idarî, siyasî, hukukî, iktisadî, ilmî, teknik, kültür ve çeşitli konulardaki malzeme topluluğundan meydana gelen devlet evrakının gelecekte ne olacağı, nasıl muhafaza edileceği ve korunacağı, nasıl değeriendirileceği, bir kelime ile kaderinin ne olacağı konusu üzerinde duyulan endişeler de giderilmiştir.

Son olarak, 19 Ekim 1984 tarihinde yürürlüğe konulan 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanunu çerçevesinde, birbirinden ayrı olarak faaliyet göstermekte

olan İstanbul'daki 'Osmanlı Arşivi' ile Ankara'daki 'Cumhuriyet Arşivi' daire başkanlıkları Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü çatısı altında birleştirilmiştir.

3056 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanunu çerçevesinde, millî arşivlerimizin korunması ve değerlendirilmesi ile ilgili her türlü görev Başbakanlığa verilmiş bulunmaktadır.

3056 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi, hukukî, idarî ve teknik arşiv uygulamalarına imkân verecek yeni mevzuat düzenlemelerine de ışık tutmuştur.

Bu mevzuat düzenlemeleri ile millî arşivlerimizin geleceği emniyet altına alınırken, arşiv hizmetlerimiz de ilmi arşivciliğin disiplinine bağlanmıştır.

*

Ancak, millî arşivlerimizin çok yakın bir geçmişe kadar kanun koruması altında ve belli bir teşkilâtın sorumluluğu altında bulundurulmamasından dolayı; ayrıca, çeşitli ihmaller ve kayıtsızlıklar sonucunda devlet evrakının bir kısmı alım, satım, vakıf, verâset ve başka çeşitli sebeplerle kaybolmuş, elden çıkmıştır. Bu bakımdan arşiv malzemesinin gerektiği gibi korunabilmesi için, uzman personel ve sağlıklı depo şartları ve çeşitli yan hizmetlerin düzenli olarak birlikte düşünülmesi gerekmektedir.

Her türlü şahıs ve müessesenin elindeki arşiv malzemesinin sağlıklı bir şekilde korunması hayatî önem taşımaktadır. Sorumsuz ve ehliyetsiz kişilerden kaynaklanan hatalar, daha sonra telâfisi mümkün olmayan çok büyük kayıplara yol açabilir.

Osmanlı Devleti, birbirini takip eden harplerde Rumeli’de, Tuna boylarında, Anadolu’da bir çok yerleri adım adım kaybetmiş; ancak altıyüz yıl sürmüş bir hükümrânlığın hâtıraları ve tapuları saygı ile muhafaza edilmiştir.

Şahıslardan kaynaklanan sorumsuzluk ve dikkatsizliğin veya iş bilmeyen ehliyetsiz kişilerin nasıl büyük kayıplara yol açabileceğinin en kötü örneği, 1931 yılında, dünyanın hiç bir yerinde eşi benzeri görülmedik bir şekilde, ülkemizde yaşanmıştır.

1931 yılında, asla affedilmesi ve unutulması mümkün olmayan bir gaflet neticesi, bilebildiğimiz kadarı ile dünya arşivcilik tarihinde bu konuda tek örnek olarak, çoğu maliyeye ait Osmanlı dönemi arşiv malzemesi, millî hâfizamızın bir bölümü, sorumsuz, millî kültür ve şuurdan habersiz bir-iki kişinin gayretiyle Bulgaristan’a hurda kâğıt olarak satılmıştır.

İstanbul Defterdarlığı Maliye Arşivi’nde bulunan askerî, malî, ticarî, siyasî, hukukî, edebî, sanayi, denizcilik ve bilim tarihimize ait evrakın bir kısmı, 1931 yılının Mayıs ayında yetkili, konuyu bilen ve belgelerin değerini takdir edebilecek hiçbir şahıs veya müesseseye danışılmadan kesekâğıdı yapılmak için ayrılan kâğıtlar ile birlikte, okkası üç kuruş on paraya Bulgaristan’a satılmıştır. Satılan belgelerin miktarı 30 ile 50 ton arasındadır. Çoğunluğu maliyeye ait olan evrak, özellikle Tanzimat’tan sonra, muhtelif dairelerden gelen vesikaların da burada toplanması ile çeşitlenmiş ve çoğalmıştır. Sultanahmet’teki Bizans döneminden kalma hapishanede bulunan evrak, Maliye Bakanlığı’nın emri ile Defterdarlık’ta konu ile uzaktan yakından alâkası olmayan iki tapu memurunun üstünkörü incelemeleri

sonucunda, “Günün maliye işleri ile ilgili olmayıp bir değer taşımadıklarına, hükümlerinin geçmiş olduğuna” karar verilerek ve bir kısmının da “boş kâğıt parçaları” olduğu iddia edilerek, kâğıt fabrikalarında hamur haline getirilmek maksadıyla Bulgaristan’a gönderilmek üzere, Sirkeci’den döke saça vagonlara doldurulmuş ve yerine ulaştırılmıştır. Kamyonlara yüklenirken dökülen evraktan bir bölümü daha sonra çevredeki çocuklardan toplanmış, sağa sola dağılan bâzı vesikalar ise çöpçüler tarafından süpürülerek Kumkapı sahillerine atılmıştır. Bir milletin kendi kültürünü, tarihini ve mirasını satmak anlamındaki bu facia, olaydan tesadüfen haberdar olabilen İsmail Hakkı Konyalı ve Muallim Cevdet gibi tarihe, kültüre vâkıf, inançlı insanların gayretleri ile kısmen önlenmiş; Fuat Köprülü, Ahmed Refik gibi tarihçiler konunun önemine dikkat çekmişler ve nihayet evrakın bir bölümü satıldıktan sonra hükûmet harekete geçmiştir.

İsmail Hakkı Konyalı ve Muallim Cevdet’in öncülüğünü yaptığı bir grup aydın, öncelikle devrin Başbakanı İsmet İnönü’ye bir telgraf çekmiş, daha sonra da yapılan işin ne kadar büyük bir yanlışlık ve gaflet olduğunu, evrak satışının Avrupa ilim âlemini hayrete düşüreceğini, bu kafa yapısı ile Batı’nın kültür atmosferine dahil olmanın imkânsız olduğunu, Avrupa’da bile Türklerin geçmişinin aydınlatılması için bu vesikalara çok büyük değer verildiğini, evrakın tarihî değerini, satışın hemen durdurulmasını, eğer bu mümkün olamıyorsa, hiç değilse Bulgaristan’ın ikaz edilip vesikaların kıymetli olduğunun bildirilmesini ve fabrikalara gönderilmesinin engellenmesini belirten bir rapor yollamıştır.

Konu, araya konan bâzı şahıslar vasıtasıyla mecliste, bakanlıklarda ve Başbakanlık Müsteşarlığı nezdinde de gündeme getirilmiş; nihayet Başbakan İsmet İnönü imzasıyla yayınlanan bir genelge ile devlet dairelerinin ellerinde bulunan tarihî vesikaların hiçbir şekilde imha edilmemeleri ve satılmamaları bildirilmiştir.

Evrak satış konusu günlerce gazetelerde önemli yer işgal etmiş, T.B.M.M.'nde konu ile ilgili soru önergeleri verilmiş, atılan yanlış adımdan geri dönülmesi için kamuoyu baskısı temin edilmeye çalışılmıştır. Bu haklı ve ciddî tepkiler üzerine, evrak mahzenlerinin kapıları mühürlenerek dışarıya evrak çıkarılması durdurulmuş, olay soruşturulmaya başlanmış, bir yandan da satılan evrakın geri alınabilmesi için Bulgaristan ile temasa geçilmiştir. Bir ara vesikaların tamamının iade edileceği şeklinde bir söylenti çıkmışsa da, satılan evrakın tamamını geri almak mümkün olmamıştır.

Bulgaristan'a evrak satışı, depolarda bekleyen milyonlarca belgenin durumu ve bunların geleceği konusuna kamuoyunun dikkatini çekmiştir. Doğal olaylar sebebiyle yok olanlardan başka, geriye kalan belgelerin rutubetli mahzenlerde hiçbir koruyucu tedbir alınmadan yığılı halde durması; mikroorganizmalar ve kimyevî reaksiyonlar sonucu kâğıtlarda meydana gelen bozulmalar, binlerce belgenin yüzyıllar boyu üst üste yığılı durması, birçok vesikanın birbirinden ayrılamayacak şekilde yapışması ve buna benzer başka sebeplerden dolayı, Türk tarihinin önemli bir bölümü ile ilgili bilgileri ihtiva eden bu paha biçilmez hazinenin elden çıkma tehlikesinin gündeme gelmesi sonucu, tarihçiler ve aydınlar bu konuya ilgililerin dikkatini çekmişler, kalan belgelerin kurtarılması ve tasnifi çalışmalarını gündeme getirmişlerdir. Bu iş için tarihçi ve arşivist Macar Lajos

Fekete, vesikaları ilmî bir şekilde tasnif etmek maksadıyla, Türkiye'ye dâvet edilmiş ve halen uygulanmakta olan Provenance tasnif sisteminin temellerini atmıştır.

Konunun devlet düzeyinde ele alınması hâdisesi, Muallim Cevdet'in İsmet İnönü'ye yazdığı mektup ile başlamıştır. Muallim Cevdet, mektubunda, Türk tarih ve kültürü yönünden çok önemli bir belge olan evrakın satılmasının yanlışlığı konusunda endişelerini ve tepkisini belirterek, Türk tarihinde şimdiye kadar karanlıkta kalmış birçok konunun bu belgeler olmadan aydınlatılmasının mümkün olmadığını ifade etmiştir. Konu ile ilgili olarak T.B.M.M'nde de faaliyete geçilmiş, Saruhan Mebusu Refik Şevket Bey Meclis Başkanlığına cevaplandırılmak üzere bir soru önergesi vermiştir. Bu önergede, satılan evrakın bulunduğu mahzende ne kadar zamandır ne tür belge bulunduğu, bunların kimin sorumluluğunda olduğu, tasnif işleminin yapıp yapılmadığı, evrakın niçin satıldığı, satışta hangi usullerin uygulandığı, satılan evrakın kıymetli olup olmadığı, satılanların geri alınması için bir teşebbüste bulunup bulunulmadığı, satıştan sorumlu olanların kanunî takibata uğrayıp uğramadıkları gibi hususlar yer almıştır.

Bu önergeye dönemin Maliye Vekili olan Mustafa Abdülhâlik tarafından cevap verilmiştir. Cevapta, söz konusu evrakın bir kısmının geçmişte tasnifinin yapıldığı, önemsiz görülenlerin kurulan bir komisyon tarafından ayrılarak satılmasına karar verildiği, ancak sonradan gelen büyük tepkiler yüzünden satılanların Bulgaristan'dan geri istendiği şeklinde ifadeler yer verilmiştir. Bu açıklamaların kamuoyunu tatmin etmekten uzak olduğu açıktır.

Bu arada Ayasofya Camii ve çevresinde bulunan evrakın daha iyi korunması maksadıyla, Topkapı Sarayı'na nakledilmesi Başbakanlık tarafından emredilmiştir.

Saruhan Mebusu Refik Bey daha sonraki tarihlerde de bu konunun peşini bırakmamış, yeniden verdiği bir önerge ile Bulgaristan'a giden evrakın geri gelip gelmediğini ve yürütülen tahkikatın ne safhada olduğunu sormuştur. Bu soruları, Maliye Vekili Abdülhâlik Bey, şimdiye kadar 54 çuval belgenin geri alındığı, tahkikatın ise Danıştay tarafından sürdürüldüğü şeklinde cevaplandırmıştır.

Bilâhare, Bulgaristan'a satılanların hurda kâğıt değil, tarihî arşiv malzemesi olduğu anlaşılmış, Muallim Cevdet ve tarihçi İbrahim Hakkı Konyalı'nın hâdisenin üzerine giden neşriyatı ve müdahaleleri neticesi, işe el konulmuş ve satılan vesikalar diplomatik yoldan geri istenmiştir.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan ve 1993 yılında yayınlanan "Bulgaristan'a Satılan Evrak"⁽¹⁾ adlı eserde, arşivcilik tarihimizin bir dönemine ait perde aralanmakta ve Bulgaristan'a satılan evrak konusu birinci el orijinal kaynaklar ve bilgiler ışığında incelenmektedir.

Üzülerek ifade edelim ki, 'Bir belâ bin nasihatten evlâdır' atasözünü adetâ doğrularcasına, Bulgaristan'a hurda kâğıt fiyatına satılan evrak konusu, Türkiye Cumhuriyeti'nin gündemine ihmal edilen arşiv meselesini

⁽¹⁾ Bulgaristan'a Satılan Evrak ve Cumhuriyet Dönemi Arşiv Çabımlar›. Ankara, 1993, XXXV+604 s.

“T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığ›, Yayın Nu: 19”

getirmiştir. Bu hâdisenin duyulması üzerine, söz konusu evrakın kıymetini bilen birkaç hamiyetli kişinin, gerçek Türk aydınının gayretleriyle, yetkililerin ve görevlilerin dikkatleri arşiv meselesi üzerine çekilmiştir.

Bunun sonucu olarak;

1- İstanbul'da Ayasofya ve civarındaki depolarda her türlü korumadan uzak olarak yok olmaya terk edilmiş evrakın varlığından haberdar olunmuş ve akabinde, bunların Topkapı Sarayı'na nakilleri sağlanarak, biraz daha iyi şartlarda koruma altına alınmaları temin edilmiştir.

2- Başbakanlığın bütün kurum ve kuruluşlara gönderdiği 10.6.1931 tarihli genelge ile, tarihî arşiv evrakının değerinin takdirinin ihtisas erbabına ait bulunması sebebiyle, hiçbir bahane ve suretle mevcut evrakın kaybına sebebiyet verilmemesi en yetkili Makamca tamim edildiğinden, evrak imhasının ve satışının önüne geçilmiştir.

3- Bâb-ı Âli'deki, Sadâret evrakının tasnifi konusuna işlerlik kazandırılmıştır.

4- Bulgaristan'a hurda kâğıt fiyatına satılan evrakın, kâğıt hamuru olması önlenmiştir.

5- En önemlisi, Devlet Arşivi'nin kurulması konusu Türk idare ve kültür hayatının gündemine gelmiştir.

Bulgaristan'a hurda kâğıt fiyatına satılan evrakların, bilâhare diplomatik yoldan geri istendiği görülmektedir. Bulgarlar, Avusturya'dan uzman getirterek bu belgeleri inceletmişler ve en değerli olanlarla, kendilerini ilgilendirenleri arşiv ve kütüphaneleri için

alıkoymuşlardır. Diplomatik yoldan geri istenen evraktan arta kalanlar, iki sene sonra Türkiye'ye iade edilmişlerdir.

Bulgaristan'a satılan evrak, bugün, aynı zamanda Bulgaristan'ın millî kütüphanesi olan Cyril ve Methodius Kütüphanesi'ndedir. Kütüphane, 10 Aralık 1878 tarihinde Sofya'nın Rus asıllı valisi Peter Vladimirovich ve Prof. Marin Drinov'un gayretleriyle kurulmuştur. Kütüphanenin temel görevleri arasında, Osmanlı hâkimiyeti ve Bulgar millî uyanış dönemlerine ait belgeleri muhafaza etmek ve değerlendirmek de yer almaktadır.

Kütüphaneye 9 Eylül 1944 tarihinde, Bulgar alfabesinin hazırlayıcıları olan Cyril ve Methodius'un adı verilmiştir. Kütüphanenin bir Şarkiyat şubesi bulunmaktadır. Bu şube, çalışmalarını Millî Kütüphane bünyesinde yürüttüğü halde, idarî bakımdan Bulgaristan Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arşiv Genel Müdürlüğü'ne bağlıdır. Bu merkezdeki Osmanlı dönemi arşiv belgeleri üzerinde araştırma yapmak için Arşiv Genel Müdürlüğü'nden izin almak gerekmektedir.

Kütüphane bünyesindeki Şarkiyat şubesince belge teminine 1880'lerde başlanılmıştır. İlk olarak üç ayrı koleksiyon teşkil edilmiştir. Bunlar; arşiv belgeleri, yazma eserler ve matbu kitaplardır. Bu malzeme arasında Filibe, Varna, Vidin, Şumnu, Hasköy, Rusçuk, Plevne, Silistre, Samakov, İslimye, Razgrad ve benzeri şehirlerde toplanan Osmanlı arşiv belgeleri ve kütüphane malzemesi de bulunmaktadır. Bu malzeme üzerinde 1880'lerden sonra, tasnif ve değerlendirme çalışmaları başlatılmıştır.

Balkan Harbi ve Birinci Dünya Harbi dönemlerinde, Osmanlı arşiv belgeleri üzerindeki değerlendirme çalışmaları yavaşlamıştır.

Türk belgeleri üzerindeki çalışmalar, kütüphaneci Vladimir Todorov-Khindalov (1913-1935) döneminde yeniden hızlanmıştır. Khindalov, İstanbul'daki Hazine-i Evrak'ta araştırmalar yapmıştır. Kütüphaneci Miiâtev (1935-1942) ve Nedkov (1942) dönemlerinde koleksiyonun mevcudu, yukarıda sözü edilen işe yaramaz hurda kâğıt diye satılan sandıklar dolusu evrak sayesinde büyük ölçüde zenginleşmiştir.

Bu arada, Bulgaristan'a satılan evrak konusu ile ilgili olarak basında çıkan yazılar incelendiğinde görülecektir ki, bu satıştan önce, 1929'da İstanbul'a gelen, arşiv ve kütüphanelerimizde araştırmalarda bulunan, eski Osmanlı Meclisi Mebusanı'nda Manastır Mebusluğu'nda bulunmuş, Galatasaray mezunu, Türkçeyi ve Osmanlı Türkçesini çok iyi bilen Panço Doreff'in, 1931'de İstanbul Defterdarlığı'nca Bulgaristan'a satılan evrakla ilgisinin olup olmadığının tartışma konusu yapıldığıdır. (Ek- 1)

Adı geçenin, bu incelemelerinin neticelerini, Sofya'da neşredilen günlük Zora Gazetesi'nde 'Bulgaristan'a ait kıymetli vesikalar' başlığı altında neşretmiş olduğunu basında çıkan yazılardan öğreniyoruz. (Ek-2)

21 Temmuz 1931 tarihli Vakıf Gazetesi'nde 'Satılan evrak meselesinde, Bulgar muharrirlerden Panço Doreff kendi vaziyetini izah ediyor.' başlıklı haberde, Doreff'in Vakıf Gazetesi'ne gönderdiği mektup yayınlanmıştır. (Ek-3)

Doref bu mektubunda, Hazine-i Evrak'taki araştırmasını verilen izin çerçevesinde yaptığını, arşiv ve Tarih Cemiyeti Kütüphanesi'ndeki incelemelerinin Türk - Bulgar münâsebetlerine ait olduğu, bu konu ile ilgili vesikaları kopya etmiş olduğunu, araştırmalarının neticelerini Sofya'da çıkan Zora Gazetesi'nde neşrettiğini, bu araştırma ve neşriyatın iki milletin yakınlaşmasına vesile olduğu gibi, Bulgaristan'da yaşayan Türk vatandaşlarını da sevindirerek, millî hislerinin kuvvetlenmesine ve Bulgaristan'daki içtimaî mevkilerinin yükselmesine yardımcı olduğunu ifade etmektedir.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, daha önce atıfta bulunulan yayını ile, bu konuya da açıklık kazandırmaktadır.

Panço Doref'in İstanbul'da bulunduğu sırada, Bulgaristan'a yazmış olduğu mektupların kopyaları temin edilmiş olup; Bulgarca yazılmış bu mektupların asıllarından alınmış kopyaları ve Fransızca tercümeleri eklerde verilmektedir.

Panço Doref'in, aynı dönemde Bulgaristan Ticaret Bakanlığı Genel Sekreteri olan babası G. Sokoloff'a İstanbul'dan yazdığı mektuplar, buradaki çalışmalarına devam edebilmek için süre uzatımı ile maddî yardım taleplerini ve bu arada, daha çok, XIX. asırdaki Bulgar ekonomisinin Osmanlı düzeni içindeki durumuna ait tesbitlerini ihtiva etmektedir.

Bu mektuplardan 2 Nisan 1929 tarihli olanda, Hazine-i Evrak'taki belgelerin uçsuz bucaksız bir derya olduğu, bunlar arasında Bulgaristan'ı ve Bulgar halkını ilgilendiren önemli bilgilerin bulunduğunu (Ek- 4); 8 Haziran 1929 tarihli mektubunda, notlar aldığını,

sabahtan akşama kadar arşivde çalıştığını, belgeleri incelediğini, araştırmalarını büyük bir hareretle sürdürdüğünü (Ek- 5); 21 Haziran 1929 tarihli mektubunda, Bulgaristan ile ilgili çok zengin kaynaklar bulunduğunu, Türk arşivlerinin kendileri için son derece önemli olduğunu (Ek-6); 10 Temmuz 1929 tarihli mektupta, önemli birkaç belge bulunduğunu, bulduklarının orijinal şeyler olduklarını (Ek- 7); 19 Temmuz 1929 tarihli mektubunda da, 1815 - 1840 yıllarına ait Bulgaristan'ı çok yakından ilgilendiren belgeler bulunduğunu, Türkiye'deki arşivlerde çalışmanın çok zevkli ve sürükleyici olduğunu ifade etmektedir. (Ek- 8)

Mektuplar bu kadar değildir. Ancak görüldüğü gibi, üzerinde çalışılan arşiv malzemesi, Bulgaristan'ı doğrudan ilgilendiren belgelerdir.

Panço Dorefin, İstanbul Defterdarlığı'nca Bulgaristan'a satılan evrak olayı ile doğrudan bir ilgisinin olup olmadığını kesin olarak ileri sürmek, şüphesiz mümkün değildir.

Ancak, evrak satışının gündeme geldiği sırada, Osmanlı arşivlerinde Bulgaristan'ı doğrudan ilgilendiren çok sayıda belgenin bulunduğu, dolayısıyla satışa çıkarılan evrağın Bulgaristan tarafından satın alınmasında çok büyük yararlar olduğu, adı geçen tarafından ilgililere kesin olarak ifade edilmiştir.

*

Cytil ve Methodius Kütüphanesi'nde bulunan Osmanlı arşiv belgeleri birkaç ana grupta incelenebilir.

Bunlar;

1- Şer'i mahkeme sicilleri,

2- Tapu tahrir ve timar defterleri,

3- Defterler grubu,

4- Belgeler grubudur.

Bulgarlar satın aldıkları Osmanlı arşiv malzemesinin tamamına yakını tasnif etmişler, tahribe uğramış olanların bir kısmını da restorasyona tâbi tutmuşlardır.

15-19 Şubat 1993 tarihleri arasında Bulgaristan arşivleri, bu arada Cyril ve Methodius Kütüphanesi, bu satırların yazarı tarafından Devlet Arşivleri Genel Müdürü sıfatıyla resmen ziyaret edilmiş; bu ziyaret sonunda iki ülkenin devlet arşivleri arasında bir 'İşbirliği Protokolü' imzalanmıştır. Bu ziyaret sırasında yetkililerin verdiği bilgiye göre, Şarkiyat şubesinde;

1- 350 bin gömlek içerisinde 1 milyon belge,

2- 700 adet maliye defteri,

3- 405 adet timar ve zeamet defteri,

4- 191 adet şer'îye sicili bulunmaktadır.

Bulgaristan'a satılan evrak, yukarıda sözünü ettiğimiz dört grup arşiv malzemesi içerisinde yer almaktadır.

Bu belge ve defterler, yerleşim birimlerine göre tasnif edilmiştir. Atıfta bulunulan 405 adet icmal ve mufassal tahrir defterinin Bulgarca olarak kataloğu da neşredilmiştir.

Belgelerin ve maliye defterlerinin yerleşim birimlerine göre Bulgarca olarak katalogları hazırlanmıştır.

Bu belgeler, ana kaynak Osmanlı arşivlerinden geldiği için yalnızca Bulgaristan'ı ilgilendirmeyip, bütün Osmanlı Devleti'ni içine almaktadır.

Osmanlı arşiv belgeleri ile ilgili olarak yayınlanmış katalog, bibliyografya ve envanterler, yukarıda sözünü ettiğimiz resmî ziyarette temin edilerek Türkiye'ye getirilmiş ve Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün İstanbul'da bulunan Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda istifadeye sunulmuştur.

Bulgaristan'daki Osmanlı arşiv belgeleri üzerinde yapılmış çalışmalar için, dilimize de tercüme edilmiş bulunan Jan Reychman-Ananiasz Zajaczkowski'nin 'Handbook of Ottoman - Turkish Diplomats' adlı eseri ⁽²⁾ ile, 'Arşiv ve Arşivcilik Bibliyografyası (Türkçe ve Yabancı Dillerde Yayınlanmış Kaynaklar)' adlı bibliyografik çalışmamızın ⁽³⁾ 'Türk Tarihinin Arşiv Kaynakları' bölümüne bakılmalıdır.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ile Bulgaristan Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arşiv Genel Müdürlüğü arasında 19.2.1993 tarihinde Sofya'da imzalanan ve 1993-1994 yıllarını kapsayan İşbirliği Protokolü'nün 5 inci maddesi gereğince, Bulgaristan Bakanlar Konseyi Arşiv Genel Müdürlüğü'nün dâveti üzerine, 29.11.1993-13.12.1993 tarihleri arasında 15 gün süre ile Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'ndan, Daire Başkanı Necati AKTAŞ ile Şube Müdür V. Seyit Ali

⁽²⁾ Jan Reychman-Ananiasz Zajaczkowski: *Osmanlı-Türk Diplomatası El Kitabı*. İstanbul, 1993, 28-31; 66-71. ss.

"T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 10"

⁽³⁾ İsmet Binark: *Arşiv ve Arşivcilik Bibliyografyası (Türkçe ve Yabancı Dillerde Yayınlanmış Kaynaklar)*. Ankara, 1979, 29-39; 193. ss.

"T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı, Yayın No: 2-Gn.No: 042"

KAHRAMAN, 1931 yılında hurda kâğıt olarak satılan, aslında XV-XIX. yüzyıllar arası Türk tarihinin birinci el kaynak malzemesi olan arşiv belgelerinin miktar, muhteva, saklanma şekli ve tasnif durumlarını tesbiti maksadıyla Bulgaristan'a gönderilmiştir.

Bulgaristan'da yapılan tetkikler sırasında, belgelerin Bulgaristan'a intikali ile ilgili yeni bilgiler edinilmiştir. Bulgaristan Bilimler Akademisi Başkan Yardımcısı ve Osmanlı Tarihçisi Prof. Dr. Vera Mutafoçiyeva'dan alınan bilgilere göre; 1931 yılında hurda kâğıt niyetiyle satışa çıkarılan belgeleri Bulgaristan hükûmeti değil, Bulgaristan'da Sofya yakınlarında Kostaneç kasabasında faaliyet gösteren ve İsviçreli Berger ailesine ait Srnee Berger Kâğıt Fabrikası kâğıt hamuru yapmak üzere satın almıştır. Bu satışla ilgili Türkiye gazetelerinde çıkan haberler üzerine, Bulgaristan konsoloslukunda görevli olan ve 1928-1929 yıllarında Hazine-i Evrak'ta araştırma yapan Panço Doref, daha önce de ifade edildiği gibi, gelen malzemenin hurda kâğıt olmayıp, tarihî kıymeti hâiz Osmanlı belgeleri olduğunu kendi hükûmetine telgrafla âcilen bildirmiştir. Bunun üzerine, Bulgar yetkilileri, Türkiye'den kâğıt hamuru yapılmak üzere Berger firması tarafından satın alınan bu belgelere, Sofya tren garında el koymuş ve söz konusu malzemenin tarihî belgeler olduğunu Viyana'da tesbit ve teyid ettirdikten sonra, kâğıt fabrikasından satın alarak Cyril ve Methodius Kütüphanesi'nin Şarkiyat şubesinde muhafaza altına almıştır.

Belgeler, 1931 yılından itibaren Macar Herber Duda ve Bulgar Gilib ve Gilibov tarafından, belge ve defter ayrımı şeklinde tasnif edilmeye başlanmıştır. İkinci Dünya Savaşı sırasında, Sofya'nın bombalanma

ihtimaline karşı belgeler Sofya dışına taşınmış ve harpten sonra tekrar Cyril ve Methodius Kütüphanesi'ne iade edilmiştir.

1931 yılından bu yana, bir-iki bilim adamı dışında hiç bir Türk yetkili bilim adamı ve tarihçisinin göremediği ve gösterilmediği belgeler, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü uzmanları tarafından 15 gün süre ile ayrıntılı bir şekilde incelenmiş, aşağıdaki tesbitler yapılmış ve değerlendirmeye alınmıştır.

1- Belgelerin XV-XIX. yüzyıllar arasına ait timar, zeamet, vakıf, ahkâm, ehl-i hiref, tersane, yeniçeri ve sipahi ocaklarına ait konuları ihtiva ettiği, bunlar arasında erken döneme ait önemli defterlerin olduğu görülmüştür. Eklerde ilk sayfalarının fotokopileri verilen ve Türkiye'de bir benzeri olmayan 1455 yılına ait Bursa'daki Orhan Gazi Vakıfları defteri bunlar arasında yer almaktadır. Bu defterde Fâtih döneminin ünlü bilginlerinden Molla Yegân ve Şemseddin Molla Gürânî'nin, Orhan Gazi medresesinde ders okuttukları görülmektedir.

2- Belgeler, 1931 yılından bu yana çeşitli aralıklarla ve değişik sistemlerle tasnif edilmeye çalışılmıştır. Yapılan tesbitlere göre bu çalışmalar neticesinde;

a) XV-XIX. yüzyıllara ait, 713 defterden teşekkül eden ve kronolojik sıra takip eden defter grubu fonu,

b) 219 dosya içinde 22.000 civarında çeşitli konulara ait belge ve defterden meydana gelen Oriental Arşiv Koleksiyonu (OAK) adı verilen fon,

c) XVI-XVIII. yüzyıllara ait 13.000 belge ve defterin mevcut olduğu NPTA fonu,

d) Coğrafi bölge ve idarî merkezler esas alınarak tasnif edilen ve takriben 1 milyon belgeyi ihtiva eden fon,

olmak üzere dört fonda toplanmıştır.

Fiş halinde bulunan defter fonu hariç, diğer fonların katalogları Bulgarca yazılmıştır. Defter fonunun fişleri ise Bulgarlar tarafından Türkçe bilen elemanlar marifetiyle 1931 yılında Türkçe olarak yazılmıştır.

3- Henüz tasnif edilmeyen 500.000 civarında belge bulunmaktadır. Tasnif faaliyetleri 5 kişilik bir uzman ekip tarafından yürütülmektedir.

4- Belgelerin tamamının 1.5 milyon civarında olduğu tesbit edilmiştir.

5- Onbeş günlük inceleme neticesinde, değişik fonlardan XV-XVIII. yüzyıllara ait olmak üzere, 10570 poz, 21140 sayfa tutan 113 defterin mikrofilm, bedeli karşılığında alınarak, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı mikrofilm ünitesine kazandırılmıştır. Bulgaristan'daki Türk belgelerinin Devlet Arşivimize kazandırılmasında teşvik ve desteğini esirgemeyen, dönemin Başbakanlık Müsteşar Vekili Sayın Dr. Yücel EDİL'e bu vesile ile teşekkürlerimizi sunmayı görev biliyoruz. Kalan belgelerin tamamının mikrofilmleri temin edilinceye kadar bu çalışmalar sürdürülecektir. Kıymetli dokümanları ihtiva eden bu defterlerin süratle tab edilip kataloğa geçirilerek araştırmaya açılması çalışmaları sürdürülmektedir.

6- Yapılan çalışmalar sırasında, defter fonuna ait fişlerin tamamının kopyaları alınmış olup, düzenlemeye tâbi

tutulduktan sonra katalog halinde Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde araştırmacıların hizmetine sunulacaktır.

7- *Bulgarların yaptığı tasniflere dağılmış durumda bulunan bütün defterler, uzmanlar tarafından fişlenmiş olup, bunlar tek bir katalog haline dönüştürülüp hizmete sunulacaktır.*

8- *Yapılan çalışmalar sırasında, 1931 yılında hurda kâğıt olarak satılan belgelerin dışında, Bulgaristan'ın çeşitli bölgelerine ait 200 adet şer'îye sicili ile Balkanların en büyük ve eski manastırı olan Rila Manastırı'nda Osmanlı dönemine ait 18'i padişah fermanı olmak üzere, 76 adet belgenin varlığı tesbit edilmiştir. Rila Manastırı'ndaki belgelerin en önemlisi ve eski tarihli fetret döneminde, 1402 yılında Yıldırım Bayezid'in oğlu Süleyman Çelebi tarafından, bu manastırın korunması için verilen fermanıdır. Rila Manastırı'ndaki Türk dokümanları ile ilgili olarak, 1910 yılında Sofya'da D. İhçiyev tarafından Bulgarca bir eserin yayınlandığı da tesbit edilmiştir.*

9- *Yapılan temaslar sırasında, Bulgar ilim adamı ve tarihçilerinin Bulgar tarihini yeniden yazma çalışmalarında, Osmanlı dönemi arşiv malzemesinden mutlaka yararlanmak arzusunda oldukları ve bu konuda yardımcı olunmasını istedikleri görülmüştür.*

Yıllar boyu Bulgaristan'da kalmış bu belgelerden, Türk araştırmacıların faydalanma imkânlarının ne kadar kısıtlı olduğu malûmdur. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün bu konudaki çalışmaları, kemiyet ve keyfiyet itibarıyla çok dikkate değer bu belgelerden yararlanma imkânını kolaylıkla gündeme getirmiştir.

Bu çalışmadan, Türk araştırmacıların yanı sıra, yabancı araştırmacılar da yararlanabileceklerdir.

*Ayrıca, bu çalışma, üniversitelerimizin ilgili fakültele-
rinde açılmış arşiv anabilim dallarının akademik persone-
linin ve öğrencilerinin de mutlaka el altında bulundurup,
her zaman buşvuracakları bir tarihî kaynak eser olma
özellikliğini taşımaktadır.*

*Bütün bunların yanı sıra, bu eserden, Devlet Arşivleri
Genel Müdürlüğü personeli de, Türk arşivcilik tarihinin
bir bölümünün orijinal belge ve ilk elden bilgilerle ortaya
konması itibariyle, bir el kitabı olarak azamî ölçüde
yararlanacaklardır.*

*Konusunda büyük bir boşluğu dolduracak bu arşiv
belgelerinin neşre hazırlanmasında emeği geçen
Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı
Arşivi Daire Başkanlığı personelini tebrik ediyorum.*

*Ayrıca, ‘Cyril ve Methodius Millî Kütüphanesi
Şarkiyat Şubesi’ndeki Osmanlı arşiv belgeleri üzerinde
yapılan incelemelere dayanılarak neşredilen eserlere ait
Bibliyografya’nın teminine yardımcı olan Bulgaristan
Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü personelinden Emine
HAKOVA’ya yardımlarından dolayı teşekkür ediyorum.*

*Bu vesile ile çalışmalarımızda teşvik ve desteklerini
esirgemeyen Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı Sayın
Atillâ TEKEOĞLU’na teşekkürlerimizi sunmayı görev
biliyoruz.*

*Ayrıca, bu eserin, Türk arşivciliğinin bir ilmî disiplin
içerisinde ele alınmasına sebep teşkil etmesini ve Türk*

XXX

BULGARİSTAN'DAKİ OSMANLI BELGELERİ

*arşivciliği ile ilgili olarak yapılması gerekli yeni araştırma
ve çalışmalara da ılık tutmasını diliyorum.*

21 Nisan 1994

İsmet BİNARK

Devlet Arşivleri Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	V
İÇİNDEKİLER.....	XXIII

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ.....	1
I. BELGELERİN BULGARİSTAN'A SATILIŞI.....	3
II. BULGARİSTAN'DAKİ BELGELERİN BUGÜNKÜ DURUMU	23

İKİNCİ BÖLÜM

YAPILAN TASNİF ÇALIŞMALARI	27
I. BELGE FONU	29
II. DEFTER FONU.....	45
III. OAK (ORYANTAL ARŞİV KOLEKSİYONU) FONU	101
IV. NPTA FONU.....	115
V. MİKROFİLMİ ALINAN BELGE VE DEFTERLER.....	121

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ORHAN GAZİ VAKIFLARI.....	137
---------------------------	-----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

I. EKLER	171
II. BASINDA ÇIKAN YAZILAR.....	195
III. CYRİL VE METHODİUS MİLLÎ KÜTÜPHANESİ'NDEKİ OSMANLI ARŞİV BELGELERİNE DAYANILARAK NEŞREDİLEN ESERLERE AİT BİBLİYOGRAFYA	211

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

GİRİŞ

I. BELGELERİN BULGARİSTAN'A SATILIŞI

İstanbul Defterdarlığı Maliye Arşivi evrakının bir bölümü, 1931 yılı Mayıs ayında, kuru ot ve paçavra fiatına, okkası üç kuruş on paraya Bulgaristan'a satılmıştır.

1931 yılında, asla affedilmesi ve unutulması mümkün olmayan bir gaflet neticesi, bilebildiğimiz kadarı ile dünya arşivcilik tarihinde bu konuda tek örnek olarak, çoğu maliyeye ait Osmanlı dönemi arşiv malzemesi, millî hâfızamızın bir bölümü, sorumsuz, millî kültür ve şuurdan habersiz bir-iki kişinin gayretiyle Bulgaristan'a hurda kâğıt olarak satılmıştır.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan ve 1993 yılında yayınlanan “Bulgaristan'a Satılan Evrak” adlı eserde⁽¹⁾, arşivcilik tarihimizin bir dönemine ait perde aralanmakta ve Bulgaristan'a satılan evrak konusu birinci el orijinal kaynaklar ve bilgiler ışığında incelenmektedir.

Tarihî evrakımız ot balyaları gibi çemberlenip vagonlarla Bulgaristan'a gönderilirken, bu durum *Son Posta* Gazesi yazarı *İbrahim Hakkı (Konyalı)* tarafından tesbit edilmiştir. *İbrahim Hakkı (Konyalı)*, ilgili makamlara müracat ederek bu işlemin durdurulmasına çalışmışsa da, maalesef muvaffak olamamıştır.

Daha sonra Muallim Cevdet (İnançalp) olayın takipçisi olmuş, dönemin Başbakanı İsmet İnönü'ye bir mektup yazıp, evrak satışı-

⁽¹⁾ Bulgaristan'a Satılan Evrak ve Cumhuriyet Dönemi Arşiv Çalışmaları, Ankara, 1993, XXXV+604 s. "T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 19"

nın incelenerek, yapılan usulsüzlüğe son verilmesini istemiştir. Gazetelerdeki neşriyat ve Manisa Milletvekili Refik Şevket İnce'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne verdiği önerge üzerine, hükûmet bu konuda teşebbüse geçmiş; ancak Bulgaristan'a satılan evraktan bir kısmı geri alınabilmiştir. Olaya sebep olanlar hakkında ise soruşturma açılmış, fakat Recep Peker'in başbakanlığı döneminde çıkan umumî af sebebiyle, olayın müsebbibleri ceza almaktan kurtulmuşlardır.

Bulgaristan'a tarihî kıymeti olan evrakın paçavra fiyatına satılması, dönemi içinde, basın tarafından şiddetle eleştirilmiş, satışın durdurulması için âdeta geniş çaplı bir kampanya başlatılmıştır. Basında çıkan yazılar, belli bir süre sonra istenilen sonuçları vermiş, Bulgaristan'a gönderilmek üzere hazırlanan bir çok evrak da bu sayede satılmaktan kurtulmuştur. Bu arada arşiv belgelerimizin önemi anlaşılmış, millî tarihimizin orijinal kaynaklarının korunması, tasnifi ve araştırma hizmetine sunulması konusunda ilk çalışmalar başlatılmıştır.

Bulgaristan'a evrak satışıyla ilgil gelişmeler, *Osman Ergin, M. Cevdet'in Hayatı, Eserleri ve Kütüphanesi* (Bozkurt Basımevi, İstanbul, 1937) adlı eserinde ayrıntılı olarak anlatmıştır. Bu konuda bilgi edinmek ve araştırma yapmak isteyenlerin faydalanmaları bakımından, olayın gelişmesini *Osman Ergin*'in atıfta bulunulan kitabından aynen aktarıyoruz:

“Tarihî evrak tetkik ve tasnif heyeti nasıl ve niçin teşekkül etti? Ve Cevdet ne suretle bu işin başına geçti? İlerde yazılacak Türk Arşivinin tarihini nurlandıracak olan bu mevzu etrafında epeyce dolaşmak lâzımdır. Hadise şöyle olmuştur.

İstanbul belediyesinde bulunduğum sırada resmî vazifelerimden birisi de gazetecilerle temas etmek ve belediye işleri hakkında onlara malumat vermekten ibaretti.

Bu münasebetle gazeteciler hemen hergün odama gelirler, onlarla günün birçok meseleleri ve bu meyanda belediye işleri hakkında da konuşurduk. Birgün yine odamda toplanmışlardı. O günlerde İstanbul Defterdarlığının Maliye evrak hazinesini okkası üç kuruş on paradan satmış olduğunu ve evrakın balyalar yapılarak ve kısmen dökülüp saçılarak Sirkeci'ye kadar götürülüp, oradan

şimendöferle Bulgaristana gönderilmekte bulunduğu işitilmekte ve görülmekte idi.

Bunu ilk defa gören ve ortaya atan Son Posta muharrirlerinden İbrahim Hakkı'dır. O da aramızda bulunuyordu. Bu havadisın gazetelere yazılıp yazılmaması mevzuu etrafında görüşülürken İbrahim Hakkı "Ben bunu yazarım" dedi ve gitti.

Filhakika ertesi gün (4 Haziran 1931) çıkan Son Posta gazetesinde "Okka ile satılan kıymetli evrak meselesi" başlığı altında bir yazı çıktı. Bu yazısında hadiseyi uzun uzadıya anlattıktan sonra bilhassa evrak daha mahzenden çıkarıldığı sırada orayı gezmiş ve görmüş olan İbrahim Hakkı şu tafsilatı veriyordu.

"Oradaki koridor harman halinde dökülmüş kâğıtlarla dolu idi. Çenberliyorlardı. Arkada yüzlerce torba kâğıt yığılmıştı. O suretle ki içeri girmek mümkün değildi. Evvelâ Bekir Ağa (Oradaki hademe) bu torbaların üzerine çıktı ve elimden tutarak beni yukarı çekti. Bu kısımda tesadüf edilmiş bir çok kıymetli vesikalar, defterler göze çarpıyordu. Burasını gözden geçirdikten sonra sıra aşağı kata geldi. Burada lâalettayin aldığım kâğıtların içinde altın yaldızlı mecmua parçaları, Silistre, Varna, Tuna vilayetlerine ait kalelerin tamirine zeamet, tımar vesikalarına, ulufenamelere, mutbak masraflarına, vakıflara ait birçok tarihî mülknameler vardı. Bunlar değersiz kâğıt parçaları değil, onbinlerce kuruş ve lira sarfiyle bile yerlerine konması mümkün olmayan vesikalardı."

Tarihî evrakın okka ile satıldığı şayiası bu suretle gazete sütunlarına da geçince, o ana kadar buna ihtimal vermeyen ve havsaları almayan kimselerde de artık şüphe kalmamıştı.

Yine o gün odamda gazetecilerden Yekta bulunuyordu. Derken o sırada Muallim M. Cevdet de geldi. Hiç birşeyden haberi yoktu. Hasta olduğu için eskisi gibi günlük gazeteleri de takip etmiyor, yalnız mühim ve ilmî şeyler olursa kendisinin haberdar edilmesini arkadaşlarından ve dostlarından rica ediyordu.

Cevdeti, bu felâketten ve bu cinayetten haberdar ettim. İhtimal vermedi ve inanmadı. Gazeteyi ve oradaki resimleri gösterdim. Bu sefer de yerinde oturamadı. Yıldırımı vurulmuşa döndü. Bir müddet hüngür hüngür ağlamaya başladı. Azıcık yatışınca biraz daha izahat istedi, verdim. Derhal yerinden kalktı. Sultanahmet Meydanına doğru gitti. Yarım saat sonra elinde bir kucak vesika

olduğu halde geldi ve “Bunları beşer kuruşa çocukların elinden aldım, tarihî evrak bu hale getirilir mi?” dedi. Hâlâ ağlıyordu. Kendisini teskine ve tesliye çalıştım, ne mümkün!

Nihayet yapılacak muameleyi söyledim, zaten cesur ve pervasız olmakla beraber daha ziyade cesaretlendi.

Fakat olan olmuş, atı alan Üsküdar'ı geçmişti. Bununla beraber bir tarihçi , bir ilim adamı sıfatıyla keyfiyyetten hükûmeti, Türk Tarih Cemiyetini ve hemen hamur haline getirilerek kâğıt yapılması için Bulgar Tarih Cemiyetini haberdar etmesini söyledim. Ve daha bazı tedbirlere müracaat olunmasını da anlattım. Razi oldu. O akşam dört beş arkadaş bazı nefis eserler ve yazılar görmek üzere tüccardan Debreli Fuad'ın evinde toplanacaktık. Cevdet de geldi. Orada bu mevzu etrafında daha etraflı görüştük. Ertesi gün Cevdet elinde bir takım yazılar olduğu halde geldi. Başvekil İsmet Paşa'ya müracaat ediyor. Yazdığı yazıyı okudu. Kendisini bir kat daha teşcî ettim ve yazısını derhal teksir, bir kaç gün sonra da Belediye Matbaasında tabettirdim.

Şimdi bu mektup İsmet Paşaya nasıl ve ne vasıta ile takdim olunacaktı. Mesele çok acele ve çok mühim.

O gün odamda mutad olan haftalık içtimaini yapan İnkılâp Müzesi heyeti toplanacaktı. Bu heyetin başına İstanbul meb'usu Halil Etem Eldem var. O da hadiseyi gazetelerde görmüş. Fevkalâde müteessir olmuş. Müze heyetinin o günkü müzakere zemini de hemen hemen bu oldu. Aklıma geldi, Cevdetin vazîyetini ve teşebbüsünü anlattım. Muhterem meb'us ve ilim adamı Cevdetin yazdığı şikâyetnameyi bizzat götürüp İsmet Paşa'ya vermeyi lütfen kabul ve deruhte ettiler ve derhal Başvekile bir telgraf çektiler. Telgrafın aynı şudur:

Ankara'da Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine

İstanbul'daki maliye hazine-i evrakından yüzlerce sandık vesika satılmıştır. Taşınırken sokaklardan toplanan ve çocukların ellerinden geçer, beşer kuruşa alınan vesikaların numunelerini getiriyorum. Bu faciayı durdurmak için lâzımgelen emrin müsareaten itâ buyurulmasını ilim ve medeniyet namına ehemmiyyetle rica ederim efendim

*

Cevdet tam bir vesikacı. Bu telgrafın müsveddesi kenarına hemen şu kaydı koymuş: “Hazinei evrak faciasını başvekile süratle ihbar için ben ve belediye mektupçusu müverrih Osman beyefendi Halil bey üstadımıza rica etmiştik. Bu, ona dair telgraftır. Halil beyin bahseyledikleri vesikaları bulan ve paşaya gösterdikten sora iade edilmek üzere veren benim” demiş. Ve altını adedi vechile M. Cevdet diye imzalamıştır.

Muallim Cevdet'in, İsmet İnönü'ye takdim ettiği raporu aynen neşrediyorum:

*Pek Muhterem Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine
Paşa Hazretleri:*

Askerî, Bahrî, Malî, Fennî, Ticarî, Siyasî, Hukukî, Edebî tarihimizin vesikalarını asırlardan beri saklayan 25 kubbeli Sultan Ahmed hazine-i evrakı faciasını gazetelerde okumuşsunuzdur. Memur komisyonun Defterdar Beyde mahfuz tezkeresine göre lüzumsuz zannedilen vesikalar satılığa çıkarılmış ve daha birçok defterlerin de imhasında mahzur olmadığı dercedilmiştir. Komisyon ilmî, medenî, harsî nokta-i nazardan değil, (muamelei resmiyeye yaramak ve yaramamak itibarıyla) evrakı faideli ve faidesiz diye ayırmıştır. Rivayete göre dört yüze karib, sandık ve balya dolusu vesikaları okkası üç kuruştan Bulgaristan'a satmıştır. Demek ki Türkiye'nin en zengin hazine-i evrakının nısfı imha edilmiştir.

Devletin koskoca müze idaresi, tarih encümeni ve sekiz on tarih ve arşiv mütehassısı olduğu halde kimsenin reyi sorulmamıştır. Yani lüzumsuz sanılan, müteaffin denilen o kıymetli vesikaların bugün resmî muameleye yaramasa bile yukarıda sayılan dokuz noktai nazar itibarıyla pek mühim olacağına inanılmamıştır.

Paşam,

1- Bu milletin askerî tarihi yazılmamıştır. Fakat asırlardan beri ordu defteri, askerî emirleri, muhasara ve yol jurnalları bu mahzende şimdiye kadar saklı duruyordu.

2- Vergi, emlâk, nüfus, bütçeler gibi malî anasır tarihleri yazılmamıştır. Fakat vesikaları saklı duruyordu.

3- Fünun ve maarif tarihleri yazılmamıştır. Fakat vesikaları saklı duruyordu.

4- Sanayii nefise şubelerile Türk evlerinin, bahçelerinin tarihleri yazılmamıştır. Fakat vesikaları duruyordu.

5- Kâğıt, mürekkebe, mühür, imza, cilt, ebru tarihleri yazılmamıştır. Fakat vesikaları duruyordu.

6- Ziraat, ticaret, sanayi, maadin işleri tarihi yazılmamıştır. Fakat vesikaları duruyordu.

7- Siyakat, divanî rık'a yazılarının tarihi yazılmamıştır. Fakat vesikaları duruyordu.

8- Türk köylerinin, Türk aşiretlerinin, Türk şehirlerinin ve bin yıllık Türk adlarının tarihleri yazılmamıştır. Fakat vesikaları duruyordu.

Şimdi bu vesikaların bir kaç yüz bini uçmuştur. Daha birçok defterlerin de imhasına ayrıca karar verilmiştir. Yakında bu da olacaktır. Paşam, bu defterleri niçin müzeye vermeyip de ateşe atacağız? Vahşi miyiz?

Satış ve imha faciasını Evkaf mahzenleri, bahriye mahzenleri, adliye, dahiliye, mahzenleri de tekrar edecektir. Bu, ne müthiş haldir?

Bin yıllık vesikaları satan bir cemaati, garp medeniyeti kendi ailesine kabul eder mi?

Evvelâ bu sözümde, sonra size takdim ve pâk vicdanınıza arzylediğim atideki vesikaların lüzum ve kıymetinde Avrupa ulemasının zerre kadar şüphesi varsa idamıma razıyım.

Bulgaristan'a taşınan balyalar içinden düşen bu vesikaları sokak çocukları toplamış ve tesadüfen bendenize yirmi kuruşa satmışlardır!

1- Huzurunuzda beğenmediğimiz Türk vesikalarından bir tek tanesini bile kemali ehemmiyetle dünyanın en ilmi mecmualarından birine derceden Viyana darülfünunu profesörlerinden (Kireliç)in eserini takdim ediyorum. İbret!

2- Vamberi'nin Türk vesikalarına dair mütaleasını âtide yazdım. Dünyanın en salâhiyattar adamları (Türklerin eski vesikaları pek mühimdir) diyorlar. Bizim komisyon (vakti geçmiştir, müteaffindir, yerde sürükleniyor) diyerek imha ediyor. Avrupa ise bunların medeniyet âbideleri diye teşhir ediyor.

3- Dört yüz sene evvel Budapeşte valilerimizin Türkçe ve Macarca tahrirat ve emirlerini Macar Akademisi, hayret ve tazim ile bir kaç sene evvel neşretti.

4- Profesör Karaçon, bizim işe yaramaz denilen müteaffin vesikalarımızdan beş yüzünü muazzam bir cilt halinde neşretti ve Türk milletinin asaletine takdirler yağdırdı. Bu eserin bir nüshası bizim darülfünunda mahfuzdur.

5- Türklerin Peşte'deki teşkilât-ı medeniyesine dair Türk vesikalarını Almanca neşrettiler.

6- Macar fünün ve tarih akademisi eline geçen pek az vesikayı (22 adet) bir kaç sene evvel medeniyet alemine neşretti. "Eski Türklerin ne medeni bir kavim olduğuna bu vesikalar, kâfi derecede şehâdet ediyor" dedi ve bunları Türkçe metinleri ve Almanca tercemeleri ile beraber fevkalade nefis mecmua halinde bastı. Halbuki bu 22 vesikanın binlercesi bizim mahzende idi.

Cesur sözler seven pâk vicdanınızdan cür'et alarak arz ediyorum; eğer ilmen, tarihen, medeniyeten intihara karar verdikse bunları niçin Londra, Paris, Berlin ve Peşte akademilerine milyonlara satmayıpta dört beş yüz liraya Bulgar fabrikasına teslim ediyoruz!

Bulgarlara satılırken yere düşen ve sokak çocukları tarafından yirmi kuruşa bendenize verilen mühim vesikalardan:

Bunların arzından evvel Vamberi'nin (Geletizemle) mecmuasında (1903 senesi) yazdığı Türkçe mütalaasını dercediyorum:

"Biz Macarlar kendi tarihlerimizi ve münasebatı coğrafiyemizi izah için Türk vesikalarından nevi nevi faide görüyoruz. Türklere

*şükranımızın sebeplerinden birisi, Türklerin Macaristanı zaptı vak-
tinden kalma (vergi vesairi hâsılatı miriye defterleridir). Bu resmi
vesikalar, Macaristan'ın iki yüz seneden daha evvelki hallerini, nü-
fusunu, ziraatını, ticaret ve sınaatını bildiren takrirat ve tafsilatı
havi olup geçmiş zamanımızın aynısıdır.*

Bu Türk vesikalarının emsali dünyada kolay kolay bulunmaz.

*Zira o vakitler Türk memurları her şehrin, her köyün, her ma-
hallenin evlerini nüfusunu, hububatı cins ve miktarını bile kemali
dikkatle yazmışlar ve fevkalade kıymetli istatistikler
bırakmışlardır” diyor.*

*Halbuki bizim komisyon böyle (hububat) kayıtlarını görünce
arpa ve buğday hesabının tarihçe ne ehemmiyeti vardır diye hüküm
vermiştir sanırım.*

Mezkûr vesikalar

*1- Üç yüz elli sene evvelki bir askerî vesika: 1096-1099-1101
senesi Viyana seferine dair parçalanmış (yol masarifi defteri);
bundan hangi tarih kitabı bahseder? bu ne mühim vesikadır? Hangi
askerî müverrih buna muhtaç değildir?*

*2- Uygurca anahtar: Dünyada ancak üç müze ile yalnız
Ayasofya kütüphanesi (kadim Uygurca) metinlere maliktir.*

*Şimdiye kadar bir Türk âliminin Uygurca metinleri halle
yarayacak bir anahtar yaptığı meçhul idi. İşte bu vesika o müşkülü
hallediyor. Bu, nasıl satılır? Komisyona göre Uygurcanın hiç
ehemmiyeti yoktur! Çünkü maliyeye taallûku bulunmaz!*

*3- Zırhlı Orhaniyenin 1286 senesine ait mühimmat defteri: Bu
da (Bahriyeye âittir, çürüktür, maliyeye taalluku yoktur) denilerek
satılmıştır. Belki de hiç görülmemiştir.*

4- Sırbistanda ilk fethettiğimiz (Niş) kalesine dair kayıtlar.

5- Gazi Mihal evladının (Pilevne) de vakfına âit bir kayıt.

*6- 1134 senesine ait ve Hatçe Sultanın mührile defterdarlığa
irsal edilen fevkalâde mühim bir mutbak defteridir. Bunlar o
devirde Türk yemeklerinin envainı, hububat ve eşya fiyatlarının
tarifesini gösterir. Türk sanayi ve harsı itibarıyla pek mühim olan
bir mutbak defterinin komisyonca demek ki hiç kıymeti yokmuş,
Kim bilir böyle ne kadar (mutbak defterleri) uçtu gitti.*

7- 1148 senesine ait (defterdar) vesair mühim maliye memurlarının mühürleriyle vergi nişanlarını hâvi bir levha. Mühürcülük san'atı ve maliyecilik nokta-i nazarından buna kıymet biçilir mi? Tarih kitaplarımıza bu vesikaların bir tanesi geçmemiştir.

Diğer vesikalar arasında meşhur Türk edibi Şeyh Galib'in evlatlarına verilen bir ferman ve tersane masarifine dair bir icmal vesaire vardır.

Paşam elime geçen vesikaların yalnız unvanları hamiyetli yüreğinizi tutuşturmağa kâfidir.

Netice

Paşa hazretleri, bizi beynelmilel ilim aleminde pek küçük düşürecek ve düşmanlarımıza ip ucu verecek bir hareketten kurtarınız. Bunun için de:

1- Bütün dairelerin mahzenlerinde lüzumsuz zannedilen evrak ve defteri müzeler idaresine devrettiriniz. Bu büyüklüğü siz yaparsınız.

2- Tarihî evrak ve defter satışının men için iki satırlık kanun yaptırınız.

3- Lütfen Bulgar sefirile görüşünüz âsâr-ı kadimenin iadesi beynelmilel kaidedir. Eğer iadesine imkân yoksa on binlerce vesaiki kâğıt fabrikasında hamur olmadan bâri (Bulgar arşiv) dairesine naklettiriniz.

4- Vesikalar okkası üç kuruşa Bulgarlara verileceğine ekalli on kuruştan alacak Türkler hazırdır. Fakat hazinei evrak satılır mı?

5- İstanbul'a teşrifinizde muhtelif mahzenlerde yatan Türk vesikalarının hâl-i harabisinin müsaade buyrulursa bizzat iraeve cüret edeceğim.

6- Kıymeti bilinmeyip atılan Türk ebrulerinin Avrupa'da yüzlerce liraya satıldığını arz için nümuneler takdim ediyorum.

17/5/1931

*

Halil Etem Eldem'in Ankara'dan Cevdet'e yazdığı mektupta bu işin oradaki safhası hakkında şu kayıtlar görülmektedir.

Fazıl Azizim Cevdet Beyfendi:

Başvekil Paşa Hazretlerini Mecliste şöyle ayakta görebildim. Vesikaları takdim edeceğimi söyledim. Kendisi de benim telgrafımın Maliye Vekâletine verildiğini beyan etti. Fakat şimdi o kadar işi çok ki makamında rasgetirmek ve görmek kabil olmayacağını anladıktan sonra müsteşar Kemal Beye gittim ve vesikaları birer birer gösterdim, hâli anlattım. Paşa Hazretlerine takdim edecektir. Bunların iadesini rica ettiğinizi de söyledim. Pek iyi dedi.

Mecliste bir hayli arkadaşlar benden bu meseleyi sordular. Fakat bu kadarla kaldı. Mamaafih bu işe İstanbul'da müfettişlerin vaziyet ettiklerini haber aldım. Belki bu cinayet devam etmez artık. Maarife de anlattım.

Hakikaten müfettişler işe vaziyet etmişlerdi. Fakat iş bir türlü yürümüyordu. Mecliste de zannedildiği gibi hemen istizah yapılmadı. Ancak işe hükûmetce ehemmiyet verilerek hiç olmazsa bu cinayet bundan sonra yapılmasın diye Başvekâletten şu tarzda bir tamim gönderildi:

Ahiren İstanbul Defterdarlığında eski ve lüzumsuz diye satılan evrak arasında çok kıymatli bazı tarihî vesikalar bulunduğu anlaşılmıştır. Bilumum daireler evrak mahzenlerinde de bir çok kıymetli vesaik bulunacağı şüphesiz ve bunun takdiri ihtisas erbabına ait bulunduğundan gerek merkezde ve gerek Vilâyetlerdeki evrak mahzenlerinde bulunan muamelesi hitam bulmuş eski ve yeni bilcümle evrakın hiç bir bahane ile ve hiç bir suretle ziyaa uğramalarına meydan verilmemesi, bilâkis muhafazalarına itina edilmesi için icap edenlere tamimen emir ve tebliğ buyurulmasını ehemmiyetle rica ederim Efendim. 10/6/931

*Başvekil
İsmet*

İbrahim Hakkı'nın himmeti de Cevdet'inkinden aşağı değildir. Hatta ondan da büyüktür diyebilirim. Var olsun. Bu zat bu medenî cesareti göstermeseydi, ne Cumhuriyet hükûmeti ve kamutay bu hadiseden haberdar olabilecek ne de Cevdet bu hizmeti görecekti. Bulgarlar ise aldıkları hazinenin kıymetini takdir edemiyerek öteki paçavralar gibi derhal hamur edip kese kâğıdı yapacaklardı.

Binaenaleyh şeref ve hizmetin en çoğu İbrahim Hakkı Konyalı'ya ait olmak lâzım gelir.”

*

– Bulgaristan'a satılan evrakla ilgili ilk haber, *Son Posta* Gazetesi'nde yayınlanmıştır. “*Eski Evrak Hazinesi Satıldı*” başlıklı haberde, bir çok kıymetli evrakın tasnif edilip, incelemeden satıldığı bildirilmektedir:

**“Eski Evrak Hazinesi Satıldı
Birçok Vesikalar Bu
Arada Zayi Olmaktadır.
Bunların Gözden Geçirilmesi Lâzım**

Maliye Vekâleti İstanbul evrak hazinelerinde bulunan eski kâğıt ve defterlerin satılmasına karar vermiştir. Maliye Vekâleti bu kararını İstanbul Defterdarlığı vasıtası ile tatbik ettirmiştir. Bunların okkası (3) kuruş (12) paraya İzzet Halim Bey, M. Takforyan ve ortaklarına satılmıştır.

Kâğıtlar bu şirket tarafından Bulgaristan'a gönderilmektedir. Dün hapisane ittisalindeki Maliye hazinesinden (120) balyalık bir kısım arabalarla Sirkeci istasyonuna nakledilmiştir. Bunların içinde Fatih devrine ve Vidin, Silistire, Tuna vilâyetlerine ve yeniçerilere ait birçok vesikalar, (300) sene evveline ait (ulufename) ler vardır.

Tarihî kıymeti haiz olması lâzımgelen bu eserlerin bir mütehas-sıs tarafından tasnif edildikten sonra satılması çok muvafık olurdu zannındayız.”

Son Posta, (285), 13 Mayıs 1931, 1. s. (Ek-1)

– 14 Mayıs 1931 tarihli Son Posta Gazetesi'nde “Yanlış İş Evrak Hazinesi Dikkatsizlikle Satılmış” başlığı görülüyor. Gazete, itiraz ve ikazlar üzerine Defterdarlığın soruşturmaya başladığını da belirtmektedir:

**“Yanlış İş
Evrak Hazinesi Dikkatsizlikle Satılmış**

Tapu Dairesinin yanındaki Bizanslılara ait eski kadın hapisanesindeki hazinei evrakı satmışlar, (120) balye ve (500) sandık tutan bu eski ve tarihî kıymeti olan kâğıtlar arabalar ile taşıyor. Bulgaristana götürülüyor.

Bu kâğıtlar satılmadan evvel bir defa tetkik edilmesi lâzım geldiğine dair dün ileri sürdüğümüz mütalea lâzım gelen aksi yapmıştır. Ve bu işte bir yanlışlık olduğu anlaşılıyor. Çünkü Maliyenin satılmasına karar verdiği evrak eski harflerle basılmış tarihî kıymeti olmayan evrak ile boş kâğıtlardır. Yanlışlık işte bundan ileri geliyor.

İtiraz ve ikazımız üzerine Defterdarlık dün derhal tahkikata başlamış, birkaç memur isticvap edilmiştir. Bulgaristana gitmemiş olan evrak da yoldan geri çevrilmektedir. Hâdise ayrıca Maliye Vekâletine bildirildiği gibi vilâyet te bu işle alâkadar oluyor. Satılan evrak arasında (İshak Zencani) gibi yazma, manzum eserler, yeniçerilere ait hesap kâğıtları vardır.

Son Posta, (286), 14 Mayıs 1931, 1. s. (Ek-2)

– Vakıf Gazetesi, “Bu acıklı bir iştir! Bir çok tarihî evrak okka okka nasıl satıldı?” başlığıyla olayı şu şekilde vermektedir:

***“Bu acıklı bir iştir!
Birçok tarihî evrak okka okka nasıl satıldı?
Kâğıtlardan birisi bir tarihçinin eline geçmeseydi
hepsinin yerinde yeller esecekti.***

İlim ve tarih meraklıları büyük bir teessür içindedirler. Bu teessürün sebebi defterdarlık tarafından eski hazinei evrakın tasfiye edilmeden satılmasıdır. Bu mesele bir kaç gün evvel mevzuu bahsolmuştur. Fakat tarih encümeni ve inkılâp müzesi azaları bir iki gün zarfında bu satış işi etrafında tahkikat yapmışlar, neticenin tahminlerinden çok acıklı ve derin olduğunu görmüşlerdir. Meseleyi anlatalım:

Sultanahmet'te eski hazine-i evrakta bulunan kâğıtlar bir Bulgar şirketine okka ile satılmıştır. Bu şirket hazinenin önüne kamyonları, arabaları getirmiş kâğıt balyalarını doldurarak şimendüferle Bulgaristana sevk etmiştir. Bu suretle sevk edilen

balyalar 200'ü bulmuştur. Bu esnada, bazı diğer evrak ve kâğıtlarda Bulgaristana gönderilmek üzere ambalaj yapılırken tarihle alakası olan bir zat tesadüfen oradan geçmiş, yerlere dökülen kâğıtları almış tetkik etmiş, bunların tarihî kıymeti haiz evrak olduğunu anlamış defterdarlığa koşmuştur.

Defterdar Şefik B. satılan evrakın yazısız, kıymetsiz kağıt parçaları ve eski cetveller olduğunu beyan, bununla beraber tahkikat yapacağını bildirmiş ve telefonla keyfiyeti satış işi ile uğraşan başkâtipten sormuştur.

Bu baş kâtip “Bu kâğıtlar boştur. Hem bunlar satılmasa orada çürüyecekti” cevabını vermiştir. Fakat bu zat elindeki, yerden topladığı vesikaları gösterince iş değişmiş, verilen emir üzerine hazinei evrakın kapısı mühürlenmiş, balyaların Bulgaristana nakli teehhür etmiştir. Tarih encümeni azasından olan bu zat encümene ve inkilâp müzesine keyfiyeti haber vermiş, iş dal budak salmış, sokaklarda çocukların elinden bir hayli tarihî vesikalar toplanmış ve satın alınmıştır.

Bunlar arasında Viyana seferinde ordunun sarfiyatına ait defterler ile bütün eski defterdarların tetkik mühürleri ve daha bazı kıymetli vesikalar vardır.

Alâkadarlar dün telgrafla İsmet Paşa'ya, Dahiliye ve Maliye vekillerine birer telgraf çekerek bundan sonra hazinei evrakın satılmasının önüne geçilmesi ve Bulgaristana gönderilenlerin geri getirilmesine çalışılması ehemmiyetle rica edilmiştir. Bundan başka bahriye, evkaf, adliye mahzenlerindeki evrakların da aynı akibete uğramamasının temini istirham olunmuştur. Yedi asırlık kıymetli evrakın bu suretle tarih adamlarına ve bu gibi cemiyetlere haber verilmeden tetkik ettirilmeden satılmasında teessürlerini mucip olduğu bildirilmiştir.”

Vakit, 14 (4796), 19 Mayıs 1931, 1,2. s. (Ek-3)

– Milliyet Gazetesi'nde haber, “*Mesele mühim! Bu işte âmil ancak cehâlet mi olabilir?*” ifadesiyle verilmektedir:

“Mesele mühim!
Bu işte âmil ancak cehalet mi olabilir?
Köprülüzade Fuat Bey, vaziyeti ancak bu

şekilde ifade ediyor!
Tarihî vesikalar nasıl okka hesabına satıldı?
Maliye vekâletinin emri var?

Sultan Ahmetteki hazinesi evrakın satılması günün hâdisesi oldu ve bütün tarih ve ilim meraklılarını telâş ve asabiyete düşürdü. Defterdarlığın boş, lüzumsuz kâğıt diye sattığı bu evrak içinde bir çok tarihî vesikaların mevcut olduğu bir tesadüf neticesi anlaşılmıştır. Tarih Encümeni reisi Köprülüzade Fuat B. bu hususta bir muharririmize demiştir ki:

Satılan 200 balya evrak arasında çok kıymetli tarihî vesikalar olduğu muhakkaktır. Böyle bir şey satılırken sormak lâzımdı. Memleketin Darülfünun, tarih encümeni, bu işle iştigal eden adamları var.... Bu hâdisiye memleketin haysiyeti maneviyesi için en büyük bir cürümdür.

Dünyada hiç bir milletin kendi tarihî vesaikini sattığı görülmemiştir. Ortada bir selâhiyeti tecavüz meselesi vardır. Bu satış ancak sevki cehaletle yapılmıştır. Maliye vekâletinin böyle bir emir vermiş olduğunu zannetmiyorum. Bu hareket gene aleyhimize propoganda vesilesi olacaktır. Bu kadar lâkeydi ile hareket edenleri hükûmet elbette tecziye edecektir. Ben, Darülfünun, tarih encümeni namına vaziyeti resmen maarif vekâletine bildireceğim. Bu vesikaların kıymeti ölçülemeyecek kadar büyüktür. Başka memleketlerde bir tanesine avuç dolusu para vererek alıyorlar, biz de satıyoruz. Frenkler bir satırının üzerinde aylarca tetkikat yapıyorlar. Eğer söylendiği gibi hakikaten bu evrak memleket haricine çıkmış ise derhal geri satın alınmalıdır. Bu vesaik Avrupa kütüphanelerine gidecek, belki senelerce sonra biz aynı kitaplarda tetkikat yapmak için binlerce para sarfedeceğiz.”

Milliyet, 6 (1892), 20 Mayıs 1931, 1.s (Ek-4)

– Yine, 20 Mayıs 1931 tarihli *Vakit* Gazetesi, “Boş kâğıt yerine memleketin tarihî vesikaları satıldı.” başlığıyla evrak satış olayını duyurmaktadır. Haberin metninde Tarih Encümeni Reisi Köprülüzade Fuat Bey'in satılan evrakların çok kıymetli olduğunu bildiren görüşlerine yer verilmektedir:

**“Boş kağıt yerine!
Memleketin tarihî vesikaları satıldı..
Köprülüzade Fuat B.in sözleri**

Dünkü nüshamızda hazine-i evraktaki tarihî vesikaların Bulgarlara ne suretle satıldığını ve tarihçilerin İsmet Pş.Hz.ne telgrafla müracaat ettiklerini yazmıştık. Haber aldığımızı göre hadise ile alâkadar vekâlet ehemmiyetle meşgul olmaya başlamış, dün Ankaradan gelen bir telgrafta bu işin süratle tahkik edilerek neticeden vekâletin haberdar edilmesi bildirilmiştir. Bundan başka İbrahim B. isminde bir zat dün defterdarlığa bir istida vererek Bulgarlara satılan kitapların okkasına bir kuruş fazla fiatla talip olduğunu ve alacağı eserleri müzeye terk ve hediye edeceğini bildirmiştir. Tarih encümeni reisi Köprülüzade Mehmet Fuat Beyle dün bir muharririmiz görüşmüştür. Kıymetli tarihçimiz şunları söylemektedir.

Tarih encümeni namına Maarif Vekâletinin bu satış işi hakkında müracaat ettik. Hiç bir yerde hiçbir zaman tarihî vesikalar satılmamıştır. Bir kısım arkadaşlarımız sokaklardan toplanılan kıymetli vesikaları manavlardan, dilenci çocuklardan onar, yirmibeşer kuruşa satın almışlardır. Halbuki bu onar yirmibeşer kuruşluk kitapların bugünkü kıymeti 200-300 liradır. Hazine-i evraka bir tarihçi bin müşkülâtla girerken bugün aynı yerdeki evrakın yok pahasına satılması çok acınacak bir haldir. Tarihi vesikalar küreklerle toplanarak balya yapılmış ve bu balyalardan 200 ü Bulgaristana gitmiştir. Bunu satanlar “boş kâğıtlardır. Ehemmiyetsizdir,” diyorlar. Şu halde boş kâğıt yerine memleketin tarihî vesikaları satılmıştır. Bu ise çok büyük bir cürümdür.

Sebepleri hakkında müddeiumumilik, alâkadar vekâletlerin ehemmiyetle alâkadar olmasını, faaliyete geçilmesi lâzımdır. Çünkü bu bir memleket meselesidir.”

Vakit, 14 (4797), 20 Mayıs 1931, 1.s. (k-5)

– Milliyet Gazetesi'nde “Hazine-i evrakın hiç bir tetkikten geçirilmeksizin satıldığı anlaşıyor” başlığıyla, evrak satışıyla ilgili gelişmeler şu şekilde verilmektedir:

***“Hazine-i evrakın hiçbir tetkikten
geçirilmeden satıldığı anlaşılıyor..***

Hazine-i evraktan satılan tarihî kıymeti haiz vesaik gittikçe ehemmiyet kesbetmiştir. Yaptığımız etraflı ve mütemmim tahkikata nazaran meselenin başlangıcı ve seyri şu şekildedir:

Bundan iki sene evvel Maliye Vekâleti'nden defterdarlığa lüzumsuz evrakın satılması için bir emir gelmişti. Bunun üzerine muhtelif dairelerden bir komisyon teşkil edilmiş ve bu komisyona da mütahassıs sıfatıyla tapu kuyudu kadime mümeyyizlerinden Nev'i B. reis tayin edilmişti. Bu komisyon hazine-i evraktaki tetkikat ve tasnifini iki sene ikmal etmiş ve netice Maliye Vekâleti'ne bildirilmiştir. Bu komisyon azası meyanında münakale kalemi mümeyyizi Rıza, tetkik memurlarından Kâzım ve Hidayet, maliye tasfiye mümeyyizlerinden Halit Beyler vardır. Halit B. altı ay evvel vefat etmiştir. Bu memurlar hali hazırda tapu kuyudu kadimesinin Ankara'ya nakli dolayısıyla elyevm Ankara'da bulunmaktadır.

Yapılan tasnif neticesinde komisyon reisi Nev'i B. Sultan Ahmet mahzeni evraklarındaki evrakın kâmilten lüzumlu ve kıymetli olduğunu ve bu evrakın ziyaa uğramaması için başka bir yere nakledilmemesini bir rapor halinde bundan dokuz ay evvel Maliye Vekâletine bildirmiştir.

Fakat komisyon mazbatasını Maliye Vekâletine göndermiş bulunuyordu. maliye Vekâleti bu mazbata üzerine, defterdarlığa emir vererek lüzumsuz olanların satılmasını bildirmiştir. Evrak lüzumlu, lüzumsuz olarak ikiye ayrılmış ve gazetelere ilân edilerek müzayade ile satılığa çıkarılmıştır. Yalnız Maliye Vekâleti satılan evrakın bakkalların elinde ve saire yer de kalmaması için alan adamın hudut haricine çıkarmasını şart koymuştur.

Yapılan müzayedede evrak İzzet B. namında bir müteahhidin üzerinde kalmıştır. Satılan evrak 30 bin kûsur okkadır. Evrakın satılmasına on gün evvel başlanmıştır. Müteahhit namına mahzende bir musevi bulunmuş ve evrakı o tesellüm etmiştir.

Neticede anlaşılıyor ki lüzumlu, lüzumsuz diye ayrılan evrak birbirine karışmış ve bir çok tarihî eserler bu suretle satılmıştır.

Aldığımız malûmata göre satılan evraktan mühim bir kısmı Bulgaristan'a sevk edilmiştir. Evrakın Bulgaristan'a sevk edilmesinde

bir suikast olduğu ve bundan bir müddet evvel bir Bulgar cenarlinin şahrimize gelerek Bulgaristan'a ait tarihî vesikalarla meşgul bulunduğu dünkü akşam gazetelerinden birinde yazılıyordu. Bizim yaptığımız tahkikata göre, filvaki bundan beş ay kadar evvel eski Osmanlı meb'uslarından ve Galatasaraydan mezun, iyi Türkçe bilen Paңedorof isminde bir zat şehrimize gelmiş ve Bugaristan hakkında yazacağı tarih kitabı için burada tahkikatta bulunmuştur. Ancak vaziyet bir müphemiyet arzetymekte ve bu zatın hazine-i evraka gidip gitmediğı, buradaki eserleri görüp görmediğı anlaşılamamaktadır.

Bütün bu meselelerin tetkiki için maliye müfettişlerinden bir zat memur edilmiştir. Hazinesinin kapısı mühürlenmiş ve muhafaza altına alınmıştır.”

Milliyet, 6(1893), 21 Mayıs 1931, 3.s. (Ek-6)

– 21 Mayıs 1931 tarihli *Son Posta* Gazetesi'nde, “Son Posta, Tarihe Büyük Bir Hizmet Yaptı” mahşetiyle haber verilmektedir. Haber metninde olayın soruşturulduğu şöyle verilmektedir:

**“Son Posta” Tarihe Büyük Bir Hizmet Yaptı
Paçavra Fiatına Satılan Tarihi Vesikalar Milyonlar Değerindedir.
Hükümetten Siyasî Teşebbüste Bulunması İsteniyor**

Evrak hazinesinde beş yüz senedenberi biriken ve kıymeti milyonları bulan tarihî vesikalar Defterdarlık tarafından bir şirkete, adî bakkal kâğıdı fiatına, yani okkası üç kuruş on iki paraya, satıldı.

Şirket te bunları hemen Bulgaristana gönderdi. Bu işten büyük resmî makamların hiçbirinin haberi yoktu. (Son Posta) bunu duyar duymaz tahkikata girişti ve hakikati olduğu gibi yazdı.

Karilerimize haber verelim ki, bu yazımız birçok tarih ve ilim adamlarımızı büyük bir heyecan ve teessüre düşürmüştür.

Evvelki gün ve dün Tarih Encümeni azalarile İnkılâp müzesi komisyonu erkânı müşterek bir içtima yaparak vaziyeti tetkik etmişlerdir. Bu içtimalarda İstanbul meb'usu Halil ve müderris Köprülü zade Fuat Beylerde hazır bulunmuşlardır.

Diğer taraftan Halil B. Başvekile bir telgraf çekerek Bulgaristana sevk edilen bu kıymetli vesikaların diplomasî teşebbüslerle geri getirilmesinin teminini rica etmiştir. Ayrıca Köprülü zade Fuat B.de Maarif Vekâletine müracaat etmiştir.

Vilâyetin Teşebbüsü

Bunlardan başka vilâyet de müzeler müdürlüğüne yazdığı tezkerede bu vesikalardan burada onun bunun eline geçenlerin toplattırılmasını bildirmiş ve işe başlanmıştır.

Defterdarlık ta evrak hazine mümeyyizini isticvap ederek bu işin kimsenin haberi olmadan nasıl yapıldığını sormuş, (9) ay evvel iki tapu memurunun bu evrakın lüzumsuz olduğunu söyledikleri ve onun için satıldığı cevabını almıştır.

Tarih Encümeni, devletin yedi asırlık tarihî vesikalarının böyle bir düşüncesizlikle satılmasını bir suikast şeklinde tekallî etmektedir

Son Postanın Hizmeti

Tarih Encümeni ile İnkılâp Müzesi komisyonu bu meseleyi müzakere etmek üzere dün belediyede müşterek bir içtima yaptı. Bu sırada muharririmiz bir içtima yaptı. Bu sırada muharririmiz tesadüfen içeriye girmiş, içtimada bulunanlar muharririmizin elini ayrı ayrı sıkarak: “Son Posta tarihimizi kurtarmıştır. İlim ve tarih namına kendisine teşekkür ederiz” demişlerdir.

Adil B. Tahkikat Yapıyor

Mesele ile Maliye Vekâleti de alâkadar olmuş ve dün Ankara'dan şehrimize dönen Maliye Teftiş Heyeti Reisi Adil B. ayrıca Cevdet Beyden etraflı malûmat istemiş, ayrıca Cevdet Bey'in sokakta çocukların elinden 20 kuruşa aldığı bir vesikayı tetkik etmiş, fotoğrafını da almıştır. Bunların arasında İkinci Viyana muhasarasında ordunun masrafını gösteren bir vesika da vardır.

Fazlı Bey Ne Diyor?

Bu hususta Vali muavini Fazlı Bey muharririmize şunları söylemiştir:

“Bir müddet evvel Maliye vekâletinin emrile iki tapu memuru burada tetkikat yapmış, satılan evrakın lüzumsuz olduğunu söylemiş. Halbuki Tarih Encümeni ve tarihçiler bunların kıymetli olduğunu söylüyorlar. Bu iki noktai nazarı vekâlete yazdık. Ayrıca da Müzeye, sokaklara dökülen evrakın toplattırılmasını bildirdik.”

Suikast Mı Var?

Tarih Encümeni azasından bir zat muharririmize dün şu şayanı ehemmiyet malûmatı vermiştir:

Bulgar sefaretanesine mensup bir jeneralin senelerdenberi Tapu İdaresinde tetkikat yapmakta olduğunu biliyorum. Bu zat şimdi Bulgaristan'da kalan eski vilâyetlerimizin tarihini tetkik etmekte idi. Son günlerde burada görmüyorum. Bir gün bana şunları anlatmıştı:

“Türkiye'nin uzun müddet yaşaması ve cihangir olmasının sırlarını şimdi Tapu kayıtlarını tetkik ettikten sonra daha iyi anladım. Meselâ Varna'da bir köyün kayıtlarını ararken bu köydeki

kadın ve erkek nüfusunun çok muntazam bir usulle tespit edildiğini gördüm.”

Tetkikatın tapu memurları tarafından yapılması ve evrakın da Bulgaristan'a satılması encümen azasında bir suikast şüphesi uyandırmıştır.

Meraklılar Harekete Geldi

Bu vesikalar Sirkeci İstasyonuna taşınırken bir kısmı Sultanahmet parkı önüne dökülmüş, çöpçüler de bunları Kumkapı'ya götürüp dökmüşlerdir. Dün bazı meraklılar Kumkapı sahilllerinde eski vesika aramışlar ve bazı şeyler bulmuşlardır.”

Son Posta, (293), 21 Mayıs 1931, 1, 3. s. (Ek-7)

II. BULGARİSTAN'DAKİ BELGELERİN BUGÜNKÜ DURUMU

1931 yılında paçavra kâğıt fiatına, okkası üç kuruş on paraya Bulgaristan'a satılan, bilâhare tarihî değerlerinin çok yüksek olduğu anlaşılan Osmanlı belgelerinin satışı ile ilgili olarak Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nce 1993 yılında bir kitap⁽¹⁾ yayınlanmıştır. Bu eserle Türk arşiv tarihinin bir dönemine ait perde aralanmış, Bulgaristan'a satılan evrak konusu birinci el orijinal kaynaklar ve bilgiler ışığında incelenmiştir.

Bulgaristan'daki Osmanlı belgelerinin araştırma ve incelenmesine başlanması ve iki ülke arşivleri arasında işbirliği sağlanabilmesi gayesine yönelik olarak Bulgaristan Bakanlar Konseyi Arşiv Genel Müdürlüğü ile Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü arasında 19.2.1993 tarihinde Sofya'da bir işbirliği protokolü imzalanmıştır. Bu protokol, Türkiye Cumhuriyeti adına Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürü İsmet BİNARK tarafından imzalanmıştır. Söz konusu protokolün 5. maddesi gereğince, Bulgaristan Bakanlar Konseyi Arşiv Genel Müdürlüğü'nün daveti üzerine 29.11.1993 – 13.12.1993 tarihleri arasında 15 gün süre ile Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığından Daire Başkanı Necati Aktaş ile Şube Müdür V. Seyit Ali Kahraman, 1931 yılında Bulgaristan'a satılmış olan arşiv belgelerinin miktar, muhteva, saklanma şekli ve tasnif durumlarını tesbit maksadıyla Bulgaristan'a gönderilmiştir.

Bulgaristan'da yapılan temaslar neticesinde, belgelerin Bulgaristan'a intikali ile ilgili yeni bilgiler edinilmiştir. Osmanlı tarihçisi Prof. Vera Mutafoçyeva'dan edinilen bilgilere göre, Türkiye tarafından hurda kâğıt niyetiyle satılan belgeleri Bulgaristan hükümeti değil, Bulgaristan'da Sofya yakınlarında Kostaneç kasabasında faaliyet gösteren ve İsveçli Berger ailesine ait Srnee Berger kâğıt fabrikası tarafından kâğıt hamuru yapılmak üzere satın alınmıştır. Türkiye'de belgelerin Bulgaristan'a satılmasıyla

⁽¹⁾ Bulgaristan'a Satılan Evrak ve Cumhuriyet Dönemi Arşiv Çalışmaları, Ankara, 1993, XXXV+604 s. "T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 19"

ilgili gazetelerde çıkan haberler üzerine Bulgaristan konsolosluğunda görevli Bulgar Panço Doref, gelen malzemenin adı kâğıt olmayıp önemli Osmanlı belgeleri olduğunu kendi hükûmetine bildirmiştir. Bunun üzerine Bulgar yetkilileri, Türkiye'den kâğıt yapılmak üzere, adı geçen firma tarafından satın alınan bu belgelere, Sofya tren garında el koymuş ve kâğıt fabrikası yetkililerinden satın almışlardır. Bu suretle belgeler kâğıt hamuru olmaktan kurtulmuştur. Türk yetkilileri, bu belgeleri geri almak için Bulgar hükûmeti nezdinde girişimde bulunmuşlar ve Bulgar hükûmeti de Türkiye ile münasebetlerini zedelememek için bir miktar belgeyi geri vermiştir.

Böylece Bulgaristan'a intikal eden belgeler, 1931'den itibaren tasnif edilmeye başlanmış ve öncelikle defter ve belge olarak ayrılmıştır. Macar Herber Duda ile Bulgar Gilib Gilibov, 1931-1939 yılları arasında sicillerin kataloğunu hazırlamışlardır.

Belgeler, 2. Dünya Savaşı sırasında Sofya dışına taşınmış ve savaştan sonra Şarkiyat Şubesi Şefi Prof. Boris Nedkov tarafından tekrar Cyril ve Methodius Kütüphanesine getirilerek şimdiki yerine konulmuştur.

Bulgaristan'da bulunan Osmanlı belgelerini iki başlık altında değerlendirmek mümkündür.

1. 1991 yılında Bulgaristan'a satılan evrak
2. Mahallinde oluşan taşra evrakı

1. 1931 yılında Bulgaristan'a büyük bir gaflet eseri hurda kâğıt olarak satılan ve Bulgarlarca kıymeti anlaşıldıktan sonra muhafaza altına alınan Osmanlı dönemi belgeleri, bu tarihten itibaren kısım kısım tasnif edilmeye başlanmıştır. 15-19. yüzyıllar arasını kapsayan bu belgeler; timar, zeamet, vakıf, ahkâm, ehl-i hıref, tersane, yeniçeri ve sipahi ocakları ile ilgili konuları ihtiva etmektedir.

Başlangıçta tasnif için bir sistem takip edilmediği gözlenmektedir. Tasnifi yapanların insiyatifiyle yürüyen tasnif çalışmaları halen devam etmektedir. Çeşitli fonlara dağılmış 1000 küsur defter dışında tahmini 1.5 milyon civarında belge bulunmaktadır. Bu belgelerin yaklaşık bir milyonu tasnif edilmiş olup geri kalanının da tasnif çalışmaları beş kişi ile devam etmektedir. Burada bulunan fonlar:

a. Defter Fonu:

Bu fonda 15-19. yüzyıllar arasına ait 713 adet defter bulunmaktadır. Tasnif edilen bu fonun fiş halinde kataloğu hazırlanmış olup hizmete açıktır. Defter fonunun Türkçe olan fişlerinin bir kopyası çıkarılıp getirilerek Dairemiz Bilgisayar ve Katalog Hazırlama Grubunda dizdirilmiş ve ekte sunulmuştur. Ek'te görüleceği üzere çoğu millî sınırlarımız içinde kalan vilayetlere ait olan bu defterler, konu itibariyle ağırlıklı olarak timar ve zeamet defterlerinden meydana gelmiştir. Bunlar arasında Fatih Sultan Mehmed devrine ait Karaman vakıf ve mülk defteri ile çeşitli vakıf defterleri ve saray çalışanları defterleri vardır. Bu seriyi teşkil eden defterlerin 200 kadarını, bugün Bulgaristan sınırları içinde kalan şehirlere ait ve mahallinde tutulan taşra defterleri teşkil etmektedir.

b. OAK (Oryantal Arşiv Koleksiyonu) Fonu:

1946 yılında başlanan tasnif çalışmalarına verilen addır. Bu fonda, çeşitli konulara ait belge ve defterler mevcuttur. 3 ciltten meydana gelen kısa özetlerden oluşan kataloğu Bulgarcadır. 219 dosya ve 7335 gömlekten oluşan bu fonda, 15-19. yüzyıllar arasına ait yaklaşık 22 bin belge bulunmaktadır. Seçme yapılarak mikro-filmi alınan ve arşivimize kazandırılan bu belgeler arasında 27/34 numarada bulunan 1455 yılına ait 25 sayfalık Orhan Gazi Vakıfları defteri de bulunmaktadır. Bu defterin transkripsiyonu ve fotokopisi üçüncü bölümde verilmiştir.

c. NPTA Fonu:

1948-1949 yılları arasında tasnif edilen fonda, 16-19. yüzyıllar arasına ait belge ve defterler bulunmaktadır. Bu fonda 13.000 adet belge mevcuttur. Fon, konu itibariyle ahkâm defterleri, vakıf defter ve belgeleri, timar defterleri, tersane defterleri ve çeşitli muhasebe defter ve belgelerinden oluşmaktadır. 10 kutuda toplanmış fiş kataloğu Bulgarcadır.

d. Belge Fonu:

Coğrafi bölgeler ve idarî merkezler esas alınarak tasnif edilen bu fon, tahminen 1 milyon belgeden meydana gelmiştir. Önce idarî merkezlere göre ayrılan belgeler, kendi aralarında iktisadî, siyasî, idarî, adlî, askerî, kültür ve eğitim, sağlık ve dinî işler gibi konulara

ayrılmış ve daha sonra konularına göre ayrılan bu belgeler kendi içinde kronolojik sıraya dizilmiştir.

İdarî merkezlerin numaralanması sırasında İstanbul'a 1 numara verilmiş ve fonla ilgili Bulgarca bir dosya fihristi yapılmıştır. Bu fondan yararlanmak için belgelere tek tek bakmak gerekmektedir.

e. Tasnif Harici Belgeler:

Daha önceki yıllarda tasnif edilen defter ve belgelerin dışında, şu sırada tasnifi devam eden tahmini 500.000 civarında belge bulunmaktadır.

2. Mahallinde Oluşan Taşra Evrakı

a. Şer'îye Sicilleri

Bugün Bulgaristan sınırları içinde kalan eski Osmanlı idarî merkezlerine ait olup Macar Herber Duda ile Bulgar Gilib Gilibov tarafından 1931-1939 yılları arasında tasnif edilen 191 adet şer'îye sicili bulunmaktadır. Cyril ve Methodius Millî Kütüphanesinde bulunan bu sicillerin yer ve asırlara göre dökümü aşağıda verilmiştir:

ŞEHİR	ASIR			
	16	17	18	19
Hacıoğlu Pazarı	—	—	1	8
Vidin	1	3	54	19
Ruscuk	—	4	11	27
Silistre	—	—	1	4
Sofya	—	5	39	13
Eski Cuma	—	—	—	1
Toplam	1	12	106	72

b. Rila Manastırındaki Osmanlı Belgeleri

Bulgaristan'da bulunan en eski belge, Balkanların en eski ve en büyük manastırı olan Rila Manastırı'nda bulunmaktadır. Bu belge, h.805/m.1403 yılında Fetret Devrinde Yıldırım Bayezid'in oğlu Süleyman Çelebi tarafından Rila Manastırı'nın korunması için ve-

rilmiş olan bir fermanıdır. Rila Manastırı'nda 18 tanesi ferman ve berat olmak üzere 78 adet Osmanlı vesikası mevcuttur. Bu malzemeye ait bilgi ve belgeler Diamendi İhçiev tarafından Turskite Dokumenti na Rilska Monastır (Rila Manastırı'ndaki Türk Dokümanları) adıyla 1910 yılında Sofya'da, Bulgarca olarak yayınlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM
YAPILAN TASNİF ÇALIŞMALARI

YAPILAN TASNİF ÇALIŞMALARI

I. BELGE FONU

Coğrafi bölgeler ve idarî merkezler esas alınarak tasnif edilen fon, tahminen 1 milyon belgeden meydana gelmiştir. Önce idarî merkezlere göre ayrılan belgeler, dosya bazında kendi aralarında aşağıda gösterildiği gibi iktisadî, siyasî, idarî, adlî, askerî, kültür ve eğitim, sağlık ve dinî işler gibi başlık ve altbaşlıklara ayrılmış ve daha sonra her dosya kendi içinde kronolojik sıraya dizilmiştir.

İdarî merkezlerin numaralanması sırasında İstanbul'a 1 numara verilmiş (İstanbul ile ilgili dosyalardan örnek teşkil edecek bir liste belge fonu kodlarından sonra verilmiştir) ve fonla ilgili Bulgarca bir dosya fihristi yapılmıştır. Fihrist, tarafımızdan Türkçe'ye çevrilmiş ve alfabetik hâle getirilmiştir. Bu fondan yararlanmak için belgelere tek tek bakmak gerekmektedir.

A. KONU BAŞLIKLARI

I. İktisat

A. Arazi

1. *Has*
2. *Zeamet*
3. *Timar*
4. *Vakıf*
5. *Miri topraklar, mülk*

B. Köy İktisadı

1. *Tarım*
2. *Hayvancılık*

C. Orman

D. Kara ve deniz avı

- E. Sanat
- F. Üretim, atölyeler
- G. Madencilik
- H. Para
 - 1. *Para- Kredi*
 - 2. *Gelir, vergi, gümrük, el koyma ceza*
 - 3. *Giderler*
 - 4. *Bilanço*
- I. Ticaret
- İ. Ulaşım
- J. Resmi binalar
- K. Nüfus
 - 1. *Afetler*

II. Siyasî Meseleler

- A. Sınıflararası mücadele
- B. Bulgar propogandasının başlaması
- C. Ayaklanma hareketleri
 - 1. *Bulgaristan'da ayaklanma hareketleri, haydutluk, çetecilik*
 - 2. *Osmanlı sınırları içindeki diğer isyanlar*
- D. Makedonya meselesi
- E. Mültecilik
- F. Dış Politika

III. Hukuk ve İdare

- A. Hukuk
- B. İdare ve maliye
 - 1. *Siyasî ve malî idare*
 - 2. *Polis, itfaiye*
- C. Diğer idarî problemler

IV. Kültür ve Eğitim

- A. Okul, yayıncılık, kütüphane, Türk dili
- B. El sanatları, güzel sanatlar
- C. Sağlık işlemleri

V. Askeriye

- A. Teşkilat
 - 1. *Askeriye*
 - 2. *Bahriye (savaş ve ticaret)*

3. Silâh ve mühimmat

4. Kale

B. Askerî tarih

VI. Din

A. Gayri müslim

B. Müslümanlar

B. BELGE FONU KODLARI

Adana	F: 219, 219 A
Adliye =Kula	F: 30, 30 A
Afyon Karahisar =Karahisar	F: 147, 147 A
Agriboz =Eğriboz	F: 2, 2 A
Ahi Çelebi =Paşmaklı	F: 89, 89 A
Ahyolu	F: 140, 140 A
Akka	F: 280, 280 A
Akkerman =Belgorod.....	F: 305, 305 A
Akova	F: 49, 49 A
Aksaray	F: 222, 222 A
Akşehir	F: 223, 223 A
Alacahisar	F: 7, 7 A
Almanya	F: 294, 294 A
Amasya	F: 224, 224 A
Amerika	F: 291, 291 A
Anadolu	F: 54, 54 A
Anapa	F: 306, 306 A
Anavarin =Navarin.....	F: 68, 68 A
Ankara.....	F: 218, 218 A
Antakya	F: 281, 281 A
Antalya	F: 225, 225 A
Arabistan =Hicaz	F: 278, 278 A
Arhos	F: 56, 56 A
Arkadya	F: 55, 55 A
Arnavutluk =Albaniya.....	F: 212, 212 A
Atina	F: 3, 3 A
Aton	F: 147, 147 A
Avlonya =Avlona.....	F: 10, 10 A
Avrethisar	F: 153, 153 A
Avusturya	F: 290, 290 A
Aydın	F: 221, 221 A
Aydos	F: 139, 139 A
Azak	F: 304, 304 A
Babadağ.....	F: 170, 170 A
Babaeski	F: 80, 80 A

Bağdad.....	F: 265, 265 A
Balçık.....	F: 21, 21 A
Balıkesir =Karasi.....	F: 226, 226 A
Balya Badra	F: 57, 57 A
Bana Luka.....	F: 194, 194 A
Basra	F: 273, 273 A
Batum.....	F: 307, 307 A
Bebrovo.....	F: 184, 184 A
Belçika	F: 293, 293 A
Belgorod =Akkerman.....	F: 305, 305 A
Belgrad	F: 6, 6 A
Belgrad-ı Arnavud =Berat.....	F: 9, 9 A
Belogradçık	F: 27, 27 A
Bender	F: 308, 308 A
Benevşe =Menekşe	F: 58, 58 A
Ber. =Karaferio	F: 152, 152 A
Berat =Belgrad-ı Arnavud.....	F: 9, 9 A
Berkofça.....	F: 28, 28 A
Beyrut.....	F: 282, 282 A
Biga.....	F: 227, 227 A
Bihke =Bihaç.....	F: 195, 195 A
Bilecik.....	F: 228, 228 A
Bolu.....	F: 230, 230 A
Bozcaada.....	F: 205, 205 A
Bozok	F: 229, 229 A
Breznik	F: 157, 157 A
Bulgaristan	F: 213, 213 A
Burdur	F: 232, 232 A
Burgaz	F: 141, 141 A
Bursa	F: 231, 231 A
Bükreş	F: 299, 299 A
Canik	F: 234, 234 A
Cezair-i Bahr-i Sefid.....	F: 324, 324 A
Cezayir.....	F: 326 A
Cisr-i Ergene =Uzunköprü.....	F: 82, 82 A
Cisr-i Mustafa Paşa	F: 86, 86 A
Cuma-i Atik =Eski Cuma	F: 113, 113 A
Cuma-i Bâlâ	F: 158, 158 A
Çankırı =Kangırı	F: 248, 248 A
Çatalca.....	F: 312 A

Çıldır.....	F: 263, 263 A
Çirmen.....	F: 87, 87 A
Çirpan.....	F: 97, 97 A
Çorlu	F: 111, 111 A
Damaşk =Dimaşk	F: 279, 279 A
Darıdere.....	F: 90, 90 A
Debre =Debre-i Zir =Debre-i Bâlâ	F: 38, 38 A
Delvine =Delonya.....	F: 5, 5 A
Demirhisar =Timurhisar.....	F: 123, 123 A
Dimotika.....	F: 83, 83 A
Diyarbakır.....	F: 235, 235 A
Doyran	F: 150, 150 A
Draç	F: 45, 45 A
Drama.....	F: 41, 41 A
Dranova	F: 186, 186 A
Dugakin.....	F: 39, 39 A
Dupniçe.....	F: 159, 159 A
Edessa =Voden.....	F: 149, 149 A
Edirne	F: 79, 79 A
Eğriboz =Ağrıboz	F: 2 , 2 A
Eğribucak	F: 12, 12 A
Eğridere.....	F: 132, 132 A
Elbasan.....	F: 40, 40 A
Elena.....	F: 187, 187 A
Ergiri Kasrı	F: 4, 4 A
Erivan =Revan	F: 327, 327 A
Erzurum	F: 236, 236 A
Esed	F: 267
Eski Cuma =Cuma-i Atik.....	F: 113, 113 A
Eski Zağra	F: 93, 93 A
Eskişehir	F: 237, 237 A
Ferecik =Fere	F: 37, 37 A
Filiba.....	F: 88, 88 A
Florina =Lerin.....	F: 14, 14 A
Foyniçe	F: 59, 59 A
Fransa	F: 317, 317 A
Gabrovo	F: 180, 180 A
Gaçka.....	F: 201, 201 A
Gaziantep =Ayntab.....	F: 220, 220 A
Gelibolu	F: 33, 33 A

Geştiya.....	F: 214, 214 A
Gilane	F: 101, 101 A
Girokastra	F: 4, 4 A
Golos =Volos	F: 167, 167 A
Gorna Orahovitsa	F: 185, 185 A
Görice.....	F: 50, 50 A
Gurgevo	F: 301, 301 A
Gümülcine	F: 34, 34 A
Habeş.....	F: 328 A
Hacıoğlu Pazarı.....	F: 22, 22 A
Haleb	F: 287, 287 A
Hama	F: 288, 288 A
Hamid =Isparta.....	F: 262, 262 A
Hanya	F: 221, 221 A
Hasköy.....	F: 96, 96 A
Hayat.....	F: 271, 271 A
Hayrabolu.....	F: 110, 110 A
Hezargrad =Razgrad	F: 117, 117 A
Hırsovo	F: 175, 175 A
Hicaz =Mekke =Medine =Arabistan.....	F: 278, 278 A
Hollanda	F: 312 =312 A
Hotin.....	F: 314, 314 A
Isparta =Hamid.....	F: 262, 262 A
İbrail.....	F: 298, 298 A
İhtiman.....	F: 161, 161 A
İnebahtı	F: 63, 63 A
İngiltere.....	F: 292, 292 A
İpek =Peç.....	F: 48, 48 A
İran	F: 295, 295 A
İsakça	F: 176, 176 A
İskenderiye =İşkodra =Şkodra.....	F: 47, 47 A
İslimiye.....	F: 138, 138 A
İsmail.....	F: 309, 309 A
İspanya	F: 325 A
İstanbul	F: 1, 1 A
İşkodra =Şkodra =İskenderiye.....	F: 47, 47 A
İştîp.....	F: 137, 137 A
İtalya	F: 296, 296 A
İvraca.....	F: 29, 29 A
İvraniç	F: 72, 72 A

İzladi.....	F: 160, 160 A
İzmir.....	F: 238, 238 A
İzmit =Kocaili.....	F: 239, 239 A
İznebol =Trin.....	F: 73, 73 A
İzvornik =Zvornik.....	F: 197, 197 A
Kahire.....	F: 276, 276 A
Kalas.....	F: 300, 300 A
Kalkandelen.....	F: 136, 136 A
Kandiye.....	F: 209, 209 A
Kangiri =Çankırı.....	F: 248, 248 A
Karadağ.....	F: 217, 217 A
Karaferye.....	F: 152, 152 A
Karahisar-ı Sahib =Afyon.....	F: 242, 242 A
Karaman.....	F: 241, 241 A
Karasi =Balıkesir.....	F: 226, 226 A
Karlili.....	F: 60, 60 A
Karnobat =Karnabat.....	F: 142, 142 A
Kars.....	F: 243, 243 A
Kastamonu.....	F: 244, 244 A
Kavala.....	F: 43, 43 A
Kavarna.....	F: 23, 23 A
Kayseri.....	F: 240, 240 A
Kazanlık.....	F: 91, 91 A
Kerbela.....	F: 268, 268 A
Kerkük.....	F: 266, 266 A
Kesriye.....	F: 52, 52 A
Keşan.....	F: 35, 35 A
Kıratova.....	F: 131, 131 A
Kırçova.....	F: 13, 13 A
Kırdistan.....	F: 322 A
Kırım.....	F: 310, 310 A
Kırkkilise.....	F: 85, 85 A
Kırklareli =Kırkkilise.....	F: 85, 85 A
Kırşehir.....	F: 246, 246 A
Kızgan.....	F: 188, 188 A
Kızılağaç.....	F: 84, 84 A
Kili.....	F: 177, 177 A
Kilkis.....	F: 153, 153 A
Klaverta.....	F: 61, 61 A
Kocaili =İzmit.....	F: 239, 239 A

Koçan	F: 130, 130 A
Kolonya.....	F: 51, 51 A
Komotini =Gomorcina	F: 34, 34 A
Konya.....	F: 245, 245 A
Korun =Koron	F: 62, 62 A
Kosova =Pristine.....	F: 99, 99 A
Köprülü.....	F: 148, 148 A
Köstence	F: 171, 171 A
Köstendil	F: 162, 162 A
Kudüs	F: 283, 283 A
Kula =Adliye	F: 30, 30 A
Kumanova	F: 133, 133 A
Kütahya.....	F: 247, 247 A
Laskoveç Ügosil	F: 74, 74 A
Lefkoşe.....	F: 275, 275 A
Lerin =Florina.....	F: 14, 14 A
Leskofça.....	F: 189, 189 A
Limni	F: 204, 204 A
Livadiya.....	F: 64, 64 A
Lofça	F: 181, 181 A
Luleburgaz	F: 106, 106 A
Macaristan	F: 316, 316 A
Maçın	F: 172, 172 A
Mahmudiye	F: 178, 178 A
Makedonya.....	F: 215, 215 A
Malatya	F: 249, 249 A
Maleşeva.....	F: 134, 134 A
Malkara	F: 107, 107 A
Mamuretülaziz.....	F: 323, 323 A
Manastır	F: 11, 11 A
Mangalya.....	F: 24, 24 A
Manisa	F: 250, 250 A
Maraş.....	F: 251, 251 A
Mardin.....	F: 252, 252 A
Mecidiye	F: 173, 173 A
Medine =Hicaz	F: 320, 320 A
Mekke	F: 320, 320 A
Menekşe =Benefşe	F: 58, 58 A
Menlik.....	F: 125, 125 A
Menteşe	F: 253, 253 A

Merküze.....	F: 269, 269 A
Mersin.....	F: 254, 254 A
Merzifon	F: 67, 67 A
Mesevri.....	F: 143, 143 A
Moton.....	F: 65, 65 A
Mezestra	F: 66, 66 A
Midilli	F: 206, 206 A
Midiya.....	F: 108, 108 A
Mitroviçe.....	F: 102, 102
Mora =Tripolis	F: 53, 53 A
Mostar	F: 200, 200 A
Mustafa Paşa =Cisr-i Mustafa Paşa.....	F: 86, 86 A
Musul.....	F: 270, 270 A
Navarin =Anavarin.....	F: 68, 68 A
Nea Zihne =Zihne	F: 124, 124 A
Nesebir	F: 143, 143 A
Nevesin.....	F: 202, 202 A
Nevrokop	F: 126, 126 A
Niğbolu	F: 114, 114 A
Niğde	F: 255, 255 A
Niş.....	F: 71, 71 A
Novosel	F: 196,196 A
Ohri.....	F: 15, 15 A
Ortaköy.....	F: 92, 92 A
Osman Pazar.....	F: 182, 182 A
Özü.....	F: 311, 311 A
Paşmaklı =Ahi Çelebi.....	F: 89, 89 A
Pazarcık =Tatarpazarcık.....	F: 95, 95 A
Pazarcık.....	F: 22, 22 A
Peç =İpek.....	F: 48, 48 A
Petriç	F: 127, 127 A
Pınarhisar	F: 81, 81 A
Pirlepe	F: 16,16 A
Plevne	F: 116, 116 A
Podgoriçe	F: 217, 217 A
Polomye =Lom.....	F: 31, 31 A
Polşa	F: 297, 297 A
Pravişte	F: 44, 44 A
Prespa.....	F: 18, 18 A
Preşevo	F: 103, 103 A

Prevadi =Provadiya	F: 25, 25 A
Preveze	F: 193, 193 A
Priştina =Kosova.....	F: 99, 99 A
Prizren	F: 98, 98 A
Prokuple	F: 76, 76 A
Radomir	F: 164, 164 A
Radoviş	F: 135, 135 A
Rahova	F: 32, 32 A
Rahoviçe-i Bâlâ	F: 185, 185 A
Rakka	F: 284, 284 A
Razgrad =Hezargrad	F: 117, 117 A
Razlık.....	F: 128, 128 A
Resmo	F: 210, 210 A
Resne	F: 19, 19 A
Revan =Erevan	F: 327, 327 A
Rodos	F: 207, 207 A
Rodoscuk =Tekirdağ	F: 104, 104 A
Romanya	F: 303, 303 A
Ruscuk.....	F: 112, 112 A
Rusya	F: 315, 315 A
Sakız	F: 208, 208 A
Salina.....	F: 69, 69 A
Samokov	F: 165, 165 A
Sana	F: 247, 247 A
Sane	F: 70, 70 A
Saray Bosna	F: 198, 198 A
Saruhan.....	F: 256, 256 A
Sayda	F: 285, 285 A
Selânîk.....	F: 146, 146 A
Selvi =Servi	F: 183, 183 A
Semendere.....	F: 8, 8 A
Serfiçe =Selfiçe	F: 17, 17 A
Sırbistan	F: 216, 216 A
Silistre	F: 119, 119 A
Silivri	F: 109, 109 A
Sinop	F: 258, 258 A
Siroz =Seres	F: 122, 122 A
Sivas	F: 257, 257 A
Sofya	F: 156, 156 A
Suhumi	F: 312, 312 A

Sulina =Sunne	F: 174, 174 A
Sultanyeri.....	F: 94, 94 A
Svitsov =Svitseva.....	F: 118, 118 A
Şam	F: 279, 279 A
Şarköy.....	F: 36, 36 A
Şehirköy	F: 75, 75 A
Şehrizar =Şehrizarul	F: 272, 272 A
Şkodra =İskenderiye =İşkodra.....	F: 47, 47 A
Şumnu =Şumen	F: 121, 121 A
Tatar Pazarcık =Pazarcık	F: 05, 95 A
Teke	F: 259, 259 A
Tekirdağ =Rodoscuk	F: 104, 104 A
Temeşvar	F: 302, 302 A
Tıravna	F: 191, 191 A
Tırhala	F: 166, 166 A
Tırnova	F: 186, 186 A
Tırnova =Veliko Trnovo.....	F: 179, 179 A
Tiflis.....	F : 313, 313A
Tikveş	F: 155, 155 A
Tirana	F: 46, 46 A
Tokat.....	F: 260, 260 A
Trablus-i Garb =Tripoli	F: 277, 277 A
Trablus-i Şam =Tripoli	F: 286, 286 A
Trabzon.....	F: 261, 261 A
Travnik.....	F: 199, 199 A
Travno	F: 191, 191 A
Trebine =Trebne	F: 203, 203 A
Tripolis =Mora	F: 53, 53A
Troyan	F: 190, 190 A
Tulça	F: 169, 169 A
Tutrakan	F: 120,120 A
Türkiye	F: 264, 264 A
Ustrumiçe =Strumica	F: 154, 154 A
Uzun Köprü =Cisr-i Ergene	F: 82, 82 A
Ürgüp.....	F: 76, 76 A
Üsküp	F: 129, 129 A
Van.....	F: 233, 233 A
Varna	F: 20, 20 A
Veliko Tırnova.....	F: 179, 179 A
Vidin	F: 26, 26 A

Vize	F: 105, 105 A
Voden =Edessa	F: 149, 149 A
Volos =Golos	F: 167, 167 A
Voyniçe	F: 59, 59 A
Vran =Vranye.....	F: 72, 72 A
Vulçitrın	F: 100, 100 A
Yafa.....	F: 289, 289 A
Yakova =Dakova	F: 49, 49 A
Yanbolu	F: 145, 145 A
Yemen.....	F: 320 A
Yeni Pazar (Bulgaristan'da).....	F: 115, 115 A
Yeni Pazar (Yugoslavya'da)	F: 77, 77 A
Yeni Şehir =Yenişehir Fener	F: 168, 168 A
Yeni Zağra	F: 144, 144 A
Yenice Karasu	F: 42, 42 A
Yenice Vardar	F: 151, 151 A
Yenidağ.....	F: 99, 99 A
Yergogi =Gorgevo.....	F: 301,301 A
Zağra-i Atik =Eski Zağra	F: 93, 93 A
Zağra-i Cedid =Yeni Zağra	F: 144, 144 A
Zihna.....	F: 124, 124 A
Ziştovi	F: 118, 118 A

İSTANBUL FONU'NDAN SEÇİLEN DEFTER VE BELGE ÖZETLERİ

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
1	1/1	Sadrâzam Sinan Paşa hasları.		1000	1592
2	1/3	Yeniil Mukataası. (Valide Sultan Vakfı)		1041	1631/32
3	1/17	Sis'deki Ramazanoğlu Vakfı ve Osman Paşa hasları.		1116	1704/05
4	1/24	Sadabat Çiftliği.		1135	1723
5	1/26	Şikâyet defteri parça.	26	1139	1726/27

6	1/27	Haslarla ilgili Karaman valisine yazılan hüküm.	7	1146	1733/34
7	1/32	Timar tevcihi.		990	1582
8	1/33	Zeamet tevcihi.		993	1585
9	1/34	Trabzon timar tevcih defteri.	62	1002	1594
10	1/35	Timarların (Budin) hakkında.		1012	1603/04
11	1/35a	Süleymaniye Vakfı'ndan vazife tevcihi.		1032	1623
12	1/38	Timar bedeli tahsili. (Kütahya)		1063	1653
13	1/40	Zeamet tevcihi.		1063	1653
14	1/41	Timar bedeli tahsili.		1063	1653
15	1/44	Zeamet bedeli tahsili.		1063	1653
16	1/49	Isparta'da zeamet tevcihi.		1065	1655
17	1/56	Antep'te bir zeamete yapılan müdahalenin men'i. (Ferman Sofya'dan yazılmış)		1073	1662/63
18	1/66	Timar tevcihi. (Diplomatika açısından orjinal)		1082	1671/72
19	1/78	Timar terakkisi. (Diplomatika açısından orjinal)		1090	1679
20	1/112	Mardin Voyvodahğı tevcihi. (3 adet)		1105	1694
21	1/117	Kalyon Defterdarlığı hakkında.		1115	1703/04
22	1/123	Zeamet bedeli tahsili.		1118	1706
23	1/116 2	Enderûn ve Saray-ı Atık'teki seferli ve teberdaranın vesair listesi gedikleri hariç.		1204	1790

II. DEFTER FONU

Bu fonda 15-19. yüzyıllar arasına ait 713 adet defter bulunmaktadır. 1931 yılında tasnifine başlanan bu fonun, fiş halinde kataloğu hazırlanmış olup hizmete açıktır. Başlangıçta sıra numarası verilerek tasnif edilen defterler daha sonra kronolojik sıraya konulmuştur. Görüleceği üzere çoğu millî sınırlarımız içinde kalan vilayetlere ait olan bu defterler, konu itibarıyla ağırlıklı olarak tımar ve zeamet defterlerinden meydana gelmiştir. Bunlar arasında Fatih Sultan Mehmed devrine ait Karaman vakıf ve mülk defteri ile çeşitli vakıf defterleri ve saray çalışanları defterleri vardır. Bu seriyi teşkil eden defterlerin 200 kadarını, bugün Bulgaristan sınırları içinde kalan şehirlere ait ve mahallinde tutulan taşra defterleri teşkil etmektedir. Defter fonunun, Türkçe olan fişlerinin yardımı ile tanzim edilen listesi aşağıda verilmiştir.

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
1	D. 707	Sofya tımar defteri.	38x13	20	859	1455
2	D. 713	Karaman vakıf ve mülk defteri. (Kayseri, Niğde vs.)	31x11	161	875	1470/71
3	D.649	Rumeli şahinciyan, topcuyan, bazdaran mufassal defteri.	28.5x11	132	884	1479
4	D 1	Trabzon, Karaman, Aydın eyaletlerindeki bazı nahiye müselleman ocakları defteri.	32x11	91	907	1501/2
5	D.379	İstanbul vakıf muhasebe defteri.	33.5x14	95	942	1535/36
6	D.375	İstanbul türbe ve cami vakıfları muhasebe defteri.	33.5x14	95	945	1538/39
7	D.2	Bağdad'ın bazı köy ve nahiyeleri mahsulatı ile Bağdad Kalesi mustahfazları mevacib defteri.	43x15.5	20	958	1551
8	D.643	Anadolu, Aydın ve Hüdavendigâr bazdaran defteri.	32x10.5	337	972	1564/65
9	D.26	Mehteran-ı Hayme-i Dergâh-ı âli defteri.	41.5x15	21	1005	1596/97

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
10	D.3	Defter-i Beytülmal-i âmm ve hassa ki der Sefer-i Hümâyûn-ı Cezire-i Kıbrıs.	42x16	119	978	1570/71
11	D.651	Yalılarda muhafaza olan beyler ile yoklamada mevcut olan sipahilerin yoklama defteri.	31.5x11	165	979	1571/72
12	D.38	Bosna sancağındaki kazalara ait timar defteri.		81	979	1571/72
13	D.4	Kıbrıs Seferi'ndeki Dergâh-ı âli çavuşlar ve ebnâ-yı sipahiyanı muhal-lefatı beytülmal muhasebe defteri.	31x10.5	7	979	1571/72
14	D.5	Defter-i mevacib-i yeniçeriyan-ı Cezire-i Kıbrıs.	42.5x15	71	981	1573/74
15	D.370	Anadolu'da çeşitli elviyeye ait timar ve zeamet defteri.	32x11	87	985	1577
16	D.6	Terakki ve tevcihat-ı muhtelif evamir kuyut defteri.	36x15.5	25	985	1577
17	D.7	Defter-i mevacib-i ebna-yı sipahiyan ve silahdaran ve ulufeciyan ve gureba-i yemin ve yesar.	43x16	408	986	1578
18	D.633	Erzurum, Hille, Semarra, Derne, Beglan, Şehrizul, Erbil Van vs. livaları bazdaran listesi.	31x10	500	987	1579
19	D.657	Anadolu vilayeti Sivas, Amasya ve Canik, Erzurum livaları bazdaran defteri.	32.5x11	104	978	1570/71
20	D.380	Erbab-ı timar ve sair kapıkulu terakki talebi defteri.	42x14.5	35	989	1581
21	D.8	Hersek livası timarlarına ait defter.	31.5x11	10	990	1582
22	D.647	Padişah hizmetinde bulunup muharebelerde hizmeti geçmiş ve zeamet, timar vs.ye müstakil kimseler tevcihat defteri.	31x12	148	992	1584
23	D.9	Tuna vilayeti defterdarı rużnamçe defteri.	42x16	41	992	1584
24	D.393	Tersane-i Âmire ve Donanma-yı Hümâyûn varidat muhasebe defteri.	41x14.5	21	993	1585
25	D.662/1	Kütahya, Saruhan, Aydın ve Hüdavendigâr livaları bazdaran defteri.	32x11	466	993	1585

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
26	D.662/2	Karahisar, Bolu, Ankara, Kastamonu, Karesi ve Menteşe bazdaran defteri.	32x11	467	993	1585
27	D.642	Anadolu vilayetinde Saruhan ve Kütahya bazdaran defteri.	32x11	119	994	1586
28	D.644	Karesi, Kastamonu (Anadoluu vilayeti) bazdaran defteri.	32x11.5	234	994	1586
29	D.639	Anadolu eyaletinde Karahisar livası bazdaran defteri.	33x12	194	994	1586
30	D.652	Paşa livası bazdaran defteri.	32x11	52	994	1586
31	D.441	Dergâh-ı âli silahdaranı R. Ş.N. mevacic defteri.	45x16.5	27	996	1588
32	D.455	Dergâh-ı âli silahdaranı R. CAC. mevacic defteri.	46x17	30	996	1588
33	D.10	Rumeli, Bosna, Temeşvar, Budin, Karaman, Trablusgarb beylerbeyileri vs. verilen atika kayıtları defteri.	35x15	12	996	1588
34	D.661	Budin, Semendire ve Ziketvar livaları bazdaranı defteri.	32x11	640	996	1588
35	D.11	Galata azaplar ve reisleri mevacic defteri.	41x14.5	47	997	1589
36	D.13	Vidin, Belgrad vs. müfettişleri emalet ve iltizamat defteri.	43x16	44	997	1589
37	D.632	Vulçitrın, Alacahisar vs. elviye bazdaranı defteri. (Rumeli ve Anadolu'da)	32x11	498	997	1589
38	D.12	Matbah-ı Âmire, ehl-i hıref cemaati hayyatin-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı alem ve hayme ve şahinciyan maa sakayan-ı Divân-ı âli mevacic defteri.	32.5x15	207	997	1589
39	D.14	Defter-i Cemaat-i Yeniçeriyan.	40x15	57	998	1590
40	D.658	Rumeli ve Mora bazdaranı listesi.	32x11	188	999	1591
41	D.381	Mukataa ve evkâf-ı muhtelif iltizam ve muhasebelerine dair müfettiş arzları.	39.5x11	47	999	1591
42	D.374	Karaman esbkeşan ve Kabail-i Esbkeşan Kanunnamesi defteri.	42x15	195	1000	1592
43	D.392	Rumeli vilayeti muhtelif mukafat defteri.	42x15	77	999	1591

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
44	D.15	Yanya ve Saruhan sancağı ile Kıbrıs Adası tımarları tezakir kuyut defteri.	31x11	44	999	1591
45	D.17	Sakayan-ı Divân-ı âli, atmacacıyan ve sakayan vs. mevacib defteri.	43x16	36	1000	1592
46	D.16	Defter-i mevacib-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve ehl-i hıref.	44x16	101	1000-01	1592-93
47	D.402	Defter-i mevacib-i hademe-i Istabl-ı Âmire küçük vacib MSR.	42x15	15	1002	1594
48	D.18	Anadolu'da vaki zeamet ve timarat tezakiri kuyudu defteri.	31.5x11	276	1001	1593
49	D.90	Defter-i mevacib-i ebna-i sipahiyan-ı Ali Ağa ve cemaat-i silahdaran-ı Mahmud Ağa ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-i gureba ve solak ve sekban ve ulufeciyan.	41x15	153	1001	1593
50	D.21	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref.	42x15.5	222	1001-02	1593-94
51	D.22	Defter-i muhasebe-i varidat ve ihra-cat-ı Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Ma'mure.	41x14.5	33	1003	1595
52	D.442	Defter-i mevacib-i silahdaran.	53x21	22	1003	1595
53	D.23	Defter-i mevacib-i cemaat-i silahdaran.	53x19	17	1003	1595
54	D.474	Silahdar ve esban-ı Enderun-ı Hassa cemaati mevacib defteri.	54x20.5	28	1004	1596
55	D.24	Ebna-yı sipahiyan mevacib defteri.	55x20.5	18	1004	1596
56	D.25	Silahdar cemaati mevacib defteri.	51.5x19	72	1004	1596
57	D.454	Gılmanan-ı İstanbul mevacib defteri.	42x14	390	1007	1598/99
58	D.27	Istabl-ı Âmire-i küçük hademe mevacib defteri.	44x15	18	1006	1597/98
59	D.660	Paşa, Aydın, Saruhan livaları bazdaran defteri.	31x11	298	980	1572/73
60	D.659	Paşa livası bazdaran defteri.	31x11	258	1007-08	1598/99 1599 /1600

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
61	D.654	Paşa livası bazdaran defteri. (kıta) (D.653'ün parçası)	31x11	10	1007-08	1598/99 1599 /1600
62	D.653	Hama, Antep, Haleb, Adana vs. livaları bazdaranı defteri.	31x10.5	242	1007	1598/99
63	D.371	Köstendil sancağı tımarları tezakir defteri.	31x11	125	1007	1598/99
64	D.28	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatîn-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteraan-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	42x16	129	1008	1599 /1600
65	D.377	Anadolu livaları timarları için verilen berevat tezakiri defteri.	31.5x11	86	1008	1599 /1600
66	D.385	Göriçe vs. kaza timarları defteri.	42x16	10	906-1008	1500/99
67	D.29	Defter-i muhasebe-i Emin-i Matbah-ı Âmire.	41x14.5	36	998-1009	1590 1600/01
68	D.30	Matbah-ı Âmire muhasebe defteri.	40.5x14	24	1010	1601/02
69	D.31	Köstendil, Paşa, Üsküp livaları muhassıl ruznamçe defteri.	40x14.5	4	1011	1602/03
70	D.416	Defter-i mevacib-i sipahiyan.	48x19	14	1010	1601/02
71	D.631	Rusum-ı ahkâm ve şikayet defteri.	31x10.5	101	1012	1603/04
72	D.33	Dergâh-ı âli silahdar ve sipahileri cemaati mevacibleri defteri.	52x20	310	1012-13	1603/04 1604/05
73	D.369	Estergon Seferi'ne yoldaşlık eden sipahiler defteri.	30x10.5	196	1014	1605/06
74	D.34	Kıbrıs Nazırı Ferhad Paşa'nın ruznamçesi sureti.	42.5x15	5	1013	1604/05
75	D.35	Defter-i mevacib-i sipahiyan.	56x20.5	34	1014	1605/06

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
76	D.40	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteraan-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	43x15.5	232	1015	1606/07
77	D.41	Defter-i mevacib-i cemaat-i çakırcıyan-ı hassa.	40x14.5	4	1016	1607
78	D.37	Azebân-ı neccaren, kalafatçıyan vs. cemaati mevacib defteri.	41x15	86	1015	1606/07
79	D.38	Muhasebe-i evvel Hazine-i Âmire tahvilât müsvedde defteri.	42x15	28	1015	1606/07
80	D.39	Hazine-i Âmire ihracat ve makbuzat ruznamçesi.	43x16	42	1015	1606/07
81	D.181	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteraan-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	45x15.5	103	1015	1606/07
82	D.42	Hayyatın-i hassa ve hil'at cemaati mevacib defteri.	42x14	36	1017	1608
83	D.44	Sipahiyan-ı Dergâh-ı âli mevacib defteri.	53.5x21	250	1019	1610
84	D.43	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteraan-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41.5x15	254	1019	1610

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
85	D.45	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatîn-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteraan-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	42x14.5	264	1020	1611
86	D.197	Tersane-i Âmire Hacı Hüseyin Ağa'nın Tersane-i Âmire rużnamçe defteri.	44x16	87	1021	1612
87	D.46	Muhasebe-i varidat ve ihracat-ı Matbah-ı Âmire ve Helvahane-i Darüssaadeti'l-mübareke vs.	42x15	30	1022	1613
88	D.423	Defter-i mevacib-i silahdaran.	55x20	42	1022	1613
89	D.376	Defter-i hashâ-yı padişah.	42x15.5	21	1023	1614
90	D.461	Defter-i mevacib-i cemaat-i ebna-yı sipahiyan.	55x20.5	56	1023	1614
91	D.470	Defter-i mevacib-i silahdaran.	55x20.5	13	1023	1614
92	D.47	Defter-i Beytülmal-i hassa.	42x15.5	18	1023-24	1614-15
93	D.48	Defter-i ebna-yı sipahiyan ve cemaat-i sipahiyan.	41x15	248	1024	1615
94	D.473	Defter-i mevacib-i silahdaran.	55x21	14	1025	1616
95	D.49	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatîn-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteraan-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	42x14.5	257	1025	1616
96	D.51	Padişah ve şehzadeler came muhasebat defteri.	40x14.5	9	1025-26	1616-17
97	D.472	Defteri mevacib-i sipahiyan.	55x21	17	1026	1617
98	D.32	Kavala muhafazasındakilerin nafa-ka defteri.	31.5x11	36	1026	1617
99	D.52	Defter-i mevacib-i silahdaran.	41x15	16	1027	1618

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
100	D.53	Defter-i mevacib-i cemaat-i ebna-i sipahiyan ve silahdaran.	41x15	159	1027	1618
101	D.54	Beytûlmal-i hassa muhasebe defteri.	41x14	13	1027	1618
102	D.55	Beytûlmal mahsulat defteri.	42x14.5	103	1027	1618
103	D.56	Matbah-ı Âmire ve Hazinehâne vs. muhasebe defteri.	42x15	38	1028	1619
104	D.441	Defter-i mevacib-i sipahiyan.	55x21	18	1029	1620
105	D.60	Defter-i mevacib-i ebna-i sipahiyan ve silahdaran.	55x20	141	1029	1620
106	D.59	Matbah-ı Âmire ve Helvahâne vs. varidat ve ihracat muhasebe defteri.	42x15	38	1029	1620
107	D.58	Beytûlmal-i hassa muhasebe defteri.	38.5x13	20	1029	1620
108	D.57	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve karhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	42x15	249	1029	1620
109	D.61	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41x14.5	168	1030	1621
110	D.62	Anadolu ve Rumeli'deki bazı evkâf ve beytûlmal muhasebe defteri.	42x14.5	223	1027-31	1618-22
111	D.400	Defter-i muhasebe-i Matbah-ı Âmire.	41x15.5	32	1031	1622
112	D.63	Anadolu Rumeli'de Haleb, Birecik vesair livalarda timar ve zeamet tezakir defteri.	31x11	49	1032	1623
113	D.64	Defter-i mevacib-i ebna-yı sipahiyan.	54.5x20	68	1032	1623

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
114	D.65	Defteri mevacib-i sipahiyan ve silahdaran.	55x19.5	206	1032	1623
115	D.66	Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure muhasebe defteri. (gelir-gider)	42x14.5	32	1033	1624
116	D.67	Defter-i mevacib-i sipahiyan ve silahdaran.	53.5x20	246	1034	1625
117	D.409	Beytûlmal-ı hassa muhasebe defteri.		43	1034	1625
118	D.95	Mevacib-i sipahiyan ve silahdaran defteri.	55x20.5	230	1035	1626
119	D.68	Mehteran mevacib defteri.	41x15	20	1035	1626
120	D.434	Silahdaran mevacib defteri.	55x21	18	1035	1626
121	D.69	Ebna-yı sipahiyan mevacib defteri.	55x20	64	1036	1627
122	D.70	Defter-i mevacib-i silahdaran.	54.5x20	144	1037	1628
123	D.71	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure.	41x14.5	51	1038	1628/29
124	D.73	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	42x14.5	255	1038	1628/29
125	D.74	Haremeyn-i Şerifeyn tahvilat defteri.	42x15.5	81	1038	1628/29
126	D.75	Defter-i muhasebe-i Matbah-ı Âmire.	42x15	36	1038-39	1628/29 1629/30
127	D.76	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	42x14.5	242	1039	1629/30
128	D.77	Silahdaran cem' mevacib defteri.	45.5x20	36	1040	1630/31
129	D.443	Defter-i mevacib-i sipahiyan.	56x22	68	1039	1629/30

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
130	D.72	Defter-i mevacib-i hademe-i ehl-i hıref.	41x14.5	14	1039	1629/30
131	D.78	Azeb, Kalkancı, Neccar ve topçu cemaati defteri.	41x14.5	25	1040	1630/31
132	D.421	Defter-i mevacib-i silahdaran.	55x20.5	57	1040	1630/31
133	D.79	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	41x14.5	251	1041	1631/32
134	D.467	Defter-i tahvilat.	39x14	48	1042	1632/33
135	D.80	Matbah-ı Âmire ve tersane malzemesinin teminine dair.	41.5x15	94	1043	1633/34
136	D.81	Cemaat-i silahdaran mevacib defteri.	57x21.5	62	1043	1633/34
137	D.82	Defter-i mevacib-i cemaat-i ebna-yı sipahiyan ve silahdaran.	41.5x15	188	1043	1633/34
138	D.83	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbaah-ı Âmire ve Helvahâne ...	41x17	14	1045	1635/36
139	D.85	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	42x15	273	1045	1635/36
140	D.451	Defter-i mevacib-i sipahiyan.	56x20.5	180	1045	1635/36
141	D.88	Defter-i muhasebe-i varidat ve masarifat-ı maden-i Yeniçeriyan Vilayat-ı Anadolu ve (Rumeli vs.) 6 ayrı konu.	41x14.5	204	1043-47	1633/34 1637/38
142	D.84	Trablusşam ve Diyarbakır tımar ve zeamet yoklama defteri. (Revan, Erzurum)	42x15.5	226	1046	1636/37

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
143	D.89	Tersane-i Âmire muhasebe defteri. (icmal)	42x14.5	16	1046	1636/37
144	D.87	Sinop Kalesi efradı defteri.	41x14	16	1047	1637/38
145	D.86	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	33x15.5	264	1047	1637/38
146	D.90	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	43x15	250	1048	1638/39
147	D.91	Defter-i mevacib-i silahdaran.	56.5x21	38	1049	1639/40
148	D. 81	Defter-i Mevacib-i sipahiyan	55x22	108	1049	1639/40
149	D.640	Ankara, Kastamonu, Çankırı, Hüdavendigâr, Bolu, Mora bazdaran defteri.	30x11	146	1063	1653
150	D.641	Hüdavendigâr livası bazdaran defteri. (cüz-i sani cüz-i salis)	32.2x11	18	1011	1602/3
151	D.444	Sipahiyan mevacib defteri. RCC.	52.5x21		1049	1639
152	D.430	Defter-i zamistani-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure.	42.5x15	16	1052	1642/40

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
153	D.92	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41x15	271	1051	1641
154	D.93	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	42x14.5	255	1052	1642
155	D.94	Muhallefat muhasebesine mahsus hazine defteri.	40.5x14	16	1052	1642
156	D.96	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	42x15	344	1045	1635/36
157	D.98	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41x15	250	1056	1646
158	D.412	Defter-i hademe-i Matbah-ı Âmire.	43x15.5		1056	1646
159	D.99	Emanât ve iltizamata dair evâmîr-i şerife kuyudat defteri.	34.5x15	14	1057	1647

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
160	D.97	Ergani livası zeamet ve timar icmali sureti.	41x15	6	1056	1646
161	D.100	Defter-i mevacib-i cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41.5x16	4	1058	1648
162	D.101	Defter-i mevacib-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne ve kârhâne-i saire.	26x15	170	1058	1648
163	D.104	Defter-i zemistani-i hademe-i Matbah-ı Âmire an evvel-i Erbain sene 1059 ile âhir-i Erbain sene 1060.	41x15	15	1060	1650
164	D.19	Defter-i hayyatın-i hassa ve mehteran-ı alem vesaire.	43x16	109	1061	1651
165	D.102	Defterdar-ı bölükha-yı cebeciyan ve topcuyan.	43x15	28	1061	1651
166	D.103	Hayme-i hassa gelir-gider defteri.	43x15	28	1061	1651
167	D.105	Defter-i mevacib-i şahinciyan ve mehteran-ı alem ve çakırcıyan.	42x15	108	1062	1652
168	D.106	Cemaat-i silahdaran mevacib defteri.	57x22	60	1063	1653
169	D.107	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	42x15	152	1064	1654
170	D.108	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatın-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41x15	84	1065	1655
171	D.109	Defter-i muhasebe-i mühimme-i hassa.	40.5x15	3	1065	1655
172	D.110	Edirne bahçeleri muhasebe defteri.	42x15	74	1067	1657

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
173	D.111	Ruznamçe-i muhasebe-i ağa-i İstanbul.	41.5x15	7	1068	1658
174	D.439	Defter-i mevacib-i cemaat-i silahdaran.	41.5x22	78	1068	1658
175	D.406	Defter-i kuyud-ı mühimmat-ı miriye.	41x14	61	1068	1658
176	D.446	Defter-i bazdaran-ı Rumeli ve Anadolu.	29x10	160	1062-70	1651/60
177	D.698	Bolu, Karesi, Saruhan, Hüdavendigâr, Kayseri, Sultanönü ve Karahisar-ı Sahib livaları bazdaran defteri.	30x10.5	120	1069	1659
178	D.112	Defter-i mevacib-i cemaati hademe Matbah-ı Âmire ve ehl-i hıref ve mehteran-ı hayme...	41x15	195	1070	1660
179	D.113	Defter-i muhallefat-ı Celaliyan tabi Abaza Hasan Paşa ve muhallefat-ı Ali Bey. (Sinan Paşazâde)	41x14	13	1070	1660
180	D.114	Defter-i mevacib-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve ehl-i hıref ve hayyâtîn-i hassa ve hil'at.	41.5x16	108	1067-71	1657-61
181	D.118	Davutpaşa Kışlası muhasebe defteri.	41x14	29	1069-73	1659-1662/63
182	D.484	Defter-i mevacib-i hayyatîn-i hassa.	40x15	40	1035-62	1626-52
183	D.702	Defter-i hâsha-i Yeniil ve Türkmenân-ı Haleb Yeniil.	41x15	77	1074	1663/64
184	D.119	Defter-i mevacib-i hademe-i sarracin ve şakirdan-ı enderun vs.	41x15	43	1073	1662/63
185	D.125	Sefain-i rüesa-i mezburin an Anadolu ve Benefşe ile Cezire-i Girit muhasebe defteri.	41x15	6	1077	1666/67
186	D.116	Defter-i cemaat-i ebna-yı sipahiyan ve silahdaran Lezez 1072 Reşen 1075.	56.5x22	119	1075	1664/65
187	D.656	Suğla ve İnebahtı bazdaran defteri.	32x11	50	1057	1647

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
188	D.120	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41x15	241	1075	1664/65
189	D.123	Defter-i varidat ve ihracat der Tersane-i Âmire be marifet-ı Süleyman Efendi emin-i Tersane.	42x16	28	1076	1665/66
190	D.121	Defter-i mühimmat-ı hayme-i bağçe-i Galata ve tayinat-ı seneviye-i Saray-ı Âmire.	41.5x14	4	1076	1665/66
191	D.117	Hayme-i hassa muhasebe defteri.	41x15	10	1072	1661/62
192	D.122	Hazine-i Âmire mukataat ve iltizamat muhasebatı defteri.	41x15	95	1076	1665/66
193	D.124	İcmal-i muhasebe-i varidat ve ihracat der Tersane-i Âmire bera-yı mühimmat Donanma-i Hümayûn.	40x16	4	1077	1666/67
194	D.126	Defter-i varidat ve ihracat der Tersane-i Âmire.	42x15	32	1077	1666/67
195	D.127	Defter-i varidat ve ihracat der Tersane-i Âmire.	41.5x15	26	1078	1667/68
196	D.483	Defter-i mevacib-i cemaat-i silahdaran.	55x22	126	1077	1666/67
197	D.128	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	39x15	167	1078	1667/68
198	D.131	Defter-i mevacib-i cemaat-i ebna-i sipahiyan ve ulufeciyan-ı yemin.	41x36	33	1079	1668/69

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
199	D.129	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatın-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	40x15	118	1079	1668/69
200	D.130	Defter-i mevacib-i cemaat-i sipahiyan ve silahdaran.	56.5x22	153	1079	1668/69
201	D.132	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41.5x15	275	1076-80	1665/66 1669/70
202	D.411	Defter-i cemaat-i hademe-i esterbenân ve şuturbanan-ı Istabl-ı Âmire.		18	1080	1669/70
203	D.480	Defter-i mevacib-i cemaat-i silahdaran.	50/22	36	1080	1669/70
204	D.410	Defter-i cemaat-i silahdaran ve sekbanan.	41x15	34	1081	1670/71
205	D.133	Kandiye Kalesi'nin fethinde rehin alınan Venedik neferlerinin mekulât masrafı defteri.	41.5x15	16	1081	1670/71
206	D.134	İcmal-i faiz-i kura-yı Yusuf Bey Mirliva.	41.5x15	7	1081	1670/71
207	D.136	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve ehl-i hıref vs.	41.5	315	1082	1671/72
208	D.135	Defter-i mevacib-i cemaat-i silahdaran.	58/22	98	1082	1671/72
209	D.137	Mora Adası'ndaki bazı kalelerin, gönüllü ve mustahfızların masraf defteri.	42x15	27	1082	1671/72

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
210	D.138	Defter-i mütekaidin-i an ebna-yı sipahiyan ve silahdaran v.s. taife. (gureba,)	42.5x16	44	1083	1672
211	D.140	Suret-i mahlulat-ı mukabele-i Mısır defter-i cemaat-i çavuşan-ı Divân-ı Mısır.	57x21	243	1083	1672
212	D.139	Hazine-i Âmire ruznamçe-i mesarif defteri.	42x15	10	1083	1672
213	D.141	Defter-i mevacib-i sipahiyan ve silahdaran.	58.5x22	213	1084	1673
214	D.144	Tersane-i Âmire muhasebe defteri.	42.5x15	25	1084	1673
215	D.145	Defter-i mütekaidin an ebna-yı sipahiyan.	41x15	60	1086	1675
216	D.143	Defter-i mütekaidin an ebna-i sipahiyan ve silahdaran ve gureba-i yemin ve yesar ve müteferrikan-ı Dergâh-ı âli ve Yeniçeriyan-ı Dergâh-ı âli ve cebeciyan ve topçuyan ve bevabân-i Dergâh-ı âli ve gayrihi ve duâgüyan an mâl-i mukataat ve emvâli saire der vilayet-i Rumili ve Anadolu.	42x15	99	1086	1675
217	D.142	Defter-i mevacib-i cemaat-i silahdaran.	49x21.5	56	1086	1675
218	D.146	Defter-i mevacib-i ebnâ-yı sipahiyan ve silahdaran an vacib-i sene.	58.5x22	240	1087	1676
219	D.147	Defter-i mevacib-i ebnâ-yı sipahiyan.	58.5x22	128	1088	1677
220	D.655	Budin, Sırem, Semendire, Ziketvar vs. bazdaranı defteri.	31.5x10.5	310	1089	1678
221	D.148	Karaman, Anadolu, Rumeli ve Sivas bedel-i nüzûl defteri.	41.5/15	36	1089	1678
222	D.149	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinçıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	43x15	204	1089	1678

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
223	D.150	Defter-i mevacib-i sipahiyan ve silahdaran.	58x22	87	1089	1678
224	D.151	Donanma-yı Hümâyûn mühimmatı muhasebe defteri.	42x15	7	1090	1679
225	D.152	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41x15	158	1090	1679
226	D.153	Matbah-ı Âmire cemaati mevacib defteri.	42x15	129	1092	1681
227	D.621	Defter-i icarat-ı neccaran ve ırgadan ve Senktıraşan ve gayrihi.	43x15	11	1091	1680
228	D.415	Tersane-i Âmire mühimmatı için Kocaili kereste tevziat defteri.	42x16	22	1091	1680
229	D.155	Defter-i muhasebe-i emin-i Tersanei Âmire.	42x15	11	1092-93	1681-82
230	D.154	Komanıçe Seferi Hümâyûn'u tayinat defteri.	44x16	206	1094	1683
231	D.158	Defter-i mevacib-i cemaat-i hayyatın, alemderan cameşûy ve sakayan ve şahinciyan, çakırcıyan.	44x16	89	1095	1684
232	D.157	Istabl-ı Âmire muhasebe defteri.	41x16	19	1095	1684
233	D.159	Defter-i gülmanan-ı acemiyan-ı piyadegan-ı İstanbul ve bağçe-i Edirne ve Saray-ı Atik	43x15	237	1095-96	1684-85
234	D.161	Tersane-i Âsitane varidat, havalat, ihracat defteri.	51x18	43	1096	1685

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
235	D.160	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	44x16	176	1096	1685
236	D.367	Engürüs Seferi için bazı yerlerden alınan arpa, hınta ve muhasebe icmal defteri.	42x15	113	1097	1686
237	D.162	Defter-i Matbah-ı Âmire mehteran, ehl-i hıref, cameşuy-ı hayyatin.	43x15	129	1097	1686
238	D.163	Defter-i mevacib-i sarracin-i Istabl-ı Âmire büzürg ve küçük ve şuturan.	42x15	131	1097-99	1686-88
239	D.166	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	50x18	19	1100	1689
240	D.165	Defter-i mevacib-i ebna-yı sipahiyan ve cemaat-i silahdaran.	58x21	263	1099	1688
241	D.164	Defter-i kuyudat-ı tezakir-i Hazine-i Âmire.	42.5x16	8	1099	1688
242	D.156	Defter-i bed-ei gedük-ı müferrigan-ı Dergâh-ı âli ve çavuşan-ı Dergâh-ı âli ve kâtiban-ı Divân-ı Hümâyûn ve şakirdan ve kâtiban-ı defter-i hakani ba Hatt-ı Hümâyûn müceddeden yoklama ve bedel-i gedük işan teslim-i Hazine-i Âmire ve Nişan-ı Hümâyûn setâdan fermûde.	42.5x16	19	1099	1688
243	D.705	Sivas livası bazdaranı defteri.	32.5x11	67	1101	1690
244	D.645	Karesi livası bazdaran defteri, Niğbolu Paşa livası bazdaran defteri. (6 parça defter)		150	960-1016	1553-1607

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
245	D.169	Erkam-ı muhasebe-i İbrahim Efendi emin-i Çavuşan Rebi'ülahir 1101 ila Muharrem 1103.	43x16	11	1103	1692
246	D.436	Defter-i mevacib-i silahdaran.	59x23	26	1102	1691
247	D.167	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	42x15	160	1103	1692
248	D-168	Anadolu'daki bazı timarat için verilen tezakir kayudu defteri.	31X11	17	1103	1692
249	D.170	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	42x15	188	1107	1695/96
250	D.171	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatın-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	42x15	96	1108	1696/97
251	D.399	Defter-i hayme-i ocaklıg-ı Saray-ı Cedid-i Âmire ve Saray-ı Atik-i Mamure vesaire an liva-i Kocaili.	41x15	8-9	1109	1697/98

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
252	D.172	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	44x16	99	1109	1697/98
253	D.485	Defter-i taamha ve ziyafetha-i vüzera ve paşayan ve elçıyan der Divân-ı Hümâyûn.	29x14	120	1110	1698/99
254	D.174	Tersane-i Âmire ve Donanma-yı Hümâyûn muhasebe defteri.	45x16.5	39	1110	1698/99
255	D.173	İcmal-ı muhasebe-i varidat-ihracat ve baha-i peksimat bera-i levendat-ı kalyonha.	43x16	3	1112	1700/01
256	D.175	İstanbul ağasının 1086 senesinden 1112 senesine değin odun hesabı defteri vs. evrak.	58x20	90	1112	1700/01
257	D.176	Defteri iradat ve masarîf-ı Matbah-ı Âmire.	41x14	9	1113	1701/02
258	D.177	Defter-i ruznamçe-i emin-i Tersane-i Âmire.	45x16	47	1112-13	1700/11 1701/02
259	D.178	Defter-i kuyud-ı tezakir-i evamir-i şerife.	41.5x16	120	1114	1703
260	D.179	Defter-i hademe-i varak-ı Âmire ve cemaat-i alemderan ve sakayan-ı divan ve hademe-i ehl-i hıref ve cameşuyan ve hayyatın-i hılal ve şahinci ve çakırcı ve atmacacı ve mehteran-ı hayme.	45x16	101	1113-14	1701 1702/32
261	D.180	Defter-i Matbah-ı Âmire. (aynı)	44.5x16	51	1115	1704
262	D.180	Hazine-i Âmire ruznâmçe-i mesarîfidir.	43x16	30	1115	1704
263	D.183	Defter-i ihracat-ı Hizâne-i Âmire.	44x16.5	50	1117	1705
264	D.184	Ordu-yı Mısır'ın miriden zapt olunan muhallefat, emval ve eşya kuyudu defteri.	52x19	94	1114-17	1702/3 1705

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
265	D.191	Istabl-ı Âmire'nin 1119 Rebi'ülevveline dair bir aylık mesarif defteri.	42x15	8	1119	1707
266	D.190	Istabl-ı Âmire mesarif defteri.	41.5x15	8	1119	1707
267		Istabl-ı Âmire aylık mesarif defteri.	42.5x15	9	1119	1707
268	D.188	Istabl-ı Âmire mühimmaat mesarif defteri.	41.5x15	21	1119	1707
269	D.187	Defter-i icmal-i mesârif-i Kasımiye ve Bahariye-i Istabl-ı Âmire fi sene-i kamile.	43x16	32	1118	1706
270	D.186	İcmal-i muhasebe-i Matbah-ı Âmire vs.	41x15	57	1119	1707
271	D.185	Defter-i Matbah-ı Âmire vesaire.	45x16.5	107	1117-19	1705-07
272	D.192	İcmal-i muhasebe-i mesarif-i Matbah-ı Âmire.	41x15	58	1120	1708
273	D.193	Defter-i mevacib-i cemaat-i hade-me-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacibi mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	46x17	52	1120	1708
274	D.194	Defter-i mühimmat ve levazımat-ı sene bera-yı Kasımiye esban-i has ve esban-ı Ağa-yı Enderûn ve bargirân araba-yı hassa ve esteran.	41x15	41	1120	1708
275	D.195	Esban-i has ve ağayan için arpa, nal vs. tayinat defteri.	36.5x15	4	1120	1708
276	D.196	Tersane-i Âmire ruznâmçe defteri.	24x15	36	1120	1708
277	D.464	Defter-i cemaat-i atmacacıyan-ı hassa.	48x18.5	1	1121	1709
278	D.465	Defter-i cemaat-i mehteran-ı hayme.	44x18.5	11	1121	1709
279	D.201	Barutçu, cebeci, topçu ve arabacılar tertib-i cedid defteri.	42x16	29	1123	1711
280	D.198	Defter-i hesab-ı emin-i Tersane-i Âmire.	42.5x15	99	1112	1700

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
281	D.204	Defter-i arabaha-yı gâv.	22x16	29	1111-13	1699 /1700 1701/02
282	D.199	Defter-i silahdaran ve sipahiyan der Sefer-i Moskov.	58x21	183	1123	1711
283	D.200	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatîn-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	43x15	104	1123	1711
284	D.387	İcmal-i muhasebe-i. (Akdeniz ve Karadeniz iskelelerinden gelen zehair)			1124	1712
285	D.202	Çeşitli kalelerdeki yeniçerilerin defteri.	42.5x16	279	1124	1712
286	D.203	Tersane-i Âmire ruznâmçe defteri.	42x15	51	1124	1712
287	D.205	Defter-i mevacib-i hademe-i sakayan, alemderan, mehteran vs.	43x16	42	1124	1712
288	D.207	Tersane-i Âmire ruznâmçe icmali.	43x16	95	1125	1713
289	D.206	Tersane-i Âmire kereste mevcudu defteri.	42x16.5	14	1125	1713
290	D.50	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatîn-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	42x15	264	1126	1714
291	D.208	Tersane-i Âmire ruznâmçe icmali.	42x16	161	1126	1714

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
292	D.209	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacibi mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41x14	108	1126	1714
293	D.211	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacibi mezbunan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hilat ve mihteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çalascıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	43.5x16	124	1120-26	1708-14
294	D.252	İcmal-i muhasebe-i Matbah-ı Âmire.	43x16	9	1126	1714
295	D.210	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacibi mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	43.5x16	54	1126	1714
296	D.212	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatîn-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	44x16	101	1127	1715
297	D.458	Defter-i kuyud-ı tezâkir.	42x15	16	1128	1716
298	D.213	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Istabl-ı Büzürk ve küçük.	42.5x15	51	1128	1716

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
299	D.214	Hotin Kalesi defterdarı varidat ve mesarifat defteri.	42.5x15	36	1128	1716
300	D.216	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i sarracin ve Istabl-ı Âmire ve mütekaidin-i sarracin.	42.5x15	30	1126	1714
301	D.625	Tersane'nin dört adet şehriye masarif defteri.	45x15	26	1128-29	1716-17
302	D.215	General Mitlas ve Esterhali maiyetinde bulunan Macarlı neferlerinin tayinatına dair kayıt defteri.	41x16	7	1129	1717
303	D.217	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne ve kârhâne-i saire.	43x15	52	1129	1717
304	D.450	Defter-i mevacib-i silahdaran.	60x23	80	1130	1718
305	D.482	Defter-i mevacib-i sipahiyan.	60x23	80	1130	1718
306	D.218	Suret-i icmal-i muhasebe-i mesarifat-ı Matbah-ı Âmire ve Helvahâne vs.	45x16	3	1130	1718
307	D.219	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatîn-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	43x15	50	1131	1719
308	D.220	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire.	42.5x15	49	1131-32	1719-20
309	D.222	Defter-i mevacib-i sipahiyan ve silahdaran RŞN-LZZ 1131- MASAR-RECEC 1132.	59x22.5	175	1132	1720
310	D.223	Defter-i icmal-i mevacib-i silahdaran.	59x22	112	1133	1721
311	D.224	Istabl-ı Âmire'nin Kasımiye ve Bahariye mühimmatı muhasebe defteri.	44x15	11	1134	1722
312	D.225	Istabl-ı Âmire'nin Ramazan ve Zilhicce aylık masraf defteri.	44x16	18	1134	1722

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
313	D.226	Erkam-ı cemaat-ı muhtelif defteri.	55x18	17	1134	1722
314	D.237	a) Defter-i mevacib-i ebna-yı sipahiyan ve silahdaran RŞN-LZZ 1139 MSR-RCC 1140 b) Defter-i ebna-yı sipahiyan-ı terakkilüyan RCC sene 1139.	60x24	171	1141	1728/29
315	D.232	Erkam-ı mahlulat-ı sipah ve bölük-i erba'a ma'a tîrdar.	46x17	18	1139	1726/27
316	D.234	Defter-i erkam-ı silahdaran LZZ 1138 ve MSR 1139.	43.5x16	15	1139	1726/27
317	D.447	Defter-i Erkam-ı sipahiyan RCC 1141.	43x15	13	1141	1728/29
318	D.233	Defter-i mevacib-i silahdaran RCC sene 1138 ila RCC 1139.	39x23	113	1139	1726/27
319	D.704	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne ve kârhane-i saire.	42x14	56	1143	1730/31
320	D.421	Defter-i mevacib-i silahdaran.	64x24	12	1183	1769/70
321	D.290	Silahdaran ve sipahiyan 1177-1183 seneleri mevacibi defteri.	66x24	314	1183	1769/70
322	D.227	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hiref ve cemaat-ı hayyatîn-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)D	42x15	51	1134	1722
323	D.221	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hiref ve mevacibi mezburan cemaat-i hayyatîn-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41.5x14	52	1134	1722

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
324	D.230	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41x15	52	1136	1724
325	D.228	Defter-i mevacib-i cemaat-i sipahiyan ve silahdaran vacib RŞN-LZZ 1135 MSR LCC 1136.	57x23	173	1136	1724
326	D.229	Tersane-i Âmire mahzeni ihracat ve varidat defteri.	42x16	129	1136	1724
327	D.231	İcmal-i defter-i ecnas-ı amelahâ-yı neccaran ve duvarayan ve taşcıyan ve kireççıyan ve demirciyan ve neferat-ı saire Kale-i Faş.	44x15	3	1138	1726
328	D.235	Defter-i kuyud-ı berevat ve ahkâm-ı malikâne.	42x15	20	1139	1726/27
329	D.391	Aydın, Hamid, Karahisar-ı Sahib, Karasi ve Kütahya livaları timar defteri.	41x15	20	1041	1728/29
330	D.236	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacibi mezburan cemaat-i hayyatın-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41x13.5	51	1140	1727/28
331	D.238	Defter-i mevacib-i cemaat-i mustahfızan topçuuyan-ı yerliyan, süvariyan-ı Kale-i Tamam ve mustahfızan-ı Kale-i Kızıлтаş vs.	41x14	62	1140	1727/28
332	D.239	Defter-i erkam-ı sipahiyan bera-yı matlub RCC-1140.	44.5x16	15	1140	1727/28
333	D.388	Erzurum, Malazgirt vs. sancakları tımarları defteri.		112	1136-41	1724 1728/29

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
334	D.240	Tersane-i Âmire'nin iki senelik meesarifi icmali defteri.	43x16	230	1142	1729/30
335	D.241	Defter-i muhasebe-i tevziat-ı nân an furun-ı zindan-ı Tersane-i Âmire bera-yı et'ime-i mücriman der zindan ve üsera-yı miri der zindan-ı Tersane-i Âmire ve ta'yinat-ı saire.	44.5x16	23	1142	1729/30
336	D.242	Haleb eyâleti muhasebe defteri.	42.5x16	13	1143	1730/31
337	D.401	Defter-i muhasebe-i Tersane-i Âmire an gurre-i Muharrem sene 1145 ile gaye-i Zilkade 1145.	42x16	129	1145	1732/33
338	D.243	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire.	42x14	52	1144	1731/32
339	D.244	Defter-i erkam-ı sipahiyan bera-yı matlub.	44.5x16	17	1145	1732/33
340	D.424	Defter-i mevacib-i sipahiyan LZZ-1147.	62x23	42	1147	1734/35
341	D.245	Defter-i irad-ı Hazine-i Van, tayinaat-ı asakir-i muhafaza-i Kale-i Van ve mesarifi.	41x16	9	1148	1735/36
342	D.246	Defter-i kuyudat-ı Anbar-ı Tersane-i Âmire muhasebe-i mübayat-ı zeehaiir vs.	43x15	54	1148	1735/36
343	D.418	Defter-i mevacib-i silahdaran.	70x23	81	1151	1738
344	D.476	Defter-i erkam-ı icmâl-i sipahiyan ve silahdaran.	44x16	24	1152	1739
345	D.453	Defter-i mevacib-i silahdaran.	51x23	38	1154	1741
346	D.247	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatîn-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41x14	52	1154	1741
347	D.646	Defter-i bazdaran ve mahlulat-ı liva-yı Erzurum ve gayrihi.	10x31	105	1155	1742

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
348	D.248	Defter-i mevacib-i ebna-yı sipahiyan ve silahdaran-ı Dergâh-ı âli.	61.5x23	79	1155	1742
349	D.249	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41.5x14	52	1156	1743
350	D.250	Suriye'deki bazı kale ve menzillere tedarik olunan şair ve peksimet defteri.	40x15	10	1156	1743
351	D.251	Defter-i cemaat-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne ve hademe-i mehteran ve hayyatın-i haassa ve alemdaran ve sakayan.	41x14	45	1157	1744
352	D.435	Defter-i mevacib-i sipahiyan vacib-i MSR ve RCC-1158.	63x25	21	1158	1745
353	D.253	Defter-i cemaat-i hademe-i sarracın-i Istabl-ı Âmire-i Büzürg ve küçük.	42.5x15	63	1159	1746
354	D.398	Hazine-i Hümâyûn irad ve mesarif defteri an gurre-i Receb ile gayeti Zilhicce sene 1158.	44x19.5	11	1159	1746
355	D.426	Defter-i mevacib-i sipahiyan.	65x24	20	1159	1746
356	D.477	Defter-i mevacib-i sipahiyan.	54x23	39	1159	1746
357	D.254	Defter-i mevacib-i hademe-i Istabl-ı Âmire ve Matbah-ı Âmire ve sairihâ 1157-1159.	42x14	73	1159	1746
358	D.255	Tersane-i Âmire müteferrikaları mübayaat ve icarat ve ihracat defteri.	44x16	167	1159-60	1746-47
359	D.265	Defter-i mevacib-i sipahiyan ve silahdaran vacib-i sene 1162-1163.	64x22.5	276	1163	1750
360	D.256	Senevi bedeli tahsil olunamayıp ashabı zimmetinde kalan zeamet ve timar defteri.	43.5x15		1160	1747
361	D.407	İcmal-i muhasebe-i makbuzat ve mübayat vs. müteferrika-i Tersane-i Âmire.	43x16.5	83	1161	1748

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
362	D.432	Defter-i erkam-ı sipahiyan.	44x15	14	1161	1748
363	D.257	Defter-i mevacib-i sipahiyan ve silahdaran vacib-i sene 1160 ve 1161.	63.5x24	219	1161	1748
364	D.258	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacibi mezburan cemaat-i hayyatın-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41.5x14	59	1162	1749
365	D.460	Defter-i mevacib-i silahdaran.	65x24	12	1162	1749
366	D.259	Müteferrika-i Tersane-i Âmire muhasebe defteridir.	42x16	129	1163	1750
367	D.260	Ruznamçe-i mesarifi nukud-ı Hazine-i Âmire.	42x15	16	1162	1749
368	D.261	Defter-i tahriraat-ı mühimmat-ı mevcud-ı mehanin-i çeşme-i Tersane-i Âmire.	41.5x16	11	1162	1749
369	D.263	Defter-i Erkam-ı sipahiyan vacib-i LZZ-1162.	45x16	21	1163	1750
370	D.269	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-i hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli. (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41x15	109	1164	1151
371	D.448	Defter-i Erkam-ı silahdaran.	22x16	16	1163	1750
372	D.413	Defter-i erkam-ı hesab-ı sipahiyan.	42x16	12	1163	1750
373	D.262	Defter-i erkam-ı silahdaran hesab an Hazine Der vacib-i MSR ve RCC sene 1163.	45x15	19	1163	1750
374	D.268	Defter-i mesarifi bera-yı lazıme-i kalyonha-i Donanmayı Hümâyûn vesa-ire.	43.5x16	36	1163	1750

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
375	D.269	Defter-i erkam-ı silahdaran der vacib-i LZZ sene 1162 bera-yı matlub.	45x16	19	1163	1750
376	D.408	Defter-i erkam-ı silahdaran vacib-i MSR ve RCC sene 1164.	42x16	15	1164	1751
377	D.405	Defter-i erkam-ı hesab an Hazine-i Silahdaran vacib LZZ sene 1164.	43x16	12	1164	1751
378	D.267	Sipahiler erkam defteri.	44x15	16	1164	1751
379	D.266	Defter-i eylikha-i ruznamçe-i Tersane-i Âmire.	43.5x16	213	1164-65	1751-52
380	D.270	Defter-i erkam-ı sipahiyan vacib RŞN sene 1164 bera-yı matlub.	44.5x16	14	1165	1752
381	D.271	Defter-i mevacic-i sipahiyan ve silahdaran an vacib-i sene 1164 ve 1165.	35x25	160	1165	1752
382	D.272	Defter-i mevacic-i silahdaran vacib-i LZZ-1163 ve MSR ve RCC-1164 ve 1165.	65x24	140	1165	1752
383	D.459	Defter-i erkam-ı ebna-yı sipahiyan vacib RŞN 1166 bera-yı matlûb.	43x16	12	1167	1754
384	D.273	Defatir-i cemaat-i ebna-yı sipahiyan ve silahdaran.	63x23	245	1166	1753
385	D.277	Defter-i mübayaat ve icarat ve ihracat ve mesarif-i Tersane-i Âmire.	41.5x16	160	1168	1755
386	D.274	Defter-i mevacic-i sipahiyan ve silahdaran.	64x24	300	1167	1754
387	D.414	Defter-i erkam-ı ebna-yı sipahiyan vacib-i MSR ve RCC sene 1167.	43x16	18	1167	1754
388	D.420	Defter-i erkam-ı silahdaran vacib-i MSR ve RCC sene 1167.	44.5x16	19	1167	1754
389	D.419	Defter-i erkam-ı ebna-yı sipahiyan vacib MSR ve RCC 1167.	44x16	17	1167	1754
390	D.275	Defter-i mevacic-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacibi mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli.	41x15	172	1165-68	1752-55

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
391	D.276	Defatir-i aylıkhâ-yı mahzen-i sarb der Tersane-i Âmire el-vaki an gurre-i Muharrem sene 1166 ilâ gaye-i Muharrem sene 1168.	43x16	124	1168	1755
392	D.626	1168 ve 69 seneleri zaarfında Anadolu ve Rumeli'den İstanbul'a sevkle ora kasaplarına ve sairilere sevk olunan ağnama ait defter.	42x16	22	1169	1756
393	D.278	Defter-i meevacib-i sipahiyan ve silahdaran.	63x23	238	1169	1756
394	D.280	Defter-i mübayaat ve icarat ve ihracat ve mesarif-i saire-i Tersane-i Âmire.	41x16	220	1170	1757
395	D.279	Defter-i erkam-ı sipahiyan bera-yı maatlub el-vaki fi Cemaziyelevvel sene 1171.	44x16	20	1171	1758
396	D.468	Defter-i erkam-ı mevacib-i ebna-yı silahdaran vacib MSR-RCC 1171 bera-yı matlub-ı Şaban 1171.	25x16	21	1171	1758
397	D.281	Defter-i mübayaat ve icarat ve ihracat ve mesarifi saire-i Tersane-i Âmire.	41x16	217	1169-72	1756-59
398	D.703	Defter-i erkam-ı silahdaran, vacib RŞN-1172.	42x15	16	1173	1759/60
399	D.282	Defter-i erkam-ı silahdaran bera-yı matlub vacib-i LZZ sene 1172.	22.5x15	19	1172	1759
400	D.283	Sipahiyan erkam defteridir. Vacib-i MSR ve RCC-1172 bera-yı matlub.	43x15	21	1172	1759
401	D.284	Defter-i erkam-ı silahdaran.	41x16	17	1172	1759
402	D.285	Defter-i erkam-ı silahdaran vacib-i RŞN-1172 bera-yı matlub.	42x14	19	1173	1759/60
403	D.286	Silahdaran erkam defteridir.	23x16	13	1173	1759/60
404	D.287	Defter-i mübayaat-ı mühimmat ve icarat ve ihracat ve mesarif-i saire-i Tersane-i Âmire.	42.5x16	167	1174	1760/61
405	D.289	Defter-i kuyudat-ı tertibat-ı serkassaban-ı hassa der İstanbul.	43x16	24	1155-78	1742-1764/65
406	D.288	Defter-i mübayaat-ı mühimmat ve icarat ve masarif-i saire-i Tersane-i Âmire.	42x16	150	1177	1763/64

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
407	D.440	Defter-i mevacib-i silahdaran.	59.5x24	31	1178	1764/65
408	D.443	Defter-i mevacib-i silahdaran an vacib-i RŞ-1179.	63x25	34	1179	1765/66
409	D.362	Defter-i mevacib-i cemaat-i sipahiyan ve silahdaran an vacib-i RŞN ve LZZ 1178 ve MSR ve RCC sene 1179.	66x25	208	1179	1765/66
410	D.291	Defter-i mübayaat-ı mühimmat ve icarat ve ihracat ve mesarif-i saire-i Tersane-i Âmire 1179-1180.	42x16	68	1180	1766/67
411	D.368	Defter-i güherçile-i halis bâ mukabele-i beher hâne-fi mia akçe an bedel-i nüzül der vilayet-i Rumeli, Mora, Anadolu ve eyâlet-i Budin ve Temeşvar ve Eğri ve Hotin ve Bosna.	41x15	60	1079	1668/69
412	D.417	Defter-i sipah-ı kayıdluyan ve sabiyân.	44x16		1183	1769/70
413	D.382	Vidin eyaletindeki menazil muhasebatı defteri.	45x16	120	1172	1759
414	D.478	Defter-i muhasebe-i mubayaat-ı zehair, hayvanat ve mühimmat-ı mütenevvia der vilayet-i Rumeli ve Anadolu.	43x15	120	1183	1769/70
415	D.428	Defter-i irad-ı sene 1190.		16	1190	1776
416	D.292	Defter-i mukataat-ı hâneha-yı avârız der-kazaha-yı mütenevvia.	43x16	2	1188	1774
417	D.293	Defter-i mübayaat ve ihracat ve mesarif-i saire-i Tersane-i Âmire.	42x16	235	1188	1774
418	D.294	Defter-i kayıdluyan ve mütekaidin-i bâb-ı ağa-i zümre-i silahdaran.	43x16	6	1189	1775
419	D.292	Defter-i mevacib-i silahdaran.	54x24.5	68	1191	1777
420	D.297	Defter-i erkam-ı sipahiyan-ı kayıdluyan ve mütekaidin.	43x15	14	1191	1777
421	D.298	Defter-i mevacib-i sipahiyan ve silahdaran.	62x24.5	204	1194	1780
422	D.296	Defter-i mübayaat ve icarat ve ihracat ve mesarif-i saire.	41x15	136	1193-94	1779-80
423	D.462	Defter-i mevacib-i silahdaran ve sipahiyan.	61x21.5	198	1192-96	1778-82

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
424	D.438	Defter-i erkam-ı matlub vacib-i RŞN ve LZZ sene 1197.	42.5x16	15	1197	1783
425	D.427	Erkam-ı icmâl-i vacib-i RŞN, LZZ-1197.	44x15	17	1197	1783
426	D.299	Defter-i mübayaat ve icarat ve ihracat ve mesarif-i saire-i Tersane-i Âmire.	42x16	159	1198-200	1784-86
427	D.449	Defter-i erkam-ı silahdaran vacib RŞN ve LZZ-1192 bera-yı matlub ba makbule ihrac şod.	42x16	11	1192	1778
428	D.300	Defter-i mübayaat ve icarat ve ihracat ve mesarif-i saire-i Tersane-i Âmire.	21x17	74	1200	1786
429	D.568	İnşa ve hatırat defteri. (Sofya)	33x14	7	1204	1790
430	D.301	Ordu idaresine ait varidat ve mesarif mevkufat defteri.		230	1202-46	1788 1830/31
431	D.302	Fethü'l-İslâm ve Bozcaada muhafızları ve diğer bazı ümeraya ait ve gerek aynen ve gerek nakden verilen tayinat kuyudu defteridir.	44.5x16	3	1204	1790
432	D.303	Defter-i Cebe-i mevcudat Erzurum ve Kemah ve Tercan ve Bayburd ve Erzincan ve Kelkit sancakları.			1209	1794/95
433	D.622	Defter-i mübayaat ve icarat der mahzen-i sarb Tersane-i Âmire der şehr-i Cemaziyelevvel 1213.	44x16	7	1213	1798/99
434	D.459	Defter-i muhasebe-i bedelât-ı esham-ı mütenevvia.	54x20	30	1217-21	1802/03 1806
435	D.304	Anadolu ve Rumeli'deki elviye-i muhtelif zeamet ve timar yoklaması defteridir.	52x19	47	1221	1806
436	D.437	Rüsumat defteri.	45x15	44	1223	1808
437	D.501	Kad vak'a hâzel sicil el-mahfûz-ı yeni Donanma-i Hümâyûn. (Vidin)	48.5x16	17	1226	1811
438	D.305	Asakir-i Şahane idaresi için iktiza eden zehair ve mühimmat tertibatı vesair hususata dair evamir-i şerife kuyudatı defteri.	54x19	30	1226	1811
439	D.425	Defter-i muhasebe-i beytül-mâl.	45x16.5	62	1230	1815

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
440	D.306	Defter-i mevacib-i mustahfızan-ı kıla-i eyalet-i Bosna ve Hersek.	46x17	90	1232	1817
441	D.397	Defter-i muhasebe-i Defterhâne-i Âmire.	46x17	12	1234	1819
442	D.307	Suret-i ahkâm-ı iltizamat-ı Darbhane-i Âmire ahali der sene 1235.	51x18	90	1235	1820
443	D.308	Defter-i tertib-i ücret-i kat ve nakl kerden-i ecnas-ı keresteha-yı mütenevvia bera-yı lazıme-i Tersane-i Âmire.	43x16	80	1235	1820
444	D.373	Defter-i zimemât-ı maktûlan ve firariyen an Patrikhane-i Rumiyan.	53x19	19	1226-36	1811-21
445	D.309	İsyân edip firar eden ve idam olunan millet-i Rumiyan reayasının emval ve emlakinin zaptına dair Beytûlmal idaresinin kuyudatı defteri.	54x18.5	231	1237-38	18222-23
446	D.310	Bahr-i Siyah ve sefidde vaki bilcümle iskelelerden müretteb miri ve rayiç zehairden ve tüccardan mübayaa olunan zehairden Ahbar-ı Âmire emininin makbuzat ve mesarifi defteri.	47x17	40	1239-44	1824 1828/29
447	D.311	Evâmir-i âliye kuyudatı defteri.	53x20	14	1240	1824/25
448	D.312	Tersane-i Âmire'nin mukataat varidatı rużnamçesi defteri.	60x22	43	1241	1825/26
449	D.313	Tersane-i Âmire için bazı kazalardan tertib, kat ve nakl olunan ecnası kereste muhasebesi defteri.	43x16	60	1242	1826/27
450	D.314	Rûsum-ı zecriyeyi tahsiline aid ilâmat ve tekârîr kuyudu defteri.	52x19	41	1230-41	1815 1825/26
451	D.315	Umur-ı maliye ve askeriye ve inzibatiye ait evamir-i âliye ve evamir-i şerife kuyudatı defteridir.	50x19.5	58	1241	1825/26
452	D.316	Havalat kuyuduna mahsus sarraf defteri.	55x18	52	1241-46	1825 1830/31
453	D.317	Turgutlu'da Okçu Baba Zaviyesi'nin vakıf tarlaları defteri.	45x16.5	1	1242	1826/27
454	D.318	Tophane-i Âmire'den Asakir-i Muhammediye'ye verilen top ve mühimmat mahzen defteri.	54x18.5	20	1242	1826/27
455	D.319	Defter-i Beytûlmâl-i Hazine-i Mâliye.	54x18.5	114	1242	1826/27

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
456	D.320	Sadrazam eşya hazinesi mevcudu defteri.	53x19	16	1243	1827/28
457	D.321	Rumeli ve Mora'daki bazı mukataatın idaresine müteallık tezakir ve ilmühaberler kuyudu defteri.	51x17	10	1244	1828/29
458	D.322	Ordu-yı Hümâyûn Hazinesi'nin mesarif tezakir-i kuyudu defteri.	49x17	11	1244	1828/29
459	D.323	Kaymakam Paşa muharreratı yevmiye defteri.	39x17.5	70	1245	1829/30
460	D.624	Hazine-i Mansure'nin 1244-46 senelerine ait iradat ve mesarif defteri.	47.5x18	42	1244-46	1828/29 1830/31
461	D.708	Mabeyn-i Hümâyûn yevmiye kuyudat defteri.	52x20	8	1244-45	1828/29 1829/30
462	D.324	Defter-i mütekaidin-i lağımçıyan der eyalet-i Anadolu ve Rumeli.	60x20	52	1246	1830/31
463	D.325	Sakız Adası'ndaki Vasilio Niko karyesinde miriden mazbut olup bâ irade-i seniyye mevcut ashab ve varislerine marifet-ı şerife terk olunmuş olan emlâk defteridir.	48.5x18	16	1248	1832/33
464	D.326	Defter-i kuyud-ı tezakir-i Hizane-i Âmire.	50x17.5	103	1249-50	1833/34 1834/35
465	D.463	Hademe-i rikab ve Muzika-i Hümâyûn ve Asakir-i Hassa ve mansure ve nizam-ı saire alaylarının zabitan ve neferatına ita kılınan elbise ve eşya-yı saire için mübayaa olunan çuka defteri.	62x22	6	1249-50	1833/34 1834/35
466	D.327	Defter-i zimemat-ı bazı muhallefât tabi kalem-i muhasebe-i evvel.	56x22	6	1249	1833/34
467	D.328	Kuyudat-ı tezâkir defteri.	47x18.5	99	1251	1835
468	D.456	Defter-i mesarif-i mübayaat-ı zehair-i mütenevvia.	50x20	54	1251	1835
469	D.329	Bâb-ı âli muharrerât defteri.	48.5x18	96	1252	1836
470	D.330	İsyan edip firar eden ve idam olunan Sakız Adası'nın emval ve emlâkinin zaptına dair kuyudu ve badehu yine mezkur ada reayasına terk ve ihsanen iade olunan emlâke dair kuyudat defteri.	57.5x17	408	1240-52	1824/25 1836

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
471	D.445	Defter-i muhasebe-i zehair-i Anbar-ı Âmire.	49x17.5	11	1253	1837
472	D.331	Bâb-ı âli'ye varid tekarir kuyud defteridir.	53x18	100	1254	1838
473	D.701	Serasker Said Paşa'nın eyaletlü asakirinin tımaratı idaresine ait resmi tahriratı kayıt defteri.	48.5x17	48	1254	1838
474	D.576	Vidin Tersanesi'nde mevcut Şalupa ve Sandal ve âlât-ı mütenevvia ve mahzenindeki mühimmat-ı bahriye ve harbiyenin müfredat defteri.	44x16	18	1255	1839
475	D.638	Asakir-i Hassa Topçu Taburu maaş ve mahiye icmal defteri.	48.5x16	6	1255	1839
476	D.637	Asakir-i Hassa Birinci Liva Birinci Alay Birinci Taburu 1255 senesi Şevval'i maaş ve mahiyesi icmal defteri.	52x19	24	1255	1839
477	D.636	Asakir-i Hassa Piyade Beşinci Alay Birinci Taburunun 1255 senesi Şevval ayı maaş ve mahiyebi icmal defteri.	52x19	18	1256	1840
478	D.635	Asakir-i Hassa ikinci Liva Birinci Alayı Şevval 1255 ayı maaş ve mahiyesi icmal defteri.	52x19	24	1255	1839
479	D.332	Defter-i yoklama-i humbaracı sabıyan ve mütekaidin an canib-i Anadolu ve Rumeli. (1255)	60x20	23	1255	1839
480	D.585	Samako kazasına tabi Köstence Banası ve Mahale karyeleri nüfus ve emlak ve hayvanat defteri. (Samako)	44x18	25	1256	1840
481	D.571	Vidin Mahkeme-i Şeriyesi'nde 1256 sene-i kameriyesi zarfında ikame olunan de'a müfredat defteri.	48x18	10	1256	1840
482	D.665	Vidin eyaleti dahilindeki bazı kazalara mensup kura-yı malumede mütemekkin reayanın temettuatını mübeyyin defteri. (Vidin)	53x18	448	1256	1840
483	D.666	Vidin eyaletindeki bazı kazalara mensup köylerde mütemekkin reayanın eda etiği haracın tevziine mahsus nüfus defteri. (Vidin)	53x18	332	1256	1840

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
484	D.574	Vidin Mahkeme-i Şer'îyesi'nin 1256 senesi Haziran ayı zarfında vaki deaviden tahsil olunan rûsum-ı şer'îye ve sair varidatını mübeyyin defter. (Vidin)	44x16	20	1256	1840
485	D.567	Vidin Muhassıllığı'ndaki Belgradcık nahiyesinin mahalle, köy ve çiftliklerinin hânelerine ve içinde mütevattın reayanın emlak ve hayvan kıymetleriyle temettuat-ı hakikiyelerini ve vergilerini mübeyyin defter. (Belgradcık)	53x18	402	1256	1840
486	D.337	Defter-i sergi-i maaş ve vezaif vesaire.	33.5x19	13	1265	1849
487	D.333	Anadolu muhassıllıkları kazaları hasılatı ve rûsumat-ı seneviyesi ve bedelâtı erkam defteri.	76x27	100	1256	1840
488	D.335	Anadolu ve Rumeli'de kain elviye-i muhtelif kaza nevahisinde mütekaid neferat-ı askeriye berevat ile verilmiş timarat kuyudu defteri.	62.5x22	24	1256	1840
489	D.336	Trablusgarb'da memur Asakir-i Şahane'nin maaş ve mahiyeleri tevziat defteri. (Trablusgarb)	47.5x17	284	1256	1840
490	D.338	Defter-i sergi-i esham ve bedelât.	53.5x19	21	1256	1840
491	D.339	Bursa ve nevahisi kura ve mezarii Tanzimat-ı Hayriye'yi müteakip taşiratı ve mukataat-ı muhtelif âşârını mübeyyin defteri. (Bursa)	49.5x17	49	1256	1840
492	D.572	Vidin Mahkeme-i Şer'îyesi'nin 1256 Zilkade ve 1257 Muharrem ve Safer'i zarfında vukubulan deavisi defteri. (Vidin)	44x16	10	1256	1840
493	D.597	Samako kazasındaki Banya-i Has karyesi reayasının emlak defteri.	52x16	16	1256	1840
494	D.573	Vidin Mahkeme-i Şer'îyesi'nin 1256 zarfında irad ettiği ahkâmını havi defterdir ki işbu ahkâm münasebetiyle tahsil olunmuş olan rûsumunu beyan eder. (Vidin)	48x18	21	1256	1840

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
495	D.564	Vidin Mahkeme-i Şer'iyesi'nin 1256 senesi rüsumat hasılatını mübeyyin defter.	45x17	4	1256	1840
496	D.498	Şehirköy kazasındaki bilcümle kura ve mazariin işbu 56 senesinde vukubulan mahsulaattan ta'sir ve tahsil olunan âşâr-ı vakıanın miktar ve müfredatını mübeyyin defter. (Sofya)	49.5x17	75	1250	1834/35
497	D.334	Anadolu muhassıllıkları kazaları hasılatı ve rüsumat-ı seneviyesi ve bedelat-ı erkam defteri.	75x27	65	1256	1840
498	D.565	Vidin Mahkeme-i Şer'iyesi'nin 1257 senesi rüsumat-ı mütenevvia hasılatını mübeyyin defter.	46.5x16	12	1257	1841
499	D.504	Nefs-i Vidin Kalesi dahil ve haricinde mevcut ve sakin ehl-i İslâmın müceddeden tahrir olunan nüfus defteri. (Vidin)	47.5x16	94	1257	1841
500	D.575	Vidin Mahkeme-i Şer'iyesi'nin 1256 senesi 1 Cemaziyelahiri'nde başlanılarak Vidin Mahkemesinde vukubulan metrukat kassamlarından ve hucec ve sair senedat-ı şer'iyeden ve rüyet olunan deaviden hasıl olan rüsumatın müfredat defteri.	44x16	8	1256	1840
501	D.570	24 Cemaziyelahir 1257'den itibaren bir ay zarfında Vidin Mahkeme-i Şer'iyesi'nde vukubulan rüsum ve varidat-ı saire tahsilatı defteri.	48x18	27	1257	1841
502	D.486	Defter-i maaş ve mahiye-i zabitan ve neferat-ı alay-ı evvel-i piyadegân-ı asakir-i hassa-i şahane.	53x19	22	1257	1841
503	D.340	Semendire sancağında kain timarat ashabı olup Belgrad, Semendire, Öziçe, Sok(g)ol, Niş ve Bögürdelen kazalarında mutavattın neferatın defteri.	48x17	17	1257	1841
504	D.341	Zeamet, timarat ve tohumat bedelatından bir aylık tahsilatına karşı Hazine-i Maliye'den ita olunan senedat defteridir.	152x20	4	1257	1841

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
505	D.601	Vidin eyaleti dahilinde kain Samako Kaymakamlığı kazalarında müstahdem zaptiye neferatı ve zabitanının bir aylık maaş ve maa tayinat baha ve mahiyeleri defteridir. (Samako)	49x18	6	1258	1842
506	D.448	Defter-i kazaha ve elviye-i Anadolu ve Arabistan ve Rumeli maa Ma'den vesaire.	22.5x12	37	1258	1842
507	D.679	Samako kaymakamlığı dahilinde şehir-i Temmuz zarfında umur-ı zaptiyesinde istihdam olunmuş olan zabitan ve neferatın tayinat-baha ve mahiyeleri defteri.	59x22.5	5	1258	1842
508	D.589	Samako Kaymakamlığı kazaları durumunda istihdam olunmuş olan Zaptiye Asakiri'nin bir aylık mahiyelerinin kemmiyetini ve esamilerini mübeyyin müfredat defteri. (Samako)	50x18.5	6	1258	1842
509	D.615	Samako Kaymakamlığı kazalarında 1258 Teşrinisani'sinde müstahdem zaptiye asakirinin mahiyeleri müfredat defteri. (Samako)	50x17.5	7	1258	1842
510	D.691	Samako Kaymakamlığı kazaları derununda ve sair lazıml muhafaza mahallerinde istihdam olunmuş olan süvari ve piyade Asakir-i Zaptiye'sinin maa tayinat baha bir aylık mahiyelerini mübeyyin müfredat defteri. (Samako)	50x17	7	1258	1842
511	D.687	Nefs-i Samako mahallatı ahali-i İslamiyesi ve Samako kazalarında kain kuranın 1258 taksiti hisse-i vergileri defteridir. (Samako)	32.5x23	37	1258	1842
512	D.683	Vidin eyâleti dahilinde kain Samako kazası derununda ve lazıml muhafaza mahallerinde 1258 Kanunısani'si zarfında istihdam olunmuş olan Asakir-i Zaptiyesi'nin maa tayinat-baha mahiyelerinin kemmiyetini mübeyyin künye defteri. (Samako)	64x23	4	1258	1842

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
513	D.602	Samako Kaymakaamlığı kazalarında müstahdem zaptiye neferatı ve zabitanının bir aylık maaş maa tayinat baha ve nahiyeleri defteridir. (Samako)	49x18	6	1258	1842
514	D.487	Defter-i kütüb el-vakf elleri vakafaha el-Hac Süleyman Efendi, hafid-i Mehmed Raşid Ağa an Serbevvin-i Dergâh-ı âli bâ paye-i mir-i ahur-ı evvel Nazar-ı Samako. (Samako)	22x15	30	1258	1842
515	D.508	Vidin eyaleti dahilinde kain Samako Kaymakamlığı'nın havi olduğu kazalarda 1258 senesi Teşrinievvel ayı gayr-ı ez maaş masarifatı defteri. (Samako)	49x17	2	1258	1842
516	D.509	Manastır ve Sofya taraflarından azadette Der-i Aliyye canibine müteveccihen Samako ve İhtiman kazalarında mürur eden Redif Asakiri'ne verilen malzemenin müfredat defteri. (Samako)	49x17	16	1253-59	1837-43
517	D.611	Samako Kaymakamlığı'nın havi olduğu kazalar ve sair lazımul-muhafaza yerlerde Şubat 1258 ayında istihdam olunan zaptiye zabıt ve neferatı askerlerinin mahiyeleri defteri. (Samako)	49x18	4	1258	1842
518	D.551	Samako Kaymakamlığı kazalarında Şubat 1258 zarfında vukubulan maaş masarısı defteri. (Samako)	49x17	1	1258	1842
519	D.536	Samako mülhakatından Breznik kazasının 1258 Martı'nda vukubulan masrafı defteri. (Breznik)	49x18	1	1258	1842
520	D.524	Samako Kaymakamlığı kazalarında 1258 Martı'nda vaki olan gayr-i ez maaş masraf miktarını mübeyyin defteri. (Samako)	49x18	2	1258	1842
521	D.532	Samako kazaları ve sair lazımul-muhafaza yerlerde 1258 Martı'nda müstahdem Zaptiye Askeri'nin mahiye ve esamileri defteri. (Samako)	49x18	3	1258	1842
522	D.534	Samako Kaymakamlığı kazalarında 1258 Martı'nda vaki olan maaş masarifatını mübeyyin defter.	49x18	1	1258	1842

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
523	D.520	Samako Kaymakamlığı kazalarında 1258 Nisan'ında vaki olan mesarifatı miktarın mübeyyin defteri.	49x18	1	1258	1842
524	D.543	Samako ve İhtiman kazalarında Nisan 1258 zarfında Asakir-i Zabitan ve neferlerine verilen bir gecelik tayinat bakaları miktarını mübeyyin defter.	50x18	1	1258	1842
525	D.531	Samako Kaymakamlığı kazalarında Nisan 1258 zarfında vaki olan gayr-i ez maaş masarifatın defteri.	49x18	2	1258	1842
526	D.540	Samako Kaymakamlığı kazalarında Mayıs 1258 zarfında vaki gayr-ı ez maaş mesarifatının müfredatını mübeyyin defter.	49x18	2	1258	1842
527	D.614	Samako'dan mürur ve ubur eden Asakir-i Şahane'ye verilmiş olan tayinat ve katık baha defteri.	49x17	7	1258	1842
528	D.553	Samako Kaymakamlığı kazalarında Haziran 1258 de vaki olan gayr-i ez maaş mesarifatın miktarını mübeyyin defter.	50x18	1	1258	1842
529	D.515	Samako Kaymakamlığı kazalarında Haziran 1258 maaş masarifatını mübeyyin defter.	49x18	1	1258	1842
530	D.519	Samako Kaymakamlığı kazalarında Temmuz 1258 de vaki olan maaş mesarifatının miktarını mübeyyin defter.	49x18	1	1258	1842
531	D.525	Vidin eyaleti Samako Kaymakamlığı'ndaki kazalardan 1258 senesi Temmuz ayı zarfında vaki olan gayr-ı ez maaş masarifatın miktarını mübeyyin defter.	49x18	2	1258	1842
532	D.514	Samako Kaymakamlığı'na tabi Samako İhtima ve Breznik kazalarından Temmuz 1258 zarfında geçen ve Samako'dan mürettep rediflere Niş'e azimetlerinde neferat ve hayvanatlara verilen tayinat baha araba mekkari ve bargirlerini mübeyyin defter.	49x18	1	1258	1842

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
533	D.535	Samako Kaymakamlığı kazalarında Ağustos 1258 zarfında gayr-ı ez maaş mesarifatını mübeyyin defter.	49x18	2	1256	1840
534	D.522	Samako Kaymakamlığı kazalarında Ağustos 1258 zarfında vaki olan maaş masarifatını mübeyyin defter.	150x18	2	1258	1842
535	D.523	Samako Kaymakamlığı kazalarında Ağustos 1258 zarfında geçen Asakir-i Şahane nefer ve zabitanın verilmiş olan tayinat katık bahaları, araba, mekkari kiralalarının miktarını mübeyyin defter.	49x18	2	1258	1842
536	D.550	Samako Kaymakamlığı kazalarının Eylül 1258 ayı mesarifatını mübeyyin defter.	50x18	2	1258	1842
537	D.517	Samako Kaymakamlığı kazalarının Eylül 1258 zarfında vaki olan mesarifatını mübeyyin defter.	50x18	1	1258	1842
538	D.518	Samako Kaymakamlığı kazalarında Teşrin-i Evvel 1258 ayında vaki olan maaş mesarifatının miktarını mübeyyin defter.	49x18	1	1258	1842
539	D.521	Samako Kaymakamlığı kazalarının Teşrin-i Evvel 1258 ayında geçiş yapan Asakir-i Muntazama'ya verilen nân ve katık bahasıyla diğer masrafların miktarını mübeyyin defter.	49x18	2	1258	1842
540	D.516	Samako Kaymakamlığı kazalarında Teşrin-i Sani 1258 zarfında vaki olan maaş mesarifatının miktarını mübeyyin defter.	50x18	12	1258	1842
541	D.533	Samako Kaymakamlığı kazalarında Teşrin-i Sani 1258 de geyr-ı ez maaş mesarifatını mübeyyin defter.	49x18	2	1258	1842
542	D.539	Samako Kaymakamlığı kazalarında Kanun-ı Evvel 1258 zarfında vukubulan maaş mesarifatının miktarını mübeyyin defter.	49x18	1	1258	1842
543	D.507	Breznik kazasının 1258 senesi masarifatı defteri.	50x18	1	1258	1842

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
544	D.584	Samako Kaymakamlığı'na tabi kaza-yı Erbaa 1259 senesi emval-i mürettebelerinden hasıl olan varidat ve işbu varidata mahsuben vaki irsâlât defteri.	31x20	35	1259	1843
545	D.584	Samako Kaymakamlığı'na tabi kaza-yı Erbaa 1259 senesi emvâl-i müretteblerinden hasıl olan varidat ve işbu varidata mahsuben vaki irsalat defteri.	31x20	35	1259	1843
546	D.678	Vidin eyaleti Samako Kaymakamlığı'nın tevabiinden Breznik kazasının 1259 Eylül ve Teşrin-i Evveli mesarifi defteri.	50x18	2	1259	1843
547	D.510	Vidin eyaleti Samako Kaymakamlığı kazalarında Eylül 1258 de geçiş yapan neferata verilen tayinat vs. bahaları masarifatı defteri.	49x18	1	1258	1842
548	D.592	Vidin eyaletinin Samako ve sair kazalarında müstahdem memurin maaş ve tayinat bahalarıyla sair mesarif-i mütenevviayı mübeyyin müfredat defteri.	42x16	10	1259	1843
549	D.511	Samako Kaymakamlığı'nın havi olduğu kazalardan Mart 1258 zarfında geçen zabıt ve neferata ita olunan tayinat ve araba kiralарının miktarını mübeyyin defter.	40x18	1	1258	1842
550	D.512	Samako Kaymakamlığı'nın havi olduğu kazalarda Mayıs 1258 maaş marasifatının miktarını mübeyyin defter.	49x18	1	1258	1842
551	D.528	Samako'nun İznebol kazasının maktuan ihale ve emaneten idare kılınan varidatıyla vergi-i mahsusa ve cizye-i şer'îyesinin 1258 senesi zarfında bedelat hasılat ve tahsilat-ı vakısını mübeyyin hülasa defteri.	49x18	1	1258	1842
552	D.530	Samako-İznebol kazası 1258 senesi masrafının kemmiyeti ve keyfiyetini mübeyyin hulasası defterleri.	49x18	1	1258	1842

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
553	D.529	İznebol'un maktuan ihale ve emaneten idare olunan varidat-ı vergi-i mahsusası ve cizye-i şer'iyesinin 1258 senesi bedelat ve tahsilatını mübeyyin defter.	49x18	1	1258	1842
554	D.526	Samako kazalarından Kanun-ı Evvel 1258 zarfında görev yerlerine geçen Asakir-i Muntazama'ya verilen katık, tayinat ve sair malzemenin bahalarını mübeyyin defter.	149x18	1	1258	1842
555	D.541	Samako kazalarında (yukardaki ifadeler aynısı) Kanun-ı Sani 1258'de.	49x18	2	1258	1842
556	D.538	Samako Kaymakamlığı kazalarında Kanun-ı Sani 1258'de vukubulan masarifi mübeyyin defter.	49x18	1	1258	1842
557	D.537	Samako kazalarında Kanun-ı Sani 1258 gayr-ı ez maaş mesarifi bildirir defter.	49x18	2	1258	1842
558	D.544	Samako kazalarında Şubat 1258 zarfında gayr-ı ez maaş mesarifin miktarını mübeyyin defter.	50x17	2	1258	1842
559	D.527	Samako kazalarında Şubat 1258'de geçen timarlı asakirine verilen tayinat ve katık bahalarını mübeyyin defter.	49x18	2	1258	1842
560	D.545	Samako mülhakatından İznebol kazasının 1258 senesi maraifi defteri.	50x17	1	1258	1842
561	D.547	Samako kazasının maktuan ihale ve emaneten idare olunan varidatıyla vergi-i mahsusası ve cizye-i şer'iyesi 1258 bedelat, tahsilat ve hasılatının vakıalarının kemmiyet ve keyfiyetini mübeyyin defter.	50x17	1	1258	1842
562	D.546	Samako kazasının maktuan ihale ve emaneten idare olunan varidatıyla vergi-i mahsusası ve cizye-i şer'iyesi 1258 bedelat, tahsilat ve hasılatının vakıalarının kemmiyet ve keyfiyetini mübeyyin defter.	50x18	1	1258	1842
563	D.549	Samako-İznebol kazasının 1258 senesi mesarifatının hülasası defteri.	49x18	1	1258	1842

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
564	D.548	Samako kazasının maktuan ihale ve emaneten idare olunan varidatıyla vergi-i mahsus ve cizye-i şeriyesi 1258 bedelat, tahsilat ve hasılatının vakıalarının kemmiyet ve keyfiyetini mübeyyin defter.	49x18	1	1258	1842
565	D.566	Samako-İznebol kazasının 1258 senesi hasılat ve tahsilatı defteri.	50x19	1	1258	1842
566	D.552	Samako İhtiman kazasının 1258 senesi Mart ibtidasından Şubat gayesine kadar olan mesarifi defteri.	50x18	1	1258	1842
567	D.616	Samako kazalarında 1259 Mayıs'ı zarfında istihdam olunan Zaptiye Asakiri'nin mahiyeleri müfredat defteri.	50x18	10	1259	1843
568	D.619	Samako kazalarında 1259 Mayıs'ı 1259 Temmuz'u zarfında istihdam olunan Zaptiye Asakiri'nin maa tayinat baha mahiyeleri defteri.	50x18	5	1259	1843
569	D.618	Samako kazalarında Ağustos 1259'da istihdam olunan Asakir-i Zabtiye'nin müfredat defteri.	50x18	5	1259	1843
570	D.617	Samako kazalarında Eylül 1259 zarfında istihdam olunan Asakir-i Zaptiye'nin mahiyeleri müfrerad defteri.	49x18	2	1259	1843
571	D.642	Samako kazalarında Kanun-ı Evvel 1258 gayr-ı ez maaş mesarifi defteri.	41x18	2	1258	1842
572	D.609	Samako kazalarının Şubat 1259 gayr-ı ez maaş mesarifi mübeyyin defter.	50x18	10	1259	1843
573	D.706	Vidin eyaleti kaza ve nahiyelerinin 1260 Teşrin-i Sani ayı mahiye ve mesarifini mübeyyin defter.	?	9	1260	1844
574	D.496	Bir defa irade-i seniyye ile Edirne'den Manastır tarafına gönderilen Rumeli Ordusu askerinden Bane karyesinde Samako'da beytutetlerinde ita kılınan tayinat defteri.	51x18	20	1259	1843

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
575	D.682	Samako kazaları ve sair muhafaza gereken yerlerde istihdam olunan Zaptiye Asakiri'nin maa tayinat baha mahiyelerini mübeyyin künyeli müfredat defteri.	64x23	4	1260	1844
576	D.603	Sestrima nüfus, emlak ve temettu defteri. (Tatar Pazarcığı)	44x17	16	1260	1844
577	D.610	Samako Kaymakamlığı'nın Şubat ve Kanun-ı Sani 1259 maaş masarısına mikdarını mübeyyin defteri.	48x17	4	1259	1843
578	D.590	Samako kazalarına 1260'daki memurin defteri.	42x16	16	1260	1844
579	D.344	Anadolu Şabiyan timaratı defteri.	71x24	57	1260	1844
580	D.343	Rumeli eyaleti mütekaidin defteri.	70x24	53	1260	1844
581	D.342	Rumeli eşinciyan defteri. (Dersaadet)	71x23	127	1260	1844
582	D.688	Samako kazalarında müzayade usulü icabınca icra olunarak taliplerine ihale olunan kuranın defteri.	79x28	2	1261	1845
283	D.613	Samako kazalarının Nisan 1260 zarfında müstahdem Zaptiye Asakiri'nin maa tayinat baha mahiyeleri ve esamileri müfredat defteri.	48.5x17	5	1260	1844
584	D.594	Samako kazalarının Nisan 1261 memurin maaşı ve sair masraf defteri.	42x16	6	1261	1845
585	D.676	Samako kazalarının Ağustos 1261 maaş-ı memurin ve müteferrik mesarısını mübeyyin defter.	48x19	10	1261	1845
586	D.595	İznebol köylerinin altı aylık tevellüdat ve mürdeganıyla başka diyardan gelen ve başka diyara giden kafee-i reayasının yoklama defteri.	42x16	10	1261	1845
587	D.674	Niş eyaleti Samako kazasında Dürcan karyesinde mukim reayasının arazi, emlak ve temettuat defteri.	50x18	35	1261	1845
588	D.686	Niş-Samako'ya tabi Yakova karyesinde mukim ahali-i reaya emlak, temettuat ve cizyesine ait nüfus defteri.	35x21	26	1261	1845

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
589	D.694	Samako Köstence-Banazı karyesinde mütemekkin İslâm ve reayanın vergi ve âşârıyla arazi ve temettuat defteri.	45x17	44	1261	1845
590	D.634	Köstendil'de mütemekkin ehl-i zimmet ahalinin altı mah zarfında vukubulan tevellüd, mürdeğan ve âmed-şodanın miktarını mübeyyin defter.	50x19	42	1261	1845
591	D.677	Niş-Samako'ya tabi Çukofça karyesinde mukim ahalinin emlak, arazi ve temettuatını mübeyyin defter.	48x19	22	1261	1845
592	D.492	Niş-Samako kazasının Varoş mahalle ve karyelerinde mevcut ve mütemekkin nüfusun 1261 senesi miktarı defteri. (İznebol)	49.5x16	123	1261	1845
593	D.586	Samako-Köstence karyesinin emlak defteri.	45x18	27	1261	1845
594	D.605	İznebol kazası köylerinde tevellüd eden mürd olan ve âmed-şod edenlerin altı aylık yoklama defteri.	49x17	8	1261	1845
595	D.591	Samako ve İhtiman kazaları köyleri ahalisinin 1261 senesi âdet-i ağnâm rüsumu defteri.	42x16	32	1261	1845
596	D.675	Karye-i Hisaro emlak ve temettuat defteri.	40x15	23	1261	1845
597	D.673	Niş-Samako kazasında mevcut Kıptiyan'ın emlak ve temettuatlarını mübeyyin defter.	49x19	18	1261	1845
598	D.598	Samako'nun Pasban adlı mahallesinde sakin reayanın emlak defteri.	44x17	23	1261	1845
599	D.599	Niş-Samako'nun Dicana-i Zir karyesinde mukim reayanın emlak, arazi ve temettuat defteri.	44x17	32	1261	1845
600	D.670	Samako'nun Kapucuk karyesi cizye ve temettuat vergisinin tevziine mahsus nüfus ve emlak defteri.	45x17	36	1261	1845
601	D.672	Niş-Samako'ya bağlı Köstendil kasabasında sakin yerli ehl-i İslâm'ın 1261 senesi ilk altı aylık tevellüd, vefaiyat ve âmed-şod miktarını bildirir defter.	50x18	18	1261	1845

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
602	D.593	İhtiman kazası Vakarel karye-i emlâk defteri.	40x15	58	1261	1845
603	D.506	Defter-i nüfus-ı Müslim der-Samako.	49x18	103	1261	1845
604	D.499	Cemaziyelahir 1261'de nalbur dükkanına ortak olan Ahmed Ağa'nın dükkanında mevcut sermayesi.	51x19	14	1261	1845
605	D.491	Defter-i nüfus-ı reaya der kaza-i İhtiman.	49x18	132	1261	1845
606	D.620	İznebol kazasının 1261 H. senesi cizye defteri.	49x18	14	1261	1845
607	D.596	Samako-Köstendil'deki yerli Kıptiyan'ın 1261 senesi altı aylık tevellüd, mürdegu ve âmed-şod miktarı defteri.	42x16	4	1261	1845
608	D.562	Samako'da Nisan 1261 de maaşsız süvari timarı Asakir-i Nizamiye'sinin ism ü resmiyle diğer istihdam olunan zaptiye neferatına yazılan masrafların defteri.	50x18	6	1261	1845
609	D.479	Defter-i muhasebe-i tekasit-i esham. (gümrük-i emtia)	45x16.5	60	1261-62	1845-46
610	D.581	Samako'da geçen Asakir-i Nizamiye'nin ellerinden alınan istida senedlerinin kaydolunduğu defter.	62x22	6	1261	1845
611	D.505	Vidin-Selvi kasabasının bir kıt'a reayanın cizye evrak defteri.	48x16.5	35	1261	1845
612	D.608	Samako kazalarının bir aylık memurin maaşı ve müteferrik masarır defteri.	49x17	8	1261	1845
613	D.554	Samako kazalarının Mart 1261 memurin maaşı ve müteferrik masrafları defteri.	50x20	2	1261	1845
614	D.563	Samako kazalarının Nisan 1261'de müstahdem timarlı askerinin ism ü resmiyle ve maa maaş-ı muhtelif müstahdem Zaptiye Neferatı maaş defteri.	50x18	6	1261	1845
615	D.577	Vidin-Zom kazasında mütemekkin Müslim ve reaya Kıptiyan'ın nüfus defteri.	44x17	48	1262	1846

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
616	D.557	Vidin-Belgradcık kazalarının 1262 ait ve üç sınıf üzere tertib olunan haraç defteri.	48x17	48	1262	1846
617	D.556	Samako kazasının 1261 senesi Mart'ı zarfında vukubulan maaş ve mesarif-i müteferrika defteri.	50x20	2	1261	1845
618	D.555	Samako kazalarının Mart 1261 zarfında bazı varidatı tahsilatını mübeyyin defter.	50x20	2	1261	1845
619	D.561	Samako kazalarının Nisan 1261 zarfında varidatan yapılabilen tahsilat defteri.	50x19	1	1261	1845
620	D.560	Samako kazalarının Nisan 1261 zarfında varidattan vukubulan tahsilat defteri.	50x20	2	1261	1845
621	D.558	Samako kazalarının 1261 senesinde vukubulan memurin maaş ve müteferrik maaşı defteri.	50x20	2	1262	1846
622	D.559	Samako kazalarının Nisan 1261 senesi maaş ve muhtelif maaş defteri.	50x20	2	1261	1845
623	D.612	Samako-İznebol kazası Haziran 1261 zarfında vaki olan tahsilat defteri.	50x19	3	1261	1845
624	D.466	1264 senesi muhtelif aylarda Anbarı Âmire'de mevcut hıntanın miktarını mübeyyin hülasa yevmiye defteri.	53x19	10	1264	1848
625	D.650	Samako'nun Paşarel karyesi emlak defteri.	40x15	22	1264	1848
626	D.700	Varna kazası dahilinde buluman kurada mütemekkin ehl-i zimmet reayanın cizye defteri. (Varna)	36x12.5	85	1265	1849
627	D.347	Maliye Nezareti'nin Hüdavendigâr, Karesi, Kütahya, Kastamonu, Bolu ve Aydın eyaletleriyle Karahisar, Kocaili, Viranşehir, Sinop, Aydın, İzmir, Saruhan, Denizli, Suğla Menteşe, Manisa livalarının gönderdiği mektupların kuyuduna mahsus defter.	54x19	67	1266	1850
628	D.648	Vidin Mahkeme-i Şeriyesi'nin vakfiyet kuyuduna mahsus kuyudat defteridir. (Vidin)	48.5x10.5	9	1266	1850

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
629	D.712	İstanbul'a getirilen mallardan alınan (tüccardan) para toplanan (damga koymak için) harç.	53x19	32	1249	1833/34
630	D.346	Kıbrıs Ceziresi Muhassıllığı'nın tahsilat ve bakayasının defteri.	54x18,5	35	1266	1850
631	D.503	Maliye Nezareti müstetna defteri.	54x18	59	1268	1852
632	D.350	Trabzon sancağı Keşap kazası 1367 senesi varidat öşrünün nizamat-ı cedide mucibince tevzii.	48x17	22	1267	1851
633	D.404	Defter-i muhasebe-i Nezaret-i Maliye bera-yı zimmet-i sarrafan.	74x27	24	1267	1851
634	D.349	Edirne ve Silistre eyaletlerine yazılan tahriratın kayıt defteri. (Maliye)	54x18,5	46	1267	1851
635	D.348	Maliye Hazinesi tahrirat defteri.	54x18,5	15	1267	1851
636	D.630	Tatar irsaliyesi koçanı. (Vidin Postahanesi)	32,5x12	40	1268	1852
637	D.353	Rumeli Ordusu'nun hazine defteri.	62x25	42	1269	1853
638	D.352	Şumnu'daki Müşir Paşa tarafından Abdülhalim ve Ferid Paşalara yazılan tahriratın kayıt defteri.	55x18,5	34	1269	1853
639	D.354	Umur-ı Maliye'ye ait evamir-i aliyye, nizamat ve tahsisit-ı samiye defteri.	38x17,5	44	1270	1854
640	D.359	Seraskerlik kuyudat defteri. (Şumnu)	54x18,5	126	1271	1855
641	D.355	Seraskerlik muharrerat defter. (Şumnu)	56,5x20	82	1270	1854
642	D.502	Vidin Postahanesi taahhütlü mektup koçanı.	33x12	183	1267-79	1851 1862/63
643	D.351	Şumnu'da bulunan Müşir Paşa'dan İstanbul'a cevaben yazılan mektupların kaydı.	53,5x19,5	81	1269-71	1853-55
644	D.358	Meclis-i Muvakkat-ı Askerî'de bulunan memurların maaş defteri.	48x23	14	1270-71	1854-55
645	D.664	Maçin'de bulunan Süvari Dördüncü Nizamiye Alayı'nın sarfiyat defteri.	55x46	240	1271	1855

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
646	D.692	Samako'da bulunan Nizamiye Alayı Zabıt ve erlerine verilen tayinatın defteri.	55x39,5	10	1275	1858/59
647	D.583	Samako madeni muhasebe defteri.	30x20	70	1275	1858/59
648	D.357	Şam'da bulunan milel-i musabe-i mesihe komisyonunun Katolik taifesine yaptığı yardım defteri.	47x19	120	1276	1859/60
649	D.345	Cidde muhasebe defteri.	43x17	21	1277	1860/61
650	D.356	Maaş tevzi defteri.	54x19	13	1277	1860/61
651	D.587	Samako madeni 1277 senesi muhasebe defteri.	24x27	36	1277	1860/61
652	D.663	Ruscuk, Tolcı ve Tırnova'da görevli Dersaadet Dördüncü Nizamiye Alayı'nın masraf defteri.	56x39,5	373	1273-78	1857 1861/62
653	D.360	Sahipleri İstanbul'da bulunan esham sahiplerinin kayıt defteri.	68x26	47	1279	1862/63
654	D.582	Nereye mensup olduğu bilinmeyen bir alayın neferatının isim listesi.	76x27	72	1279	1862/63
655	D.363	Haseki Tevkifhanesi'ne gönderilen kadın mahkumların defteri.	55x20	35	1280	1863/64
656	D.431	Evreşe cizye defteri.	49x17,5		1280	1863/64
657	D.364	Hazine-i Hassa duyun defteri.	48x25	38	1282	1865/66
658	D.628	Evreşe'de Eflağ isimli köyün gelir kaydı defteri.	45x28	44	1252	1836
659	D.500	Raşid Bey'e ait hesap defteri. (Sofya)	49x17	21	1283	1866/67
660	D.700	Lefceva ve Duban köylerine ait arazi tahrir defteri.	43x29,5	12	1284	1867/68
661	D.580	Sofya'da bulunan süvari alayının 1283-1286 yılları jurnal defteri.	38x25	173	1283-86	1866/67 1869
662	D.378	Vidin sancağı ma'lul ve askerî emeklilerinin maaş bedelat defteri.	50x36	7	1285	1868
663	D.429	Esnaf ruhsat tezkere defteri.	50x16,5	94	1286	1869
664	D.361	Şumnu Mahkeme-i Şer'ie sicili.	49x18	93	1287	1870
665	D.452	Osmanlı Bankası muhasebe defteri.	54x40	178	1287	1870
666	D.623	Bergofça kazası Jusanca karyesi öşr defteri.	40x28	89	1287	1870

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
667	D.489	Silistre kazası emlak defteri.	46x29	61	1288	1871
668	D.697	Hırsova kazası 1287 senesi öşr defteri.	41x29	26	1288	1871
669	D.711	Şumnu mahallatı temettu defteri.	51x36	29	1288	1871
670	D.627	Vidin kazası Midhatpaşa, Vidbol, Belarada vs.köylerin ağnam defteri.	49,5x30	24	1289	1872
671	D.394	Tulca'daki yabancıların ruhsat tezkeresi defteri.	23x14	96	1289	1872
672	D.490	Ruscuk vergi mizanı cetveli	54x39	33	1289	1872
673	D.365	Pazarcık kazası kuva-yı askeriye defteri.	49x16,5	227	1261-92	1845-75
674	D.695	Vidin kazası perakende öşr defteri.	42x30	15	1292-93	1875-76
675	D.696	Hırsova kazası vergi, emlak ve temettuat hulasa defteri.	53x21	306	1293	1876
676	D.714	Kasımpaşa vs.de oturan bahçıvanların listesi.		139	1292	1875
677	D.497	Ruscuk şer'î mahkemesinin 1297 senesi gelirlerini gösteren cetvel.	38,5x27	27	1297-300	1880-82
678	D.629	Surre defteri. (1313)	40x26	34	1313	1895/96
679	D.396	Ruha vilayeti timar defteri.	42x15,5	4		
680	D.384	Denizli ve çevresindeki haslara ait defter.	43x15,5	24		
681	D.383	Boyabat yörükleri ve Taşköprü köylerindeki hasların defteri.	43x15	36	12. yy.	17. yy.
682	D.395	İşpât cizye defteri. (Arnavutluk)	30,5x10,5	15		
683	D.390	Niğbolu livası voynuk defteri.	42x19	48		
684	D.403	Sinop Kalesi timarları defteri.	42x15	40		
685	D.457	Erdek livası Paşalimanı nahiyesi öşr defteri.				
686	D.475	Sekban cemaatı defteri.	40x14	56		

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
687	D.36	İstanbul'daki dükkanlardan kol oğlanları yediyle toplanan yevmiye akçesiyle yine İstanbul mahallelerinden tahsil olunan ihtisap akçesi ve İstanbul İskelesi'nden alınan sefine akçesi.	42,5x15	21		
688	D.372	Keşan kazası arazi ve mülk defteri.	41,5x14	66	12. yy	18. yy.
689	D.493	Kostanaz köyü reaya defteri.	44x18	24		
690	D.494	Musabey köyü reaya defteri.	40x14	18		
691	D.495	Rodamir köyü reaya defteri.	41x15	11		
692	D.513	Edirne'den Manastır'a giden askere Samako'da verilen tayinata ait defter.	49x18			
693	D.578	Bakkal defteri.	44x16	6		
694	D.579	Bakkal defteri. (Vidin)	44x16	16		
695	D.588	Samako kazası İhtiman karyesi Ofcar köyü nüfus ve emlak defteri.	49x16,5	28		
696	D.600	Samako kazası Dürgan köyü nüfus ve emlak defteri.	44x17	44		
697	D.606	Samako kazası Sipocam köyü nüfus ve emlak defteri.	42x16	10		
698	D.604	Sestrima köyü nüfus ve emlak defteri.	42x16	14		
699	D.607	Vidin nüfus, emlak ve temettuat defteri.	51x18	63		
700	D.667	Vidin-Vılco ve Heci İspas mahalleleri reayası emlak ve temettuat defteri.	51x17	144		
701	D.668	Samako kazası Saparev köyünün cizye ve temettuat defteri.		23		
702	D.669	Samako kazası Üstuolane köyü cizye ve temettuat, nüfus ve emlak defteri.	42x15	20		
703	D.671	Samako kazası İskarlar mahallesinin cizye ve nüfus defteri.	52,5x18	10		
704	D.680	Samako kazası Herleva köyü emlak, hayvan, temettuat ve cizye-nüfus defteri.	47x16	20		

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
705	D.681	Samako kazası Vakarel köyü temettuat defteri.	61x18	52		
706	D.684	Trın (Batı Bulgaristan'da, Sofya'ya bağlı) ve Trın kazası nüfus defteri.	65x23	30		
707	D.685	Samako kazası Yerlova karyesi emlak, nüfus ve cizye defteri.	41x14,5			
708	D.689	Samako kazası İskirler köyü reaya nüfus defteri.	52x18	4		
709	D.690	Samako kazası zabtiyesi masraf defteri.	49x17	8		
710	D.693	Samako kazası Vakarel vs. reaya vergi nüfus defteri.	48x17	42		
711	D.386	Üsküp ve Kurşunlu kazaları timar defteri.	43x14	20	10. yy	16. yy
712	D.699	Belgradcık kazası cizye defteri.	49x16,5	30		
713	D.709	Belgradcık kazası köylerinden aynen ve bedelen tahsil olunan öşr bedeli defteri.	54x40	38		

III. OAK (ORYANTAL ARŞİV KOLEKSİYONU) FONU

1946 yılında başlanan tasnif çalışmalarına verilen addır. Bu fonda, çeşitli konulara ait belge ve defterler mevcuttur. 3 ciltten meydana gelen kısa özetlerden oluşan kataloğu Bulgarca'dır. 219 dosya ve 7335 gömlektten oluşan fonda, 15-19. yüzyıllar arasına ait yaklaşık 22 bin belge bulunmaktadır. Seçme yapılarak mikrofilmi alınan ve arşivimize kazandırılan bu belgeler arasında 27/34 numarada bulunan 1455 yılına ait 25 sayfalık Orhan Gazi Vakıfları defteri de bulunmaktadır. Bu fondan seçilerek özetleri çıkarılan belge ve defterlere ait liste aşağıda sunulmuştur.

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
1	4/57	Süleyman Paşa hasları defteri	6	10. y.y	15. y.y
2	7/20	Voynuk defteri		1105	1694
3	13/3	Tahrirat defteri	183		
4	13/19	Polonya defteri	2	1146	1733/34
5	13/45	Hırsızlar listesi	2	1136	1723/24
6	24/23	Budin timar defteri	13	990	1582
7	45/30	Selanik timar defteri	27		15.y.y
8	45/29	Niğbolu defteri	60		
9	20/1	Ruscuk defteri	430	1293	1876
10	23/1	Tuna vilayeti defteri	361	1293	1876
11	24/1	Saltanat arabaları defteri	4	1100	1689
12	24/5	Mah. listesi	4	1128	1716
13	24/23	Timar defteri	16		
14	24/38	Ayniyat defteri	10		
15	27/34	Orhan Gazi Vakıfları defteri	25	860	1456

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
16	28/43	Bursa timar defteri	9	1132	1720
17	33/48	Türk-Rus Savaşı defteri	50	1270	1854
18	34/17	İbrahim Paşa'ya ait belge	2		
19	36/32	Tamirat defteri	92	1294	1877
20	37/2	Ruscuk defteri	10	1275	1858/59
21	37/3	Ruscuk defteri	24	1281-83	1864/65 1866/67
22	37/4	Ruscuk defteri	56	1274	1857/58
23	37/5	Ruscuk defteri	39	1103	1692
24	42/69	Ruscuk defteri	2	1140	1727/28
25	42/81	Paris'e öğrenci gönderilmesi hakkında belge	7		
26	43/46	Meriç'in temizlenmesi hakkında defter	26	1264	1848
27	45/20	Tuna Vilayeti Vakıfları defteri	2	1285	1868
28	46/28	İngiltere'de inşa edilen Fatih Gemisi ile ilgili belge	6	1283	1866/67
29	46/56	Fırat Nehri ile ilgili defteri	11	1257	1841
30	49/20	Kral Rakoçi hakkında belge	1	1131	1719
31	52/59	Timar ve zeamet defteri	38	851	1447
32	59/25	Rus Çariçesi'nin elçilerinin masraflarıyla ilgili defter	5	1144	1731/32
33	83/35	Timar defteri	24	9 Asır	15 Asır
34	93/30	Makedonya Cizye belgesi	1	1055-56	1645-46
35	93/39	Makedonya Cizye belgesi	2	1100	1689
36	99/6	Çorum, Hamid timar defteri	38	1031	1622
37	100/45	Mukataa defteri	10	991	1583
38	103/1	Kütahya, Bursa, Aydın vstimar ve zeamet defteri	431	1004	1596
39	103/2	Musul, Kerkük timar defteri	194	995	1587

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
40	103/3	Erzurum timar defteri	230	1003-04	1595-96
41	103/4	Maraş, İzmit timar defteri	189	1006	1597/98
42	104/12	Yeniçeri Listesi(4 bölükten 58 bölüğe kadar)	64	1036-57	1627/47
43	104/13	Sekban bölükleri(79,639 kişi)	24		
44	104/31	Maliye defterlerince kaydı olmayan timarlar	6	1256-57	1840-41
45	105/20	Ankara sancağı timar defteri	232	1102	1691
46	109/4	Vakıf defteri	251	1058-60	1648-50
47	105/19	Aksaray, Konya, Kayseri timar defteri	410	997-998	1589-90
48	107/1	Alaiye, Florina, Vodina vs timar defteri	6	10Asır	16Asır
49	109/6	Timar-Zeamet defteri	6	997-8	1589-90
50	109/3	Çorum, Canik, Amasya timar defteri	451	1020-21	1611-12
51	109/17	Çorum, Canik, Amasya timar defteri	180	1084-85	1673-74
52	109/1	Halep, Kilis, Konya timar defteri	87	1063-64	1653-54
53	109/8	Halep, Kilis, Konya timar defteri		1030	1621
54	111/29	Anadolu timar, zeamet defteri	29	1101-02	1690-91
55	131/17	Rodos timar defteri	1	13Asır	19Asır
56	112/28	Timar zeamet kanunları	14	993	1585
57	120/23	Amid, Siverek timar defteri	19	1136	1724
58	112/43	Eyüp Sultan Vakfı'na ait defter	40	942-43	1535/36 1536/37
59	113/12	Silistre, Pızazde vs	4	1011-12	1602-03 1603/04
60	115/8	Sığla timar ve zeamet defteri	8	1007	1598/99
61	119/6	Estergon, Hatvan timar defteri	28	993	1585
62	115/23	Bağdad mukataa defteri	69	953	1546

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
63	119/3	Mora,Çirmen timar defteri	113	972	1564/65
64	122/2	Timar ve zeamet defteri	170	1014-19	1605/06 1610
65	118/19	İzvornik, Pozega timar defteri	105	990	1582
66	122/12	Vakıf köyleri isimleri (Bulgaristan)	18	1295	1878
67	121/17	Mora, Teke timar defteri	115	1048	1638/39
68	125/30	Surre defteri	12	1258	1842
69	126/20	İzvornik timar defteri	10	990	1582
70	128/3	Rumeli timar defteri	241	1102	1691
71	128/2	Tatarpazarı timar defteri	230	1016	1607
72	134/6	Almanya büyükelçisinin masrafı	5	1123	1711
73	149/5	Kerkük timar defteri	6	985	1577
74	151/11	Kastamonu timar defteri	12	986	1578
75	128/1	Paşa livası timar defteri	382	1042-93	1632-33 1682
76	151/16	Vakıf defteri	39	1174	1760/61
77	152/19	Anadolu timar defteri	16	946	1539/40
78	119/4	Budin sancağı timar defteri	192	1039	1629/30
79	152/30	Kıbrıs timar defteri	4	1278	1861/62
80	152/41	Kürdistan'da vergi çeşitleri	4	1273	1856/57
81	152/48	Şam sınırında mevcut askerî birliklere ait	44	1116	1704/05
82	153/1	Romanya'dan alınan zahire defteri	46	1236	1821
83	153/2	Çakırcıların listesi	4	1122	1710
84	153/3	Silahdarların ihtiyaçları defteri	29	1074	1663/65
85	153/4	Sipahilerin listesi	23	1061	1651
86	153/5	İstanbul'daki yeniçerilerin listesi	54	1181	1767/68
87	153/6	Silahtarların maaşları defteri	20	1197	1783
88	153/7	Topkapı Sarayı tamirat belgesi	3	1139	1726/27

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
89	153/8	Silahdarların maaşları defteri	38	1157	1744
90	153/9	Silahdarlar ve mühimmatları defteri	18	1085	1674
91	153/10	Yeniçerilerin maaşları	14	1043	1733/34
92	153/11	Yeniçerilerin listesi	26	1023	1614
93	153/12	Sipahilerin maaşları	34	997	1589
94	153/13	Yeniçeri defteri	30	1146	1733/34
95	154/14	Gümüşhaneli bir zatın muhallefatı listesi	10	1145	1732/33
96	154/8	Muhallefat listesi	2	1136	1724
97	154/9	Muhallefat listesi	2	1147	1734/35
98	154/10	Yeniçerilerin listesi ve mühimatı	16	1078	1667/68
99	154/11	Yeniçerilerin listesi ve mühimatı	14	1031	1622
100	154/13	Sipahilerin isim ve maaşları defteri	27	1149	1736/37
101	154/14	Sultan Murad, Bayezit ve Süleyman vakıflarında yapılan yardımlara ait defteri	8	965	1558
102	155/13	Yeniçeri bölüklerinin listesi	24		
103	155/14	Bütçe defteri	12	1257-60	1841-1844
104	155/19	İran seferi mühimmat defteri	12	1136	1724
105	155/29	Ardanuç-Revan timar defteri	34	1012-13	1603/04 1604/05
106	156/10	Sultan vakıflarında çalışanlara ait defter	82	1078	1667/68
107	156/11	Timar defteri	70	993	1585
108	156/12	Prizrin, Alaca timar defteri	48	1024	1615
109	156/13	Prizrin, Alaca timar defteri	66	1025	1616
110	156/16	Istabl-ı Âmire'ye ait defter	30	1006	1597/98
111	157/1	Mukataa defteri	44	1145	1732/33
112	157/4	Yeniçeri bölüklerinin listesi	54	1024	1615

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
113	157/7	Timar defteri	5	1069	1659
114	157/8	Sultan hasları dolaplarının tamiri hakkında belge	2	1142	1729/30
115	158/1	Ordu'nun gıda maddeleri sarfiyatına ait defter	36	1083	1672
116	158/3	Yeniçeri listesi ve mühimatlari listesi	105	1073	1662/63
117	158/4	Yeniçeri listesi ve mühümmatları	52	1020	1611
118	158/5	Yeniçeri listesi ve mühümmatları	141	1151	1738
119	159/2	İdarî meseleler hakkında (Şumnu) defteri	70	1277	1860/61
120	160/1	Gelir defteri	6	1261	1845
121	160/8	Bütçe defteri	5	1273	1857
122	160/11	İstanbul'da mahalle isimleri defteri	52		
123	160/20	Timar ve zeamet defteri	29	1052	1642
124	160/23	Muhallefat defteri	2	1145	1732/33
125	160/27	Kayseri timar defteri	3	1031	1622
126	161/12	Trablusgarb Hastanesi ile ilgili defter	31	1263	1847
127	161/18	Yeniçeri defteri	10	1029	1620
128	161/28	Mora Komutanı Mustafa Paşa'ya gönderilen mühimatın listesi	2	1098	1687
129	161/41	Şam Şeyhi Salih'e, Sultan'a dua okuması karşılığı otuz akçe verilmesi hakkında belge	1	1056	1646
130	161/42	Menteşe sancağı has, timar ve zeamet defteri	78	923	1517
131	161/45	Saruhan sancağı timar defteri	12	973	1565/66
132	161/47	Halep Defterdarlığı gelir-gider defteri	75	1019	1610
133	162/7	Timar defteri	6	1102	1691

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
134	162/32	Erzurum eyaleti kalelerinde mevcut askerlerin maaşlarına ait defter	14	1105	1694
135	162/36	Van ve Tiflis timar ve zeamet defteri	10	1012	1603/04
136	164/3	Saray hademesi arasındaki değişikliklere dair defter	29	1011	1602/03
137	164/7	Şemseddin İbrahim Vakfı görevlilerinin maaş defteri	2	1083	1672
138	164/18	Bursa, Karahisar vs sancaklarına ait yazışmalar defteri	115	1289	1872
139	165/11	Hama sancağı timar defteri	32	1031	1622
140	165/17	İstanbul Bozacılar Mukataası hakkında defter	6	1014	1605/06
141	165/19	İsa Paşa zamanı Şam timar ve zeamet defteri	12	947	1540/41
142	166/3	Basra vilayeti masraf defteri	12	1128	1716
143	167/5	Konya sancağı vergi tahsilat defteri	8	1047	1637/38
144	167/11	Valide Sultan Vakfı'ndan Medine'ye gönderilen ataya defteri	5	1131	1719
145	167/13	Şirvan, Tiflis ve Ahıska sancakları timar-zeamet defteri	127	1107	1695/96
146	168/13	Anadolu kalelerindeki yeniçerilere ait mevacip listesi	25	1143	1730/31
147	168/17	Rodoslu bir kalpazana ait eşya listesi	2	1241	1825/26
148	168/20	Şemahi sancağı timar ve zeamet defteri	8	1013	1604/05
149	169/3	Kars, Malatya ve Maraş sancakları timar-zeamet defteri	100	1109-40	1697/98 1727/28
150	169/14	Kudüs, Hama ve Halep sancakları timar defteri	10	938	1531/32
151	169/18	Çalışanlara ait kefil listesi	215	1294	1877
152	169/19	Bazı görevlere yapılan tayinler	2	1249	1833/34

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
153	169/21	Tersane masraf defteri	20	1146	1733/34
154	170/14	Amasya ve Canik timar ve zeamet defteri	29	982	1574
155	170/18	Mekke'ye ait gelir defteri	9	1051	1641
156	171/37	Semendire sancağı timar defteri	10	11Asır	17Asır
157	173/23	Prut Nehri üzerine yapılacak köprü hakkında defter	5	1124	1712
158	173/24	Donanmanın peksimet ihtiyacı defteri	28	1006	1597/98
159	174/16	Anadolu ve Rumeli'deki timar bedelleri hakkında	148	1276	1859/60
160	175/6	Bursa timar ve zeamet defteri	8	1033	1624
161	177/20	Fatih ve Bayezit camileri görevlileri defteri	34	1047	1637/38
162	177/21	İskenderiye'deki Fatih ve Bayezit camileri defteri	2	1059	1649
163	178/46	Bender ve Vidin kalelerin tamirat defteri	11	1146	1733/34
164	179/4	Ahıburgaz çetecilerini temizleyenlere mükafaat verilmesi	5	992	1584
165	179/8	Bosna timar ve zeamet defteri	41	1230	1815
166	180/21	Menteşe sancağı mahlul timar defteri	8	994	1586
167	180/29	Timar ve zeamet terakki defteri	30	988	1580
168	181/4	Donanma mühimmat defteri	2	1104	1693
169	181/7	Anadolu'ya ait timar ve zeamet defteri	10	1140	1727/28
170	181/10	Zahire mübayaa defteri	24	1131	1719
171	181/14	Kapudan-ı derya hasları defteri	20	1113	1701/02
172	181/16	Muhasebeci Yahya Efendi'ye ait hesap defteri	12	1037	1628
173	182/1	Erzurum timarları mülga olanlara maaş verilmesi hakkında defter	46	1304	1887

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
174	182/10	Antep'teki bir vakfa ait defter	6		
175	182/13	Hüdavendigâr, Bolu ve Menteşe timar defteri	13	974	1566/67
176	182/18	Yahudilere verilen mukataların gelir defteri	9	984	1576
177	182/23	Sivas sancağı timar defteri	3	969	1562
178	182/24	Yenilere dağıtılan ulufe defteri	22	1116	1704/05
179	182/32	Mekke'ye su temini ve Surre defteri	6	1174	1760/61
180	183/3	Yeniil ve Üsküdar Valide Camii Vakfı'ndan tayinat alacaklara dair defter	86	1130	1718
181	183/14	Bolayır'daki Gazi Süleyman Paşa Camii masrafları defteri	12	1052	1642
182	184/2	Kars Valisi İsmail Paşa'nın muhallefet defteri	3	1107	1695/96
183	184/30	Cizye tahsildarlarının isim ve görevleri listesi	8	1081	1670/71
184	184/31	Gelibolu Baruthanesi'nden Rodos'a barut gönderilmesi hakkında defter	4	1124	1712
185	187/2	Timar defter parçası	8	1009	1600/01
186	187/4	Buda sancağı (Beylerbeyi Ali Paşa tarafından) tevzi edilen timar ve zeamet defteri	8	990	1582
187	187/8	Estergon timar defteri	10	991	1583
188	187/9	Segedin sancağı timar defteri	29	1000	1592
189	188/3	Nil Nehri setlerinin tamiri ve salgın hastalıklara dair defter	10	1207	1792/93
190	190/8	Bosna ve Anadolu mukataa defteri	17	1087	1676
191	190/9	Hamid sancağı timar defteri	8	1030	1621
192	190/12	Soğun'luk (Macaristan) savaşında yararlık gösterenlere timar tevcihi	13	991	1583
193	190/15	Akşehir vakıf defteri	4		

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
194	190/16	Ordu ve asker alımında reform yapılması (Askerlik müddetinin beş yıl olması) hakkında defter	10		
195	190/23	Saruhan sancağı timarları	2	1260	1844
196	191/6	Mora sancağı timar defterinin üçüncü bölümü	9	1098	1687
197	191/12	Kasım Paşa'nın Eğriboz'daki hasları defteri	4	1013	1604/05
198	191/20	İnebahtı ve Karlılı Eğriboz timar defteri	8	1206	1791/92
199	192/5	Arapkir, Canik ve Divriği sancakları timar tevcihi	21	1073	1662/63
200	192/9	Tokat mukataa defteri	2	1102	1691
201	192/13	Timar bedeli defteri	65	1274	1857/58
202	192/26	Anadolu timar defteri	8	1007	1598/99
203	192/30	Telgraf kayıt defteri (Anadolu)	143	1284	1867/68
204	193/7	Hassa saraçlarının maaş defteri	8	1014	1605/06
205	193/8	Matbah-ı Âmire hademesinin tayinat defteri	10	1049	1639/40
206	193/14	Bolu sancağı timar defteri	21	1060	1650
207	193/15	Saruhan sancağı sipahi defteri	41	1023	1614
208	194/5	Rumeli ve Anadolu vali ve kadılarına gönderilen ferman kayıt defteri	18	1155	1742
209	194/16	Sofya timar yoklama defteri	6	1218	1803
210	194/23	Anadolu timar defteri	50	1107	1695/96
211	195/4	Mekke ve Medine'deki dini yapıların tamiri defteri	5	1132	1720
212	195/12	Ferman, berat ve irade vs kayıt defteri	97	1207-49	1792/93 1833/34
213	195/13	Halep cizye defteri	64	1103	1692
214	195/20	Düşük ayarlı paralar toplanıp imhası hakkında defter	2	1111	1699/17 00

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
215	196/12	Rumeli ve Anadolu gümrükleri hakkında defter	19	1062	1652
216	196/15	Timar ve zeametlerin idaresi ve ordu teşkilatı hakkında belge	5	1225	1810
217	197/10	Bosna timar defteri	15	935	1529
218	197/16	Bosna Hersek ve Anadolu timar ve zeamet defteri	59	1031	1622
219	198/6	Suriye vilayeti timar defteri	12	1025	1616
220	198/27	Tokat Amasya ve Çorum'daki isyanlara ait defteri	9	1140	1727/28
221	198/28	Hamid sancağı timar ve zeamet defteri	5	1227	1812
222	199/8	Keşan'daki hâne ve köy sayısı listesi	4	1103	1691/92
223	199/15	Abdal Musa Tekkesi emlak defteri	8	1243	1827/28
224	199/16	Amid sancağı timar ve zeamet defteri	8	990	1582
225	199/23	İşkodra idaresine yapılan isyana ait defter	13	1200	1786
226	200/10	Tanzimat uygulanan yerlere yapılan yardımlar	10	1269	1853
227	200/21	Lağımçı ve teberdaran defteri	30	1080	1669/70
228	201/4	Ustrumca icmal defteri	2	1086	1675
229	201/14	Semendire İsyanı'nı bastıranlara timar verilmesine dair defter	7	966	1559
230	201/22	Niş'deki menziller defteri	6	1133	1721
231	201/27	Filibe'deki vakıf malları defteri	10	1285	1868
232	203/1	İmtiyaz beratları kayıt defteri	21	1051	1641
233	203/3	Malatya mukataa defteri	22	1049	1639/40
234	203/4	Hüdavendigâr sancağı timar, zeamet defteri	9	972	1564/65
235	204/18	Vakıf muhasebe defteri	18	1035	1626

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
236	204/28	Sivas sancağı timar ve mukataa defteri	8	1282	1865/66
237	205/5	Midilli ve Rods timar defteri	4	1075	1664/65
238	206/1	Tahrir defteri	19		
239	206/19	Plevne timar defteri	8	1257	1841
240	206/20	Tahrir defteri	51		
241	207/3	Delvine nahiyesi timar defteri	2	589	1193
242	207/6	Ergiri timar defteri	3	1268	1852
243	207/15	Köstendil Vulçitrin maden iltizam defteri	6	994-1013	1586-1604/05
244	207/22	Arnavut leventlerinden avarız ve nüzul alınması hakkında defter	8	1105	1694
245	209/2	Mısır'dan gönderilen hazine muhasebe defteri	8	1114-23	1702/03 1711
246	209/7	Haremeyn nüfus defter parçası	6	1133	1721
247	211/6	Sarayova timar defteri	10	990	1582
248	211/7	Hersek timar defteri	6	1269	1853
249	212/15	Tırhala-Köstendil, İnebahtı, Paşa livası timar defteri	79	1275	1858/59
250	213/4	Lim Nehri üzerine kunulan köprü, kule ve kışlalar inşası için yapılan masraf	14	1280	1863/64
251	214/4	Temettuat defteri	122	1293	1876
252	214/5	Devşirme defteri	61	895-898	1490-92
253	214/6	Rumeli'nin çeşitli sancaklarına ait timar defteri	28	1065-69	1655-59
254	214/14	Ferman ve berat müsvedde defteri	10	1155	1742
255	215/1	Karlılı sancağı timar ve zeamet defteri	13	1027	1618
256	215/10	Venedik korsanlarınca Çoka Adası yakınlarında el konan gemilerin iadesi hakkında defter	5	1208	1793/94

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
257	215/11	Yunanistan'ın çeşitli yerlerindeki camilere tayin olunan görevlilere ait ferman, hüccet ve berat kayıt defteri	43	1056	1646
258	215/25	Girit'le ilgili problemlere ait defter	18	1254	1838
259	217/5	Rumeli ve Anadolu'da çeşitli yıllara ait idarî yazışmalar defteri	16	1265	1849
260	217/8	Bulgaristan'daki vakıf köylerin listesi	40		
261	219/13	Prizrin'den İstanbul'a gönderilen tüfekci ustaların listesi	2	1108	1697

IV NPTA FONU

1948-1949 yılları arasında tasnif edilen fonda, 16-19 yüzyıllar arasına ait belge ve defterler bulunmaktadır Bu fonda 13000 adet belge mevcuttur Fon, konu itibarıyla ahkâm defterleri, vakıf defter ve belgeleri, timar defterleri, tersane defterleri ve çeşitli muhasebe defter ve belgelerinden oluşmaktadır 10 kutuda toplanmış fiş kataloğu Bulgarca'dır Bu fonda mevcut 16-18 yüzyıllara ait defter ve belge özetlerinin bir listesi aşağıda sunulmuştur

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
1	1/1	Ahkâm defteri parçası	12	993	1585
2	1/2	Ergani timar defteri	16	996	1588
3	1/3	Timar defteri	8	981	1573/74
4	1/4	Timar defteri	31	974-985	1566/67 1577
5	1/7	Sofya-Filibe, Edirne timar defteri	24	933	1527
6	1/6	Davut Paşa Vakfı defteri	4	949	1542
7	1/8	Timar defteri	40	999-1001	1591-93
8	1/10	Karasi timar defteri	2	980	1572/73
9	1/14	Ankara-Kütahya sancakları timar defteri	10	994	1586
10	1/17	Akşehir-Karaman timar defteri	10	957	1550
11	3/73	Tophane'deki mevcut eslihanın mevcudu		1056	1646
12	3/527	Temeşvar sancağında bulunan haslar defteri	5	1086	1675
13	3/132	Sultan, Sadrazam hizmetlilerine dağıtılan zahire defteri	12	1100	1689

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
14	4/13	Bir konağın tamir ve mefruşat masrafı listesi	2	1091	1680
15	4/16	Darphane'deki nü kud mevcudu	4	1110	1698
16	4/32	Edirne Sarayı'na yapılan masraflar	4	1100-01	1689-90
17	4/36	Selanik ve İstanbul muhasebe defteri	12	1139	1626
18	4/37	Saruhan, Kastamonu vs timar defteri	17	1139-44	1726/27 1631/32
19	4/39	Karahisar-ı Şarki timar ve zeamet defteri	12	1024	1615
20	4/40	Sofya, Silistre ve Köstendil, Vidin timar ve zeamet defteri	20	1029	1620
21	4/41	Kütahya timar defteri	8	1029	1620
22	4/42	Timar ve zeamet tevcihat defteri	4	1030	1621
23	4/44	Vezir Mehmed Paşa tarafından Üsküp sancağına verilen tımarlara ait defter	10	1052	1642
24	4/50	Yeniçeri bölüklerinin listesi	32	1025	1616
25	4/51	Gelir ve masraf defteri	10	1038	1628/29
26	4/57	Edirne Sarayı'nın tamir defteri	1	1101-02	1690/91
27	4/61	Sarayda çalışanların ve emeklilerin listesi	16	1076-77	1665/66 1566/67
28	4/62	Tırhala sancağı avarız defteri	1	1104	1693
29	4/65	Sultanönü sancağı timar defteri	3	1123-24	1711-12
30	4/68	Muhasebe defteri	29	1033-34	1624-25
31	4/68	Anadolu muhasebe defteri	38	1070-71	1660-61
32	4/69	Timar tashih defteri	132	1109-10	1697/98 1698/99
33	4/70	Vezir Ali Paşa tarafından tevcih edilen tımarlar listesi	1	1073	1662/63

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
34	5/1	Rumeli'ye aitvergi tahsilat defteri	68	1100-01	1689-90
35	5/2	Sinop'ta inşa edilecek kalyonlar için hüküm verilen Ahkam defteri	4	1107-08	1695/96 1696/97
36	5/10	Askerî rütbeler defteri (Yeniçeri defteri)	64	1081	1670/71
37	5/11	Bozok ve Çorum timar defteri	10	1073	1662/63
38	5/12	Niş menziline gelir ve gider defteri	20	1076	1665/66
39	5/13	Mübayaa defteri (ticari)	20	1020	1611
40	5/14	Asker defteri	62	1083	1672
41	6/2	Zahire mübayaa defteri	38	1081	1670/71
42	6/39	Devlet haralarında mevcut atların defteri	5	1091	1680
43	6/61	Varna vs mübayaa defteri	9	1022-23	1613-14
44	6/105	Ahiçelebi mübayaa defteri	2	1069	1658/59
45	1/7	Edirne zahire mübayaa defteri	1	1130	1718
46	1/9	Zahire mübayaa defteri	40	1144	1731/32
47	1/62	Saray için alınan malzemelerin taşıma ücretleri	2	1121	1709
48	2/52	Samoko garnizonunda mevcut asker ve levazımat defteri	14	1159	1746
49	3/52	Bağdat Hazinesi gelir gider defteri	3	1148-49	1735/36 1736/37
50	3/83	Timar tevcihat defteri	4	1131	1719
51	3/87	Vefat eden Amcazade Hüseyin Paşa'nın muhallefat defteri	1	1114	1702/03
52	4/61	Silistre timar defteri	11	1187	1773
53	5/38	Belgrat Kalesi tamir defteri	2	1121	1709
54	5/40	Tetova menziline altı ay içinde gelip geçici yolcu listesi	2	1147-48	1734-35 1735/36

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
55	6/1	Edirne Sarayı tamir ve keşif defteri	1	1114	1702/03
56	6/13	Topkapı Sarayı tamir defteri	11	1121	1709
57	6/23	Harput menzilinde bulunan at miktarı listesi	1	1138-39	1726 1726/27
58	6/26	Varna-Trabzon arasında orduya nakil için kullanılan gemilere ait defter	1	1147-48	1734/35 1735/36
59	6/37	Azak Kalesi'nin tamiri için gerekli malzeme listesi	2	1131-32	1719- 20
60	6/91	Sadrazam Ahmed Paşa'nın el konulan mallarının listesi	4	1145	1732/33
61	6/93	Kendilerine Sadabat'ta mülk verilenlerin listesi	1	1115	1703/04
62	7/13	Sefere katılan Bursalı Eşrefzade Şerafettin'e verilen malzeme listesi	1	1130	1718
63	7/24	Sadabat Çiftliği için lüzumlu malzeme listesi	1	1135	1723
64	7/43	Tersane-i Âmire'nin bir aylık masraf defteri	4	1147	1734/35
65	7/104	Ahmed komutasında Tebriz'e giden asker listesi	2	1137	1725
66	8/14	Canköy menzilinden bir sene içinde gelip geçenlerin listesi	1	1147	1734/35
67	8/49	Makedonya, Trakya (Rumeli)'deki Sultan haslarının gelir defteri	5	1163	1750
68	8/110	Ordu'nun (Osmanlı-Tatar) menzillerinde duyacağı zahire ihtiyacı listesi	2	1142	1729/30
69	9/15	Çeşitli konularda verilen beratların suretleri	20	1139	1726/27
70	9/16	Mahlul timarların tevcihine dair defter	16	1128/29 1178/79	1716/17 1765/66
71	9/29	Timar tevcih ferman kayıtları defteri	10	1183-84	1769/70 1770
72	9/31	Tameşvar ve Semedire sancaklarından miri atları için ayrılan kışlak listesi	4	1174-75	1760/61 1761/62

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
73	9/32	Bender Savaşı sırasından tevcih edilen timarların defteri	30	1183-84	1769/70 1770
74	10/4	1740 yılında Osmanlı asker mevcudunu gösteren defter	127	1153	1740
75	10/5	Hazine-i Âmire'de bulunan sultan mücevherlerinin defteri	26	1130	1718
76	10/6	Kırk beş arşınlık bir kalyon için ne kadar kereste gerekeceğini bildiren belge	1	1118-19	1706-7
77	10/33	Budin beylerbeyine Sofnok Savaşı'nda yararlık gösterenlere timar ve zeamet tevcihi için gönderilen defter	5		
78	10/37	Ordu'da mevcut hamurcuların defteri	89	1199- 1200	1785- 86

MIKROFİLMİ ALINAN BELGE VE DEFTERLER

V MİKROFİLMİ ALINAN BELGE VE DEFTERLER

Bulgaristan Cyril ve Methodius Millî Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü'nde muhafaza edilen Osmanlı belgeleri üzerinde yapılan araştırmalar sırasında Bulgaristan Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arşiv Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol hükümleri çerçevesinde ve imkanlar nisbetinde ilgili bölümlerde mahiyetleri konusunda geniş bilgi sunulan ve tasnif edilmiş fonlardan 15-19 yüzyıllar arasına ait defter ve belgelerden seçmeler yapılarak mikrofilmleri alınma yoluna gidilmiştir Bu çerçevede 21140 sayfadan meydana gelen 103 defterin 10570 poz mikrofilmi alınarak Osmanlı Arşivi'ne kazandırılmıştır

Yukarıda sözü edilen ve aşağıda liste halinde verilen 103 defterin orjinal ebadında baskıları yapılarak ciltlenip araştırmacıların hizmetine sunma çalışmaları sürdürülmektedir

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
1	D36	İstanbul'daki dükkanlardan kol oğlanları yediyle toplanan yevmiye akçesiyle yine İstanbul mahallelerinden tahsil olunan ihtisap akçesi ve İstanbul İskelesi'nden alınan sefine akçesi	42,5x15	21		
2	D.649	Rumeli şahinciyan, topcuyan, bazdaran mufassal defteri	28.5x10.5	132	884	1479
3	D 1	Trabzon, Karaman, Aydın eyaletlerindeki bazı nahiye müselleman ocakları defteri	31.5x11	91	907	1501/02
4	D.375	İstanbul türbe ve cami vakıfları muhasebe defteri	33.5x14	95	945	1538/39
5	D.3	Defter-i Beytülmal-i âmme ve hassa ki der Sefer-i Hümâyûn-ı Cezire-i Kıbrıs	41.5x16	119	978	1570/71

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
6	D.4	Kıbrıs Seferi'ndeki Dergâh-ı âli çavuşlar ve ebnâ-yı sipahiyanı muhallefâtı beytûlmal muhasebe defteri	31x10.5	7	979	1571/72
7	D.5	Defter-i mevacib-i yeniçeriyân-ı Cezire-i Kıbrıs	42.5x15	71	981	1573/74
8	D.6	Terakki ve tevcihat-ı muhtelif evamir kuyut defteri	36x16	25	985	1577
9	D.370	Anadolu'da çeşitli elviyeye ait timar ve zeamet defteri	32x11	87	985	1577
10	D.12	Matbah-ı Âmire, ehl-i hıref cemaati hayyatin-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı alem ve hayme ve şahinciyan maa sakayan-ı Divân-ı âli mevacib defteri	32.5x15	207	997	1589
11	D.14	Defter-i Cemaat-i Yeniçeriyân	40x15	57	998	1589/90
12	D.374	Karaman esbkeşan ve Kabail-i Esbkeşan Kanunnamesi defteri	42x15	195	1000	1592
13	D.16	Defter-i mevacib-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve ehl-i hıref	44x16	101	1000-01	1592-93
14	D.18	Anadolu'da vaki zeamet ve timarat tezakiri kuyudu defteri	31.5x11	276	1001	1593
15	D.90	Defter-i mevacib-i ebna-i sipahiyan-ı Ali Ağa ve cemaat-i silahdaran-ı Mahmud Ağa ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-i gureba ve solak ve sekban ve ulufeciyan	41x15	153	1001	1593
16	D.377	Anadolu livaları timarları için verilen berevat tezakiri defteri	31.5x11	86	1008	1599/1600
17	D.34	Kıbrıs Nazırı Ferhad Paşa'nın ruznamçesi sureti	42.5x15	5	1013	1604/05
18	D.369	Estergon Seferi'ne yoldaşlık eden sipahiler defteri	30x10.5	196	1014	1605/06

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
19	D.181	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteraan-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	44.5x16	103	1015-17	1606/07-1608
20	D.46	Muhasebe-i varidat ve ihracat-ı Matbah-ı Âmire ve Helvahane-i Darüssaadeti'l-mübareke vs.	42x15	30	1022	1613
21	D.49	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteraan-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	42x15	257	1025	1616
22	D.62	Anadolu ve Rumeli'deki bazı evkâf ve beytülmal muhasebe defteri	42x15	223	1027-31	1618-21
23	D.57	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve karhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatın-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	42x15	249	1029	1620

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
24	D.61	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	41x15	168	1030	1621
25	D.63	Anadolu Rumeli'de Haleb, Birecik vesair livalarda timar ve zeamet tezakir defteri	30.5x10.5	49	1032	1623
26	D.95	Mevacib-i sipahiyan ve silahdar- ran defteri	55x20.5	230	1035	1626
27	D.73	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	41.5x15	255	1038	1628/29
28	D.74	Haremeyn-i Şerifeyn tahvilat defteri	41.5x16	81	1038	1629
29	D.72	Defter-i mevacib-i hademe-i ehl-i hıref	41x15	14	1039	1630
30	D.76	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	41.5x15	242	1039	1630

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
31	D.79	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	41x15	251	1041	1631/32
32	D.85	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	42x15	273	1045	1635/36
33	D.96	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	42x15	344	1045	1635/36
34	D.84	Trablusşam ve Diyarbakır tımar ve zeamet yoklama defteri (Revan, Erzurum)	41.5x16	226	1046	1636/37

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
35	D.90	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	42.5x15	250	1048	1638/39
36	D.92	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	41x15	271	1051	1641
37	D.98	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatin-i hassa ve hi'lat ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	41x15	250	1056	1646
38	D.99	Emanât ve iltizamata dair evâmir-i şerife kuyudat defteri	34.5x15	14	1057	1647

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
39	D.107	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alem-i hassa ve cemaat-i çakır-cıyan-ı hassa ve cemaat-i şahin-ciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	42x15	152	1064	1654
40	D.110	Edirne bahçeleri muhasebe defteri	42x15	74	1067	1657
41	D.114	Defter-i mevacib-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve ehl-i hıref ve hayyatın-i hassa ve hil'at	41.5x16	108	1067-71	1657-61
42	D.112	Defter-i mevacib-i cemaati hademe Matbah-ı Âmire ve ehl-i hıref ve mehteran-ı hayme...	41x15	195	1070	1660
43	D.113	Defter-i muhallefât-ı Celaliyan tabi Abaza Hasan Paşa ve muhallefât-ı Ali Bey (Sinan Paşazâde)	41x14	13	1070	1660
44	D.128	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatın-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	39x15	167	1078	1667/68

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
45	D.129	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatın-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	40x15	118	1079	1668/69
46	D.136	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve ehl-i hıref vs.	41.5	315	1082	1671/72
47	D.140	Suret-i mahlulat-ı mukabele-i Mısır defter-i cemaat-i çavuşan-ı Divân-ı Mısır	57x21	243	1083	1672
48	D.149	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	43x15	204	1089	1678
49	D.162	Defter-i Matbah-ı Âmire mehteran, ehl-i hıref, cameşuy-ı hayyatın	43x15	129	1097	1686
50	D.170	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	42x15	188	1107	1695/96

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
51	D.171	Defter-i mevacib-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne-i Mamure ve kârhâne-i saire ve cemaat-i ehl-i hıref ve mevacib-i mezburan cemaat-i hayyatın-i hassa ve hil'at ve mehteran-ı hayme-i hassa ve cemaat-i mehteran-ı alem-i hassa ve çakırcıyan, cemaat-i şahinciyan ve atmacacıyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divân-ı âli	42x15	96	1108	1696/97
52	D.179	Defter-i hademe-i varak-ı Âmire ve cemaat-i alemderan ve sakayanı divan ve hademe-i ehl-i hıref ve cameşuyan ve hayyatın-i hilat ve şahinci ve çakırcı ve atmacacı ve mehteran-ı hayme	45x16	101	1113-14	1701/02 1702/03
53	D.178	Defter-i kuyud-ı tezakir-i evamir-i şerife	41.5x16	120	1114	1702/03
54	D.180	Defter-i Matbah-ı Âmire. (aynı)	44.5x16	51	1115	1703/04
55	D.180	Hazine-i Âmire ruznâmçe-i mesarifidir	43x16	30	1115	1703/04
56	D.199	Defter-i silahdaran ve sipahiyan der Sefer-i Moskov	57.5x20.5	183	1123	1711
57	D.200	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	43x15	104	1123	1711

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
58	D.212	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	43.5x15 x5	101	1127	1715
59	D.215	General Mitlas ve Esterhali maiyetinde bulunan Macarlı neferlerinin tayinatına dair kayıt defteri	41x16	7	1129	1717
60	D.219	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	43x15	50	1131	1719
61	D.220	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire	42.5x15	49	1131- 32	1719- 20
62	D.227	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	42x15	51	1134	1722

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
63	D.230	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41x15	52	1136	1724
64	D.235	Defter-i kuyud-ı berevat ve ahkâm-ı malikâne.	42x15	20	1139	1726/27
65	D.247	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41x14	52	1154	1741
66	D.249	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41.5x14	52	1156	1743
67	D.251	Defter-i cemaat-i Matbah-ı Âmire ve Helvahâne ve hademe-i mehteran ve hayyatın-i haassa ve alemдарan ve sakayan	41x14	45	1157	1744

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Ebadı	Varak	Tarih Hicrî	Tarih Miladî
68	D.269	Defter-i cemaat-i hademe-i Matbah-ı Âmire ve cemaat-i ehl-i hıref ve cemaat-ı hayyatın-i hassa ve hil'at ve cemaat-i mehteran-ı hayme ve hademe-i mehteran-ı hayme-i hassa ve mehteran-ı alemi hassa ve cemaat-i çakırcıyan-ı hassa ve cemaat-i şahinciyan-ı hassa ve cemaat-i sakayan-ı Divânı âli (Dersaadet seneyn 1001-1002)	41x15	109	1164	1151
69	D.305	Asakir-i Şahane idaresi için iktiza eden zehair ve mühimmat tertibatı vesair hususata dair evamir-i şerife kuyudatı defteri	53.5x19	30	1226	1811
70	D.373	Defter-i zimemât-ı maktûlan ve firariyen an Patrikhane-i Rumiyan	53x19	19	1226-36	1811-21
71	D.307	Suret-i ahkâm-ı iltizamat-ı Darbhane-i Âmire ahali der sene 1235	51x18	90	1235	1820
72	D.311	Evâmir-i âliye kuyudatı defteri.	53x20	14	1240	1824/25
73	D.317	Turgutlu'da Okçu Baba Zaviyesi'nin vakıf tarlaları defteri	45x16.5	1	1242	1826/27
74	D.321	Rumeli ve Mora'daki bazı mukataatın idaresine müteallık tezâkir ve ilmühaberler kuyudu defteri	51x17	10	1244	1828/29
75	D.323	Kaymakam Paşa muharreratı yevmiye defteri	39x18	70	1245	1829/30
76	D.328	Kuyudat-ı tezâkir defteri	47x19	99	1251	1835
77	D.329	Bâb-ı âlî muharrerât defteri	48.5x18	96	1252	1836
78	D.351	Şumnu'da bulunan Müşir Paşa'dan İstanbul'a cevaben yazılan mektupların kaydı	53,5x19,5	81	1269-71	1853-55
79	D.354	Umur-ı Maliye'ye ait evamir-i aliyye, nizamat ve tahsisit-ı samiye defteri	37,5x17,5	44	1270	1854
80	D.355	Seraskerlik muharrerat defter (Şumnu)	56,5x20	82	1270	1854
81	D.359	Seraskerlik kuyudat defteri (Şumnu)	54x18,5	126	1271	1855

**OAK (ORYANTAL ARŞİV KOLEKSİYONU) FONU'NDAN
SEÇİLEN BELGE VE DEFTER ÖZETLERİ
(FİLMİ ALINANLAR)**

Sıra Nu	Nu	ÖZET	Sayfa	Tarih Hicî	Tarih Miladî
1	52/59	Timar ve zeamet defteri	38	851	1447
2	27/34	Orhan Gazi Vakıfları defteri	25	860	1456
3	112/43	Eyüp Sultan Vakfı'na ait defter	40	942-43	1535/36 1536/37
4	151/11	Kastamonu timar defteri	12	986	1578
5	100/45	Mukataa defteri	10	991	1583
6	112/28	Timar ve zeamet kanunları.	14	993	1585
7	109/6	Timar ve zeamet defteri	6	997-98	1589/90
8	103/4	Maraş, İzmit vs. timar defteri	189	1006	1597/98
9	99/6	Çorum, Hamid timar defteri	38	1031	1622
10	104/12	Yeniçeri listesi (4. bölükten 58. bölüğe kadar)	64	1036-37	1627-28
11	93/30	Makedonya Cizye belgesi	1	1055-56	1645-46
12	153/9	Silahdarlar ve mühimmatları	18	1085	1674
13	93/39	Makedonya Cizye belgesi	2	1100	1689
14	59/25	Rus Çariçesi'nin elçilerinin mas- raflarıyla ilgili defter	5	1144	1731/32
15	125/30	Surre defteri	12	1258	1842
16	43/46	Meriç'in temizlenmesi hakkında defter	26	1264	1848
17	46/28	İngiltere'de inşa edilen Fatih Gemisi ile ilgili belge	6	1283	1866/67
18	45/20	Tuna Vilayeti Vakıfları defteri	2	1285	1868
19	122/12	Vakıf köyleri isimleri (Bulgaristan)	18	1295	1878
20	83/35	Timar defteri	24	9. Asır	15. Asır
21	42/81	Paris'e öğrenci gönderilmesi hakkında belge	7		
22	104/13	Sekban bölükleri(79,639 kişi)	24		

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ORHAN GAZİ VAKIFLARI

ORHAN GAZİ VAKIFLARI

Vakıf; durma, durdurma, alıkoyma manasına gelmektedir. Terim olarak; bir malı alınıp satılmaktan ebedî olarak alıkoymak, kişi mülkiyetinden çıkararak Allah yolunda hapsetmek ve menfaatini insanlar için tasadduk etmek demektir.

Türklerde vakıf müessesesinin başlangıcı Orta Asya'da yaşadıkları eski devirlere kadar uzanır. Türk içtimaî hayatı içerisinde İslâmiyetten önce de o devrin hukukî esasları çerçevesinde vakıf tatbikatı olduğu bilinmektedir. Türklerde vakıf ilk defa Uygur Türklerinde görülmektedir.

Vakıf, Türk-İslâm dünyasında, içtimaî hayatta, kültür, askerlik, sanat ve imar sahalarında en başta gelen bir müessese olmuştur. Vakfın hayır fikrini ebedileştiren özelliği dolayısıyla, hayırsever insanların bu hayır arzularını, ölümlerinden sonra dahi yaşatabilmeleri, vakıf müessesesinin hayatiyetini teşkil etmiştir.

Osmanlı ülkelerinde vakıf an'anesi, şehirlere ve kazalara, her biri bir sanat şahası olan sağlık, kültür, içtimaî yardım ve amme hizmeti müesseseleri kazandırmaya yol açmış; ırk ve din farkı gözetmeden, her muhtaca faydalanmak imkânlarını sağlamak suretiyle, cemiyetin medenî ve insanî duygularını uyandırıp işlemek gibi imkânlar hazırlamıştır.

Osmanlı Devleti'nde vakıf müessesesine ilk yıllardan beri gerekli önem verilmiştir. Orhan Gazi Vakıfları bunun en bariz örneğini teşkil etmektedir. Bulgaristan'a satılan evrak arasında olup mikro-filmi getirilerek Osmanlı Arşivi'ne kazandırılan ve transkripsiyonu ile fotokopisi aşağıda verilen bu defter h. 859/m. 1455 tarihini taşımaktadır.

Orhan Gazi Vakfiyesi ile ilgili Belleten'de⁽¹⁾ Prof. İ. Hakkı UZUNÇARŞILI tarafından bir tanıtma yazısı ve tercümesi yayınlanmıştır. Farsça olan bu vakfiye h. Rebiülevvel 724/m Mart 1324 tarihli dir.

[s.1b]

Evkâf-ı Orhan Bey

Karye-i Seki ki bağbânlardır. Bayezid Hünkâr'dan vakıftır. Merhum Orhan Bey'in Hisar'da olan medresesine ve müderris ve huffâz ve türbedâr ve sâir masârifine sarfolunur. Mevâcib-i sene tis'a ve hamsîn ve semân-mi'e (859/1455).

Mornar	Goraz	Papas Dimidri	Papaz Yani
Kardeşi Todoroz	Mihal Elenori	Samara	Mihale
Oğlu Mihal	Yani İlyanus	Yorgi Oğlu	Yani Karon
Mihal Derzi	Yani Pavlov	Dimitri Kaçyani	Yorgi Körtek
Manol Körtek	Mihal Körtek	Duc	Mahtos
Yorgi Kaçyan	Papaz Kesarnor	Yorgi Enilyanor	Yorgi İlinaki
Nikola Öksüz	Oğlu Yorgi	Duzmal	Yani Öksüz
Elmiyadi	Papaz Todorez	Yakoven	Oğlu Manol
Karafnoz	Fot	Oğlu Todorezi	Belgiroz
Burud Papaz	Oğlu Yani	Selesnor	Kosta Tolotkino

[s.2a]

Leşkeri	Oğlu Yani	Oğlu Selesnor	Yani Lipojo
Manol Toma	Yorgi Artos	Hristanor	Nikola Serdoz
Dimidri Serdoz	Yani Kala	Murutefnor	Loğra
Papaz Yorgi	Oğlu Todorez	Oğlu Var	Ermedgöz

⁽¹⁾ Belleten, cilt: 5, sayı: 19, Temmuz 1941, s. 277-288.

Nikola Küngüsi	Yorgi Papa Nikola	Mihal Kalfor Fenor	Todor Vardoko
Papas Mihal	Manko Yani	Mihal Kaçyan	Yorges Anderenko
Losta Anderenko	Oğlu Todor	Todor Anderenko	Marnos
Oğlu Toncu	Razis	Oğlu Yani	Karmenol
Papo	Oğlu Manol	Lengenos	Mihal Kaçra
Todor Maskak	Kaçras	Mihal Episder	Adrenos
Cedrez	Oğlu Mihal	Kostaflı Ebishi	Ağluvas
Babanos	Mihal Pazno	Oğlu Mihal	Manol Semero
Todoro Babuci	Kosta Derzi	Todor Vakiyekor	Todoroz Toma
Mihal Eklimoto	Luna, <i>dul avrat</i>	Kande Yorkine	Larni, <i>dul avrat</i>
Kacıyani, <i>dul avrat</i>	Balla Luna, <i>dul</i>	Kalye Ebishine, <i>dul</i>	Lemizine, <i>dul</i>
Havişne, <i>dul</i>	Makrimine, <i>dul</i>	Marmanine, <i>dul</i>	Eglemdine, <i>dul</i>
[s.2b]			
Lekerne, <i>dul</i>	Frudo, <i>dul</i>	İstefanine, <i>dul</i>	Kanadiye, <i>dul</i>
Berucbadiye, <i>dul</i>	Fonkine, <i>dul</i>	Nikoforne, <i>dul</i>	Muskine, <i>dul</i>

Hâne 90

Mücerred 7

Bîve 16

Harâc-ı maktû‘, sultânımız nişâniyle, On dokuz bin akçe.

Nezâret ki, niyâbetdir, bin ikiyüz akçe.

Ve Manol ademisi harac cem‘edicek dört yüz akçe alurmuş.

Ve İstanbul Tekfur(?) hâsıldan ki şimdi Altun Boğa oğlu İsmail'e (?) timar olmuştur. Mahsul bin akçe.

el-Masraf-ı Harâc-ı Maktû'ı

Müderriş <i>yevm 30</i>	Mevlânâ Yegân <i>3</i>	Nezâret <i>yılda 1000</i>	İki Hatib <i>3</i>
Muslihiddin <i>1</i>	Halife Yusuf <i>1</i>	Hasan <i>1</i>	Şemseddin Hoca <i>1</i>
Ali <i>1</i>	Hafız Ahmed <i>1</i>	Veled Satı <i>1</i>	Sofu Ali <i>1</i>
Türbedâr-ı Orhan Bey <i>yılda 1000</i>	Veled Nasrullah <i>yılda 260</i>	Müezzin Mustafa <i>yılda 540</i>	Türbedâr Osman <i>1</i>

Nefer 16

Yevmiye 53

[s.3a] *Cümle senevî harc on dokuz bin akçe.*
Mukarrer.

Evkâf-ı Merhum Orhan Bey ki Bursa'da imâretine ve medresesine vakıfdır. Hâsılını ve masraf beyân eder. Mevâcib-i sene tis'a ve hamsîn ve semân-mi'e

Karye-i Galya ki Karaağaç derler. Vakıfdır, Bursa'da merhum Orhan Bey imâretine.

Yani Todoraz <i>272</i>	Nikola Anisnos <i>272</i>	Anilbal Panos <i>272</i>	Yorgi <i>238</i>
Verenkos <i>272</i>	Kanlis <i>442</i>	Yani <i>272</i>	Kosta <i>404</i>

Nikola <i>272</i>	Vasil <i>472</i>	Kosta <i>272</i>	Eflah <i>204</i>
Gola <i>272</i>	Koları <i>444</i>	Kalafad <i>272</i>	Nesudi <i>272</i>
[s.3b]			
Yani <i>272</i>	Koskofor <i>272</i>	Panos <i>600</i>	Esilyanos <i>408</i>
Demürçi <i>102</i>	Tekfur <i>408</i>	Bertornors <i>272</i>	Vasdigar <i>40</i>
Mihal <i>272</i>	Ekleki <i>272</i>	Dimitri <i>272</i>	Konlı <i>282</i>
Harnos <i>272</i>	Eklenus <i>272</i>	Yorgi <i>272</i>	Morilos <i>170</i>
Hristelo <i>238</i>	Tekfur <i>272</i>	Dimitri <i>408</i>	Yorgi <i>272</i>
Filos <i>272</i>	Bebokos <i>272</i>	Hristolos <i>272</i>	Kofos <i>272</i>
Harudi <i>102</i>	Baba Yani <i>136</i>	Baba Kalnos <i>170</i>	Köstendil <i>272</i>

Elliciler beyânındadır.

Kirtos <i>çift</i>	Alanos <i>çift</i>	Bordiyor <i>çift</i>	Kamaznos <i>çift</i>
Hrisani <i>çift</i>	Fondekas <i>çift</i>	Çölmekçi <i>çift</i>	Nikola <i>çift</i>
İstilyanos <i>çift</i>	Ormeno <i>çift</i>	Dimidri <i>çift</i>	Lahna <i>çift</i>
[s.4a] Krikos <i>çift</i>	Lipos <i>çift</i>	Erkeros <i>çift</i>	Kostafor <i>çift</i>
Loğra <i>çift</i>	Sekde <i>çift</i>	Kefaliç <i>çift</i>	Sekde <i>çift</i>
Manol <i>çift</i>	Foknos <i>çift</i>	Karakolos <i>çift</i>	Kenhustos <i>çift</i>
Beram <i>çift</i>	Hrofes <i>çift</i>	Baba Telogoros <i>çift</i>	Drano <i>çift</i>
Denli <i>çift</i>	Kosta <i>çift</i>	Vasil <i>çift</i>	İstiradi <i>çift</i>
Baba İstibsos <i>çift</i>	Baba Dranovi <i>çift</i>	Kamnos <i>çift</i>	Mihal <i>çift</i>
İskolard <i>çift</i>			

Azadluları beyân eder.

Kethüda Ali	Mihal 50	Yani 50	Andorlikos 50
Murad 40	Ruslu 50	İşa 50	Kethüda oğlu Ali
Yani			
	Cem'an		
Balıkçılar hâne 45	Elliciler 41	Azadlu 10	

[s.4b]

Harâc-ı Balıkçılar On üç bin üç yüz on akçe	Buğday Bursa müdiyle Altı yüz seksen müd	Yulaf Elli müd
---	--	-------------------

Nezâret

Buğday Yirmi sekiz buçuk müd	Yulaf On beş müd	ve Balıkçı gavurlardan İki yüz altmış beş akçe
------------------------------------	---------------------	---

Karye-i Kiledar. Vakf-ı imâret-i Orhan Bey ki bağbân kâfirlerdir.

Bireboz	İstefnor	Kadeva	Sikandel
Kostika	Lazkinoz	Kapalati	Fermindi
Kostaboloz	Tolomoz	Dirikoz	Cerağnoz

diğer Kostaboloz	Bertopapa	Kasteriyoz	Lembuzi
Bigaz	Mihal	Çelebi	Banaduz
Azab	Sulluk	Tarhanod	Medrepoliz
Hamza	diğer Mihal	Pavra	Hari İmtiyani
[s.5a]			
Fliboz	Kosta	Baladarnoz	diğer Tarhanoz
Petri	Yani	Yorgi	Medernos
Uğurdoz	Margarid	Kabe	Kakos
Karendnoz	Erkiroz	diğer Kabe	Palakanoz
Hristati	Moskoviloz	Misino	Palaka diğer
Eflaktoz	Margarid	Kartinoz	Kancinoz
Kirvaroz	Kiroz	Kanbazinoz	Bereksum
Yorgi	Cambalakos	Mesak	Ferzinoz
Cambalakos	Lafroz	Kalarinoz	Tavistos
Sirpolos	Ağabotus	Karyaned	Esanos
Zeros	Apostolos	Kepenek	Panayot
Ral	Hokala	Karinkos	Mihal

Hane, nefer 82

- [s.5b] *Harâc-ı bağbânlar gavurlardan, yirmi beş bin altı yüz yedi akçe.
 Ve Buğday, altı yüz muzur ki Bursa müdüyle altmışbeş müd olur.
 Nezâret ki niyâbetdir, bin yüz akçe
 ve Kitâbet, yüz elli üç akçe.
 ve Kethüdâlık, yüz elli üç akçe.
 ve Resm-i meşîde (?). Yüz on dokuz
 ve Salarlık ki nâzır alır, buğday on müd; ve kitâbet, yirmi muzur.*

ve Tevliyet ki kadı alur. Buğday, altı müd on yedi kile.

Karye-i Depecik. Vakf-ı imâret-i merhum Orhan Bey.

Karaca	Aleksi	Mestofros	Fodnos
500			
Yazıcıoğlu	Kembernos	Pestekos	Albos
[s.6a]			
Mihal	Ergiros	Yani	Yakub
Ödekioğlu	İskolari	Balaknos	Kalemoy
Ligomni	Türkici	Baloki	Kara
Kanoroğlu	Babası	Demürcioğlu	Halakri
Kulas	Sungur	Mezlava	Kanoki
Nikola	Hani	Kapadinos	Papas
Hazari	Dornos	Hristolos	Oğlu Tedoroz
İstimad	Krinti	Yani	Vidinos
Haciba	Kartış	Horondinos	Nikide
Arkanlikos	Muskodi	Samilnos	Kara Mihal
Panayot	İstastoz	Arab	Koçmani
Mihal	Karagöz		

Hane 55

Azadluları beyan eder.

Aleksioğlu	Nikola	Terzi	Terzioğlu Yani
Melikoğlu	Morodi	Veküyküsi	Moridi
[s.6b]			
Serhan	Dimidri	Kanlıcioğlu	Kortaş
diğer Dimidri	Veküyküsi		

Hâne 15

Hâsıl. Mezkûr gavurlardan beşer yüz akçe ve birinden dört yüz akçe; cem'an yirmi yedi bin yüz akçe.

Mukâta'ât-ı bağ, iki bin iki yüz otuz yedi akçe.

Nezâret ki niyâbettir, bin yüz seksen akçe.

Ve kitâbet ve kethüda ve meşîde (?), üç yüz akçe.

ve Gallât-ı karye-i mezkûreden.

Buğday	Arpa	Yulaf
<i>üç müd</i>	<i>iki müd</i>	<i>iki müd</i>
<i>on bir kile</i>	<i>on iki kile</i>	<i>sekiz kile</i>

ve Salarlık ki niyâbetdir.

Buğday	Arpa	Yulaf
<i>on dört kile</i>	<i>buçuk müd</i>	<i>sekiz buçuk kile</i>

[s.7a] Karye-i Benabbe. Vakf-ı imâret-i Orhan Bey.

Asılbey	Oruç	İdris	ve şehirden
<i>çift</i>	<i>çift</i>		müezzin
			<i>çift</i>

Hâsıl

Buğday	Arpa	Yulaf	Burçak daru
<i>Üç müd</i>	<i>İki müd</i>	<i>Bir müd</i>	<i>İki müd</i>
<i>beş kile</i>	<i>üç kile</i>	<i>dokuz kile</i>	<i>dört kile</i>

Nezâret ki niyâbetdir.

Buğday	Arpa	Yulaf	Daru
<i>On üç kile</i>	<i>Sekiz kile</i>	<i>Dört kile</i>	<i>Sekiz kile</i>

Mukâta'ât-ı bağ, bin beş yüz otuz iki akçe.

ve Cibâyet, resm, yüz elli akçe.

Karye-i Yenice. Vakf-ı imâret-i Orhan Bey.

Hamza Fakih <i>İmam, çift</i>	Polad <i>çift</i>	Hacı <i>çift</i>	Safâ <i>çift</i>
Musa <i>çift</i>	ve Şehirden Şeyh Paşa <i>avretin (?) çift bozar</i>	ve Şehirden Hunhar oğlu Yusuf'un <i>çift bozar</i>	

İsa veled-i İmam Hamza
çift

Hâne 11 nefer

[s.7b] Ve bir arğ var, Benabbe ve Yenice halkı ekerler. Hâsıl on bir müd pirinçdir.

İmâret-i Âmire'ye sarfolunur.

Hâsıl-ı Galle

Buğday <i>Dört müd beş kile</i>	ve Arpa <i>Üç müd beş kile</i>	Yulaf <i>Üç buçuk müd</i>
Daru <i>Üç müd altı buçuk kile</i>	ve Bostan öşründen <i>Yüz elli akçe</i>	Soğan öşür <i>İkiyüz yirmibir akçe</i>

8

Burçak bahası
otuz dört akçe

ve Salarlık ki nâzır alur

Buğday <i>On yedi kile</i>	Arpa <i>On iki kile</i>	Yulaf <i>On dört kile</i>	Daru <i>On üç kile</i>
-------------------------------	----------------------------	------------------------------	-------------------------------

Karye-i Alişer. Vakf-ı imâret-i Orhan Bey.

Kethüda İdris <i>çift</i>	Hacı Reis <i>çift</i>	Kardaşı Süleyman <i>çift</i>	İbrahim veledi Dayı <i>çift</i>
Salih veled-i Mehmed <i>çift</i>	Cavid veled-i Mukbil <i>çift</i>	Aziz veled-i Hızır <i>çift</i>	Oğlu Mustafa <i>çift</i>
Kara Yusuf <i>çift</i>	İmam Mehmed <i>çift</i>	Yusuf veled-i Kalafad <i>çift</i>	Müezzin Ahmed <i>çift</i>
İsmail veled-i Ahi <i>bennak</i> [s.8a]	Hacı Mahmud <i>çift</i>	İlyas <i>çift</i>	Devletoğlu Mustafa
Cüllah Yahşi <i>bennak</i>	Ahmed veled-i Nevruz <i>bennak</i>	Veli veled-i Müezzin <i>bennak</i>	Kutlubeğ <i>azadlu,</i> <i>bennak</i>
<i>bîve</i> 2	Tanrıvermiş <i>azadlu,bennak</i>	Şahlı <i>bennak</i>	

Ve mezkûr köyde vakfun bir arğı var, on erlekdir. Otuz dört kıran tohum ekilür. Hacı Ali, reisdir.

Hâsıl

Buğday <i>Dokuz müd</i> <i>sekiz buçuk</i> <i>kile</i>	Arpa <i>Altı buçuk</i> <i>müd</i>	Daru <i>Üç kile</i>	Yulaf <i>Dokuz müd</i>
Kapluca <i>Beş müd</i>	Mercimek <i>İki kile</i>	Burçak <i>Bir müd</i>	Mukâta'a-i bağ <i>Üç yüz yirmi</i> <i>yedi akçe</i>

Ve Çeltük; *hâsıl yedi müd bir kile piriñ İmâret-i Âmire'ye sarfolur.*

Amma onat olıcak yetmiş müd olurmuş.

Karye-i Hordane. Timar-ı Hondkâr, avret-i şâhzâde hatun mülkü imiş,
sonra Orhaniye içün satun alınmış vakıfdır.

Kethüda Halil <i>çift</i>	Oğlu Hızır <i>çift</i>	Hasum bey veled-i Kamar <i>çift</i>	Abdi veled-i Bahadır <i>çift</i>
Köse Mehmed <i>çift</i>	Tatar Mustafa <i>çift</i>	Uğur <i>mu'tak,</i> <i>bennak</i>	Şahlı <i>mu'tak,</i> <i>bennak</i>
Tatar <i>bennak</i>	Ahmed veled-i Kamar <i>çift</i>		

Hâne 10

[s.8b]

Hâsıl

Buğday <i>Beş müd</i> <i>yedi kile</i>	Yulaf <i>İki müd</i> <i>üç kile</i>	Bağ mukâta'asın dan <i>31</i>
--	---	--

Nezâret ki niyâbettir.

Buğday <i>Bir müd</i> <i>on kile</i>	Yulaf <i>sekiz kile</i>
--	----------------------------

Karye-i Hamamlu Kızık. Vakf-ı İmâret-i Orhan Bey.

Kethüda oğlu <i>çift</i>	İmam Ali <i>çift</i>	Segid veled-i İnebey <i>çift</i>	Hamza veled-i Mehmed <i>çift</i>
-----------------------------	-------------------------	--	--

Aziz veled-i Saruhan <i>çift</i>	Mahmud veledi İnebey <i>çift</i>	Bayezid veled-i Yusuf <i>çift</i>	Ramazan veledi Mehmed <i>çift</i>
İbrahim veled-i Bahşayış <i>bennak</i>	Mustafa veled-i Menteşe <i>bennak</i>	Cüllah Bayezid <i>bennak</i>	Köse Mustafa <i>bennak</i>
Ahmed veled-i Hacı Mahmud <i>bennak</i>	Cüllah Begtemur	Resul veled-i İnebey	İsmail veled-i Balaban
Bayık Hamza	Kasım veled-i Davud	Said veled-i Savcı	Şaban veled-i İsmail
Musa veled-i Segid	Kavlak Ali	Yusuf <i>mu'tak</i>	Yahşi <i>mu'tak</i>
Tanrıvermiş <i>mu'tak</i>	<i>bîve</i> Hacı Hatun	<i>bîve</i> Şah Paşa	

Hane 25

Bîve 2

[s.9a] **Karye-i Şeyhler Kızık.** Vakf-ı İmâret-i Orhan Bey, *nevverallâhu kabrehu.*

Kethüda Umur	Oğlu Ahmed	İmam Ali Fakih	Ahmed veled-i Hamza <i>çift</i>
Durdu veled-i Hamza <i>çift</i>	Hamza veled-i Ramazan <i>çift</i>	Tatar Musa	Osman veled-i Hüseyin
Şeyh Yunus	Öküz Hüseyin	Devlethan	Mehmed veled-i Eyyub

İlyas veled-i Hasan	Murad veled-i İsmail	Bayrambey	Hacı İlyas
Ahmed <i>çift</i>	Oğlu Durali	Tatar veled-i Musa	Ali veled-i Kığlu
Hacı Hızır <i>mu'tak</i>	Şahlı <i>mu'tak</i>	Doğan <i>mu'tak</i>	

*Hâne 23***Hâsıl***İki Kızık'dan ve değirmenler öşrüyle ikisinden*

Buğday <i>On beş müd on bir kile</i>	Arpa <i>Beş müd</i>	Daru <i>İki müd iki kile</i>	Bostanlar öşrü <i>193</i>
Mukâta'a-i kestene <i>431</i>	İki bağ var, mukâta'ası <i>20</i>	Ve bir değirmen mukâta'ası <i>50</i>	
Mukâta'a-i Mahalle-i Sinan Bostanı <i>1410</i>	Mukata'a-i Mahallei Mantucu <i>2638</i>	Mukata'a-i Dekâkîn-i Yeşilciler <i>252</i>	
Ve kiras öşründen <i>1904</i>	İmâretün iki bağçe mukâta'asından <i>700</i>	Ve bu iki bağçe yemişi bahâsından <i>2200</i>	

[s.9b] **Hâsıl-ı Dekâkîn ve Mukâta'ât-ı İmâret-i Orhan Bey, tâbe serâhü.**

der-Nefs-i Bursa aded-i dükkânlar ikiyüz kırk yedi, her ayda kirâyâsından ve mukâta'asından üç bin dokuz yüz yirmi dokuz akçe, cem'an bir yılda kırk yedi bin yüz kırk sekiz akçe.

Hâsıl-ı tabbağlar, hamam ve asl-ı zâviye, *on sekiz bin üç yüz dört akçe ve dört ıyd ve ay kesrine dört yüz on altı kesir kestirdiler.*

Hâsıl-ı Kârvansaray, *yılda on dokuz bin.*

Değirmen, *ayda elli akçe yılda altı yüz.*

Dink, *ayda altmış yılda yedi yüz yirmi akçe.*

Cem'an

Hâsıl-ı yıllık-ı imâret-i Orhan Bey, *yüz altmış altı bin üç yüz beş akçe.*

Yeni hâsılından gayridir zikrolan cümle.

[s.10a]

el-Masraf-ı Ehl-i Vezâ'if

Alâeddin 2	Muslihiddin 2	Veled Beşir 2	Sermahfil 2	Muhyiddin 2
Hasan Ali 2	Hoca Hâfız 2	Süleyman İmam 2	Veled Ali 2	Salahaddin 2
Veled <i>kilârî</i> 2	<i>muîd</i> 2	Veled Mevlânâ Hasan 2	İbrahim 2	Hoşhân 2
Abdülvehhâ b 2	Kemal 2	İmam-ı Cami 2	Mevlânâ <i>mu'arrif</i> 2	Veled <i>hatib</i> 2
Emir Hasan 60	Yeğrek <i>kâtib</i> 60	<i>Yazıcı</i> 60	Halife Sinan 60	Mehmed 60
Müezzîn Emir 60	Boşça ? 60	Murad Fakih 60	Veled Benna 60	Veled Şerif 60

Şemseddin 60	Kara Kasım 60	Ulvi 60	Hacı Süleyman 60	Seyyid Ahmed 60
Veled İvaz 60	Kemal Kallak ? 60	Çerâğ-ı müezzin 60	Balaban 60	Cemâlî 60
Cavid 60	Hızır 60	Emir Seyyid 60	Şeyh Ali 60	Seyyid Ahmed 30
Sofi 30	Mehmed Şâkir 30	Veled imam-ı çerağ 30	Mevlevî 30	Muallim Hüsam 30
Veled Satı 30	Mehmed Müezzin 30	Veled Menteşe 30	Antebî 30	Veled Mümin 30
[s.10b]				
Karaca kâtib 30	Veled Seyfullah 30	Hasan Hacı 30	Beşir Hüsam 30	Abdullah 30
Veled Ensari 30	Sermahfil 30	Veled Kayyumcu 30	Mahmud 20	Sinan 20
Pîr 15	Müezzin 15			

Nefer 68

Yevmiye 147

Her ayda üç bin iki yüz seksen, yılda 39336.

el-Masraf-ı Hüddâm

Nezâret 1200	Müderris-i mutasaddır 300	Şeyh-i zâviye 30	Birâder-i Mevlânâ 150
Hatib 120	İmam 60	Kâtib 30	Muallim 60
Müezzin 60	Ulvi 220	Vekilharc 180	Câbî 90
Anbârî 90	Nakib Yusuf 60	Nakib Mahmud 60	Hasan 120
İlyas 120	Hızır 30	Paşa Yiğit 75	İsmail 60
Hamza 60	Meremmetçi 30	Halil 60	Karaca 30
[s.11a]			
Bevvâb 60	Ahûrî 20	Ferrâş 50	Çanakcı 33
Ferrâş-ı diger 30	Mütevaddâtî 15	Od-i kiyye ? 10	

Bir cümle huddâm, otuz üç nefer; ayda üç bin dokuz yüz elli üç akçe, yılda kırk yedi bin dört yüz seksen akçe.

Bir cümle huffâz, altmış sekiz neferdir; yevmiye yüz kırk üç akçe, ayda üç bin iki yüz seksen, yılda otuz dokuz bin üç yüz kırk akçe.

Tevliyet-i mevlânâ.

Cem'an

Nâzır ve müderris ve ehl-i huffâz ve huddâm, *seksen altı bin yedi yüz yetmiş akçe.*

Tevliyet-i Mevlânâ kadı, *aylık sekiz yüz akçe; yılda dokuz bin altı yüz.*

Tevliyet-i senevî Mevlânâ kadı, *altı bin dokuz [yüz] otuz iki akçe.*

Bahâ-i odun, aş, etmek için, *ayda üç yüz yirmi beş akçe; yılda bin dokuz yüz akçe.*

Bahâ-i et, *günde üç buçuk batman alınur; yirmişer üzre yetmiş akçe olur; ayda iki bin yüz akçe; yılda yirmi beş bin iki yüz akçe.*

Teffûh (?), *günde ikişer buçuk üzre yılda dokuz yüz akçe.*

Buğday dekin ve (?) oduna ve kazgan kal'ı ve zeytun yağ ve bezir ve panbuk ve (?) ve (?) ve ahurî ve nânî ve mütevaddâcı, *her ayda yüz yirmi yedi akçe, eyler yıllık bin beş yüz yirmi dört akçe.*

[s.11b]

Cem'ul-mecâmi'

Harc'ı ehl-i vezâyif ve huddâm ve ma'âş'ı harc, defterler mûcebince, *yüz otuz dört bin sekiz yüz yirmi sekiz akçe.*

el-Bâkî

Rakabe ve ziyâfet ve hord-harc ve gayrihim, kalur *otuz bir bin altı yüz yetmiş yedi akçe.*

Alişar'dan ve Yenice arğından, ak pirinç on yedi müd bir kile, İmâret-i Âmire'ye sarfolunur.

Gallât-ı İmâret-i Orhaniye

Buğday. *Üç yüz kırk dokuz müd on üç kile.*

Minhâ:

Günde, etmek için *on iki kile; ayda on sekiz müd; bu hesab üzre eyler*

iki yüz on altı müd.

Ve aş için, günde üç kile buğday; yılda elli dört müd.

Câmegî ki cerredir şeyh ve huddâm. yüz on bir buçuk müd.

Cem'an harc, üç yüz seksen bir buçuk müd.

Ve harc ziyâdedir asıldan, bu yıl tahıl onat olmaduğün.

Cem'an arpa ve yulaf, *altmış dört müd dokuz kile.*

Bu cümleden huddâma verilür *kırk sekiz müd*, bâkî âyendeye ve

revendeye harcolunur.

[s.12a] Alişar arğından hâsıl olmuş yedi müd bir kile, amma onatcak altmış yetmiş müd olurmuş ve Yeniceköy arğından on müd pirinç.

Cem'an Nezâret ki niyâbetdir.

Nezâret

Buğday

kırk müd

bahâ 2400

ve Arpa, yulaf

otuz müd, on sekiz kile

bahâ 765

ve Seki köyün gavurundan niyâbet, *bin iki yüz akçe* ve yevm imâretten *kırk akçe, 14901*, yılda 18365

Mütevellî ki Bursa kadısıdır, *otuz sekiz müd on beş kile buğday*

hâsıl olur.

bahâ 2340

ve yevm-i imâretten *yirmi yedi buçuk akçe* olur. Cümlesi *yıllık dokuz*

bin altı yüz akçe

ve Tevliyet 6932

Cümletân

18532

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

I. EKLER

II. BASINDA ÇIKAN YAZILAR

Türkiye Gazetesi, 9.8.1993

III. CYRİL VE METHODİUS MİLLÎ KÜTÜPHANESİ'NDEKİ OSMANLI ARŞİV BELGELERİNE DAYANILARAK NEŞREDİLEN ESERLERE AİT BİBLİYOGRAFYA

- ANDREEV, st., *1865 Yılına Ait Bakırcı Esnafının Vergi Listesi*. İZV. Na, BİD, 1968 Nu: 26, s.329-361
- *Batı, Rodop, Güney-Doğu Pirin ve Demirhisar'da Tımar Usulüyle Tasarruf Kütüğünden Bir Bölüm*. RS, 2, 1969 s.279-317.
- *XVII. yy. Smolân (Ahi Çelebi) ve Komşu Vilâyetlerin Nüfusunun Vergi Ve Başka Mecburi Görevlerinin Belgeleri*. RS. 3, 1972, s.323-336. /10 Dok. Ot 1607-1692 Yıl V prevod İ. FAKSİMİLETA/.
- XVIII. yy.'da Ahi Çelebi ve Çevresindeki Bölgelere Ait Türk Belgeleri*. Rodopski Sbornik. (Rodop Külliyyatı) 1976 Nu: 4, s.175-193
- 1872 Yılında İznebol Esnaf Tezkireleri*. İBİD, 27, 1970, s.321-329.
- Arşivin Oryantal Bölümünde Mahallî Kanunlara Ait Talimatnameler*. XVII. yy. İNBKM, 16/22/1981, s.701-715.
- XIX. yy.(İznebol Manastırı Hakkında Basılmamış Osmanlı-Türk Belgesi*. Kilise Tarihi Arşivinden, Tsirkovno İstoriçeski Arhiv. T.I, C., 1981, s.83-84.
- *XV-XVII. yy. Mufassal Defterlerin Tarihlendirilmesi*. (Tarihî bakış) İstoriçeski Pregled, 1992 y., s.1-2.
- *Osmanlı-Türk Resmî Dairelerindeki İşlemlere Ait Meselelerin Kolaylaştırılması*. Bibliotekoznanie (Kütüphane), Bibliyografia, Knigoznanie (Yayın). (Sb.3) S., 1993, s.141-151.

BALASÇEV, G., *Rila Manastırı ve Türk Belgeleri*. Pregled, 1,3,1907-1908, s.152-158.

Sofya'da Türk Arşiv Defterleri ve Onların Geçmişimiz Açısından Önemi. Priaporets, Nu.23, 22 Haziran 1904, s.2-3.

VELKOV, A., *Osmanlı-Türk Belge Çeşitleri*. Osmanlı-Türk diplomasisine yardımı, Sofya, 1986, 510 s.

Çalıkovtaların İktisadî Faaliyetlerine Ait Türk Belgeleri. (Slavtor M. Stainova), SP. İzvestiya na NB "Cyril ve Methodius" IX/XV/, Sofya 1969, S.149-170.

XVI-XVIII. yy. Osmanlı Malî Belgelerin İlâve Kayıtları/Diplomatiko. Paleografsko Prouçavane/.SP. İzvestiya na NB "Kiril i Metodi", XIV/XXI, Sofya, 1976, s.81-134.

XVI-XVIIyy Osmanlı-Türk Başdefterdarlarının Kuyruklu İmzası. SP. İzvestiya na NB "Cyril ve Methodius" T. XVI/XXII/, Sofya, 1981, s.183-122.

Osmanlı-Türk Belgelerinde Su İşaretleri. I. Tri Luni, Sofya, 1983, 400 s.

Osmanlı-Türk Belgelerinde Rastlanan Adliye Mensuplarının Malî ve Adli Karakterli İmza Şekilleri. SP. İzvestiya NB. "Kiril i Metodi", T. XVIII/XXIV/, Sofya 1983, s.157-212.

XIV-XIX yy. da Balkanlarda İslâmiyetin İnkişafına Ait Osmanlı Arşivindeki Resmî Belgeler. Sb. Problemi na Razvitiето na Balgaskata Narodnasf i Natsiya, (Bulgar halkı ve milletin problemlerinin gelişmesi) Sofya, 1988, s.57-72

Küçük Asya'da Bulgarlar. XI-XVI. yy., Karaman Tarihine Ait, Za"İstofyata na Karaman", XI-XVI. yy., Rodopi, 1989, Nu.12, s.19-21

Bir Türk Vakayinamesinin Dil Özellikleri Hakkında. (İstoryata na Karaman ot Ahmed Bey Şikarî) "Ahmed Bey

- Şikarî'den Karaman Tarihi". *Filologiya*, 14-15, 1984, s.44-54
- VELKOV, A., "Karaman Tarihi"nde Bulgarlar hakkındaki ilk metinlerin analizi, *Filologiya*, 17-18, 1986, s.88-105
- GADJANOV, D., *Yeni Tarihimiz için Türk Kaynakları*. Sb. BAN, 3.2. 1914, s.1-69
- GEORGIËV, Y, AÇKOV, B, *Yeni Belgeler Işığında Uzundijov Manastırı*. iii, 19.1967, s.169-193
- GRADEVA, R, *XIV-XVI yy. Balkanlarda Kadılık Müessesesinin Faaliyete Geçirilmesi ve Taşra İdaresindeki Yeri*. SP. Balkan-istika, T.", Sofya, 1989, s.33-53
- XIV.-XVI. yy. Osmanlı İdare Sisteminde Bazı Problemlerin Ortaya Çıkışı*. Sb. Osmanska İmperya: Gosudarstvennaya Vlast i Sosyallye, Politicheska Struktura, MOSKOVA, 1990, s.40-65.
- XVII. yy. Kadı Mahkemelerinin Adli Yetkileri Hakkında*. Sp. İstoriçeski Pregled, 1993, Nu.2
- GROZDANOV, E., *XVII. yy. Bulgar Milliyetçiliği*, Demografsko İzsledvane, S. Nauka, İ. İzkostvo, 1989, s.727
- Yeni Bulunan Osmanlı-Türk Belgelerine Göre XVI. yy. İkinci Yarısında Bulgar Toprakları*. (Slavtor S.Andriev), İNB "KM", 18, 1984, s.127-156
- XV-XVIII. yy. Elhova (Kızılağaç) ve Havalisi*. V.Elhavo S., 1988, s.40-76
- XVIII. yy. Bulgar Topraklarındaki Bazı Demografik Değişiklikler*, (Temel istatistik sonuçlarının analizi). V: Balgarskata Naradnost i Natsiya Prez Vekovete, T.1, S., 1988, s.116-156
- XV-XIX. YY. Bulgar Topraklarında Madencilerin Vazifeleri ve Statüleri*. (Slavtor S. Andreev), sp. İstoriçeski Pregled, 1991, Nu:8, s.3-21.

- XV-XVII. yy. Kavarna ve çevresi hakkında.* V: Kavarna, T.1, S., 1984, s.131-157.
- GROZDANOV, E., *1665 Yılı İsim Kütüğü Kayıtlarına Göre Petriç Kazasının Nüfusu.* (Slavtor P.Gruevski), SP. İstoriçeski Pregled, 1982, Nu:4, s.114-126
- XVII. yy. Razgrad (Hezargrad), Şumnu ve Tırgovişte (Eski Cuma) nin Nüfusu Hakkında.* Sp. İstoriçeski Pregled, 1987, Nu:2, s.62-82
- XV-XVII. yy. Bulgar Toprakları ve Bazı Komşu Topraklarda Bulunan Yörükler Hakkında Yeni Bilgiler.* V: Etnogeneza na Yurutsite; Nivnoto Naseluvanye na Balkanot Skopje, 1986, s.17-27.
- XVII-XIX. yy. Belovski ve Havalisinin Tarihi Hakkında Yeni Bulunan Osmanlı-Türk Belgeleri.* İDA, 49, 1985, s.205-256.
- XVII. yy. Bulgar Topraklarında Demografik Yapı Değişiklikleri.* SP. İstoriçeski Pregled, 1985, Nu:7, s.20-37.
- XV-XIX. yy. Bulgar Karadenizindeki Tuzculuk.* (Slavtor S. Andrev), İZD, NBKM, 1982, s. 175.
- XIX yy'a Kadar Osmanlı İdaresindeki Tryavna (Travna) ve Havalisi.* V: Tryavna S., 1982, S.17-47)
- GRUEVSKI, P., *Rodopların Kuzey Eteklerindeki Bazı Köylerin Geçmişi Hakkında Belgeler.* Rodopi, 15, 8, 1977, s.33-34.
- Eski Türk Dili Belgesine Göre Rodopların Kuzey Eteklerindeki Bazı Köyler Hakkında Yeni Bilgiler.* Rodopi, 17, 3, 1982, s.28-30.
- XVI. yy. Sonlarında Ustrumca'da Bulunan Celep-Keşanların Sicil Defterlerinden Bir Bölüm.* (Slavtor S.Hisarplişka), İzvestiya na NB "Sv. Kiril i Metodi", T.XX/XXVI/, 1992, s.333-343.
- GILIBOV, G., *Bulgar Tarihi Hakkında Osmanlı-Türk Kaynakları.* Kısım 1, Nekolko Stari Osmano, Turski Dırjavni Dokumenti Otnosna Voyniganite ,GSU, İFF, 34, 2, 1938, s.1-69.

- GILIBOV, G., *Bulgar Tarihi Hakkında Osmanlı Türk-Kaynakları*. Kısım 2, Edin Zakon i Drugi Dirjavni dokumenti Po Sebiraneto na Monçeta za eniçari, GSU, İFF, 35, 1938-1939, s.1-36
- Bulgar Tarihi Hakkında Osmanlı-Türk Kaynakları*. Kısım 3, Tri stari zakona i drugi Osmanı-Turski dokumenti Otnosno voyniganite, GSU, İFF, 39, 1942-1943, s.1-98
- Sofya Tarihi Hakkında Osmanlı-Türk Kaynakları*. XIV, XV, XVI, XVII. yy.dan Belgeler ve Tasnifler, Serdika, 6, 1942, Nu:1-2, s.87-96; Nu:3-4, s.87-97; Nu: 5-6, s.104-118; Nu:9-10, s.97-98.
- Türk Feodal Çiftçiliği Hakkında Bazı Meseleler*. İZV.İKDNDM.İNST., 9, 1-2, 1955, s.164-189.
- DJANSİZOV, st., *Bizim Tarihimiz Hakkında Türk Belgeleri*. sb. NUNK, s.10, 1894, s.580-589.
- Rila Manastırına Türk Padişahları Tarafından Verilen Birkaç Belge*. Sb. Nor. Umotvoreniya, Nauka i Knijnina, Sb, NUNK, 4, 1 Sofya, 1891, s.610-620.
- DİMİTROV, Str., *Bulgar Tarihi*. 14 cilt, T.5, Gl. I, S.2, s.32-51; Gl. II, ss 1, s.331-347, , ss 2, s.347-364.
- XV-XIX. yy. Balkan Milletlerinin Tarihi*,. T.I (Slavtor Kr. Mançev), Sofya, 1971.
- 1878-1919 Yıllarında Balkan Milletlerinin Tarihi*. T.II (Slavtor kr. Mançev), Sofya, 1974.
- Dobruca Tarihi*. Sofya, 1988, T.III, DYAL I, s.8-112; DYAL II, Gl.I, ss 1, s.113-127; s.161-176
- Gabrovo Tarihi*. Sofya, 1980, DYAL I, Gl.II, s.32-50; DYAL II, Gl.I, s.51-72.
- Yanbolu Şehrinin Tarihi*. Sofya, 1975; Gl.III, s.72-112; Gl.VII, s.127-163; Gl.VIII, s.164-201, Gl. IX, s.202-248.
- XIX. yy. 50-70 Seneleri Arasında Çiftlik İktisadî Hakkında*. SP. İstoriçeski Pregled, 1955, Nu:2, s.3-34.

DİMİTROV, Str., *Bizim Topraklarımızda Sipahi Sisteminin Feshi Meselesi Hakkında*. SP. İstoriçeski Pregled, 1956, Nu:6, s.27-58.

1850 Yılında Kuzeybatı Bulgaristan'da Köylülerin Ayaklanması Hakkında. Sofya, 1961, s.96.

XVIII. yy. Bulgaristan'da Ziraî Münasebetler Hakkında. SB, Paisi Hilendarski i Negovata epoha, Sofya, 1962, s.129-165.

XV-XVIII. yy. Batı Rodop ve Mesta Nehri Vadisindeki Demografik İlişkiler ve İslamın Yerleşmesi Hakkında. Sb. Rodopski Sbornik, T.I, Sofya, 196, s.63-114.

XV. yy. Osmanlı Sicil Defterlerinin Tarihlendirilmesi Hakkında. Sb. İzvestiya na BİD, T.26, Sofya, 1968, s.231-250.

Evliya Çelebi, Seyahatname, Bulgarca tercümesi, Sofya, 1972.

Ahi Çelebi'nin İdarecileri Hakkında. Sp. Rodopski Zbornik T.4, Sofya, 1976, s.55-78.

XV-XVIII. yy. Bulgar Milleti Arasında Etnik ve Dinî Gelişmeler Hakkında. Sp. Balgarska Etnografya, 1980, Nu:1, S.16-34

Yörük Sömürgeciliği ve Etnik Asimilenin Rolü. Sp. Vekove, 1982, Nu:1-2, s.23-41.

Osmanlı Devletinde Gizli Hristiyanlık Ve İslâmiyetin Gelişmesi Hakkında. Sp. İstoriçeski Pregled, 1987, Nu:3, s.18-33.

XV-XVII. yy. Bulgar Milliyetçiliği Hakkında, Sb. Balgarskala Narodnost i Natsiya Prez vekovete, T.1, Sofya, 1988, s.47-115.

Sultan II. Mahmud ve Yeniçerilerin Sonu Hakkında. Sofya 1993, s.300.

- DİMİTROV, Str., *Çıpran Ayaklanması Sırasında Tırnova ve Doğu Bulgaristan'da İhtilalci Hareketler*. Sp. İstoriçeski Pregled, 1988, Nu:10, s.35-48.
- DRAGANOVA, S., XX. yy. 50-70 Yılları Arasında Tuna Vilayeti (Rusçuk, Silistre, Şumnu, Tutrakan kazaları) Hakkında Belgeler. Sofya, 1980, s.481
- Kurtuluşun Arifesinde Berkofça Köyü (Osmanlı Vergi Kütüklerine Göre İstatistikî Araştırmalar)*. Sofya, 1985, s.196
- JELYAZKOVA, A., XV-XVIII. yy. Osmanlı İdaresindeki Batıbalkan Topraklarında İslâmın Yayılması. Sofya, 1990, s.293.
- İVANOVA. Z., "Miftah-ı Teşrih" veya "Uvod V Anatomiyata" Sp. "Bibliyoteka", 1 1993, s.36-38.
- İVANOVA. S., XVIII. yy'da Rumeli'de Kadı Mahkemeleri Önünde Kadınların Evlilik Problemleri. İP, 1992, s.10.
- XV-XVIII. yy. Bulgar Şehirlerinde Kolektif Mesuliyetin Enstitülerdeki Yeri. İP, 1990, KN.1, s.33-34.
- İHÇİEV. D., *Rila Manastırı Hakkında Türk Belgeleri*. Sofya 1910.
- Türk Zamanında Tarihimiz Hakkında Belgeler*, İzvestir na İstoriçeskoto Drujestvo/İİD/, Sofya, Nu:1, 1905, s.60-130; Nu:2, 1906, s.91-208
- Türk Resmî Belgelerinde Kırcahılar*. Sb. NUNK, 22-23/4-51, 1906-1907, s.1-71.
- Türk Resmî Belgelerinde Vidinli Osman Pazvantoğlu*. Sb. NUNK, 24/6/, 1908, s.1-128.
- Osmanlı Devletinde ve Türk Belgelerinde Sipahi Payları Meselesi*. Sb, NUNK, 25/7/, 1909, s.1-96
- KALİTSİN, M., *Millî Kütüphane "Cyril ve Methodius" Oryantal Bölümünde Bulunan Plevne ve Havalisi Hakkında Osmanlı-Türk Belgeleri*. Vekove, 2,4,1973, s.55-59.

- KALİTSİN, M., *Millî Kütüphane, "Cyril ve Methodius" Oryantal Bölümünde Bulunan Lofça ve Havalisi Hakkında Osmanlı-Türk Belgeleri*. Vekove 4, 6, 1975, s.63-70
- KENDEROVA, ST., *XIX. yy. Ortalarında Pazarcık'taki Osmanlı Kütüklerinde Koyunlar İçin Alınan Ondalık*. Rodopi, 15, 1, 1977, s.15-19.
- Osmanlı-Türk Belgelerinde Numûne Çiftlikler*. Dnes"Obraztsov Çiftlik/ Kray Ruse, İDA, 40, 1980, s.159-170.
- KOVAÇEV, R., *XV-XVII. yy. İkinci Yarısında Bulgar Topraklarındaki Nüfus, Tımar Kayıtlarına Göre İskan, İdare, Yapı, Demografik, Etnik Ve Din Değişiklikleri Hakkında*,. Disertatsiya, S.1993, s.567.
- Niğbolu Sancağı Tımar Kayıtları*, XV-XVI. yy. İZV. na DA, KN, 62, S., 1991, s.310-325.
- XV-XVI. yy. Niğbolu Sancağının İdarî Toprak Bölünmesi ve Sınırları Hakkında*. V: Vekove, 1992.
- MİHAYLOVA-MREVKAROVA, M., *Millî Kütüphane "Cyril ve Methodius"un Oryantal Bölümünde Bulunan Belgelerde XIX. yy. Osmanlı Devletinde Maarif Meselesi*. İNBKM, 7/13/, 1967, s.306-354.
- XIX. yy. Eski Zağra'da Gülyağı Üretimi Hakkında Belgeler*. İzv. Nats. Selskosktop, Muzey, Sofya, 1979, s.130-140.
- XVIII. yy. İkinci Yarısında Kaliakra Kalesi Hakkında Belgele*. Belgariko Srednovekovie, Sofya, 1980, s.124-128.
- Millî Kütüphane "Cyril ve Methodius"de Bulunan 90 Yıllık Şark Koleksiyonu Hakkında*. İzv. na Nar. Bibl. "Kiril i Metodi" 12/18/, S.1972, s.351-357.
- 1898 Yılında Bulunan İki Türk Belgesinde, Sırbistan'da Bulgar Mültecilerinin İhtilal Teşebbüsleri Hakkında*. İzv., na NB. "Kiril i Metodi" 14/20/, S.1976, s.633-642.

- MİYATEV, P., *Sofya Millî Kütüphanesinde Osmanlı-Türk Belgeleri*. Porsveta, 3, 1938, s.731-736.
- MİYATEV, P., *Bizim Geçmişimiz Hakkında Birkaç Türk Belgesi*. God. NB. i Müzey Za 1940-1941 g. , PLOVDİV, 1942, s.133-144.
- MUTAÇIEVA, V., *Niğbolu ve Silistre Sancaklarında Bulunan Askerler Hakkında Bir Kanun Sureti*. İDBVKK Za 1953 g., Sofya, 1955, s.267-273.
- Yeni Osmanlı Belgelerine Göre Türk İdaresindeki Bulgaristan Vakıfları*. İDA, 6, Sofya, 1962, s.269-274.
- XVIII. yy. Sonunda Kuzey Bulgaristan Ayanlarının Karışıklıklarıyla İlgili Bazı Osmanlı Belgeleri*. İDA, 8, Sofya, 1964, s.202-208.
- Kırcaali Devri*, Sofya, 1979.
- Osmanlı Sosyal-Ekonomi Tarihi*. (İzsledvaniye). Sofya, BAN. 1993, s.450.
- NEDKOV, B., *Osmanlı Diplomatikası ve Paleografyası*. Sofya, T.1, 1966; T.2, 1972.
- Botev Çetesi Hakkında Türk Belgeleri*. V: Hristo Botev, Sb. Po Sluçay 100 Godini ot Pojdenieto Mu. Sofya, 1949, s.675-766.
- 1876 Yılı Nisan Ayaklanması*. T.3, Sbornik Ot Turski dokumenti, Sofya, 1956/587 dokumenta v prevod i 4 Faksimileta.
- POPOV, N., *Sultan II Mehmed Zamanından Birkaç Ferman*. İDBVK Za 1955 g., Sofya, 1957, s.197-205.
- Millî Kütüphane'nin "Cyril ve Methodius" Oryantal Bölümünde Bulunan XIX. yy. 60'lı Yıllarında, Doğu Bulgaristan'da Türk ve Bulgarların Anti Feodal Mücadeleleri Hakkında Belgeler*. İzv. na NBKM i Bibl. na SU. "Kl.Ohridski" /İNBKM/5/II/, Sofya, 1965, s.99-129.

1807 Yılında 1. Sırp İsyanıyla İlgili; Millî Kütüphane "Cyril ve Methodius"un Oryantal Bölümünde Muhafaza Edilen Belgeler. İNBKM, 7/13/, 1967, s.149-162.

PİRVEVA, S., XVII. yy. *İlk Yarısında Kuzeydoğu Trakya'daki Vakıflar Hakkında.* Sp. İstoriçeski Pregled, 1992, 5, s.44-53.

PİRVEVA, S., *1693 Yılı Niğbolu Şehrinin Demografik Yapısı Hakkında.* V: 300 g. Çiprovsko Vestaniye S.1988, s.25-40
XVII. yy. Sonu ve XVIII. yy. Başlarında Kuzey Bulgaristan'ın ve Balkan Altı Ovaları İskan Yerlerinin Yoğunluğu Hakkında. Sp, İstoriçeski Pregled, 1992, Nu: 8-9, s.32-50.

XVII. yy. Sonu ve XVIII. yy. Başlarında Tırnova Kazası V: 14-18. yy. Balkan Milletlerinin Tarih ve Edebiyat Eserlerinde Türk Hakimiyetinin Etkisi. V: Tırnovo, 1992, s.240-247.

RADUŞEV, E., XVII-XVIII. yy. *Osmanlı Toprak Sistemi Araştırmalarına Bir Bakış.* V Sb. Balgarya Prez XVII-XVIII v. S., 1987.

Balkanlar Osmanlı Feodal Sisteminde Silahlı Kuvvetlerin Yeri. V sb. Osmanlı İmparatorluğunun Sosyo-Politik Yapısı. MOSKVA 19190.

STAYKOVA, Tsv. *Ahi Çelebi Köylerinden Mogilitsa ve Bukova ile İlgili Bazı Osmanlı-Türk Belgeleri.* RS, 3, 1972, s.309-321.

STAYNOVA, M. *Osmanlı'da Yazışma Uslubu Meselesi.* İnst. Po Balkanistika, Studia Balkanika, 8. S. 1974, s.87-107.

Kırcalıların Çıkardıkları Karışıklıklar Hakkında Bazı Belgeler. Vekove, 1975, 4, s.80-86.

XV-XIX. yy. Bulgar Topraklarında Osmanlı Kütüphaneleri, Sofya, 1982, s.206.

STOYANOV, V., *Ortaçağ Diplomatiğinin Kaynakları, Hükümranlık Belgeleri.* S. BAN, 1991, s.263.

Bulgar Tarihi Hakkında Osmanlı-Türk Kaynaklarının Araştırılması ve Neşredilmesi. V Tarih yazarları araştırmaları, "XV-XIX. yy. Bulgaristan, S. BAN, 1987, s.276-308.

STOYANOV, V., *Osmanlı-Türk Belgelerinde Özel İsimler ve "Abdullah" Lakabı.* Sp. İstoriçeski Pregled (Dergi: Tarihî Bakış), 1986, Nu: 1, s.51-57.

STOYANOV, V., *Osmanlı-Türk Diplomatîğinde Belge Olarak Özel Mektuplar.* V: Tarihî kaynak olarak özel belgeler, S. BAN, 1987, s.169-176.

Osmanlı Egemenliği Altında Bulunan İmtiyazlı Halklar Hakkındaki Osmanlı-Türk Belgeleri Üzerinde Müşahede. Sp. İstoriçeski Pregled, 1988, Nu:3, s.58-70.

Osmanlı-Türk Padişah Fermanlarındaki "Nişan ve sebeb-i Tahrir" Tebliğleri Hakkında. Pomoşni İstoriçeski Distiplini, (Yardımcı Tarih Dalları), 5, 1991, s.172-198.

Osmanlı Paleografyasının ve Diplomatîğinin Ortaya Çıkış Esasları. Sp. İstoriçeski Pregled, 1984, Nu:3, s.106-115.

STOYKOV, R., *XVI. yy.'da Bulgaristan'ın Batı Kısımındaki Köy İsimleri, Türk Kayıtlarına Göre 984/1576-1577 Yılı Vergileri.* V Sb. Ezikovedsko-etnografski izsledvaniya pamet na akad. St. Romanski, Sofya, 1960, s.424-456.

XV, XVI, XVII ve XVIII. yy. Millî Kütüphanesi "Vasil korav" un Oryantal Bölümündeki Türk Belgelerinde Bulgar Köylerinin İsimleri. İNBVK, 1/7/, Sofya, 1961, s.369-490.

XVII. yy. Türk Kayıtlarına Göre Bulgar Köylülerinden Alınan Cizye Hakkında. İDA, 8, Sofya, 1964, s.147-164.

XVI. yy. İkinci Yarısında Kuzeydoğu Bulgaristan ve Güney Dobruca'nın Demografik Şekli ve Köyleri Hakkında. İzv. na Varnenskoto arceol, drujestvo, 15, 1964, s.97-118.

TATARLI, İ., *Bulgaristan'daki Türk Dini Yapıları ve Yazıları.* Gedişnik na Sofiskiia Universited, Fakulted Po Zapadni filologi, S.1966, s.565.

- TODOROVA, M., *XIX. yy. İkinci Çeyreğinde Osmanlı Devletindeki Reformlar ve İngiltere ile Rusya'nın Politikaları*. Sofya, 1977, s.304.
- TODOROVA, M., *Tanzimat, İngiltere ve Rusya*. Sofya, Nauka i izkustvo, 1980, s.205.
- TODOROV, N., *Sofya Millî Kütüphanesinde Bulunan Osmanlı Belgelerine Göre Balkan Şehirlerindeki Sosyo-Ekonomik Gelişmeler*. Vostoçniye Istoçniki..., 2,1969, s.194-211.
- XV-XIX. yy. Balkan Şehirlerinin Sosyal-İktisadî ve Demografik Gelişmeleri*. Sofya, 1972.
- XIX. yy. İkinci Yarısında Anhialo (Pomoriye) Şehrinin Demografisi*. İzv. na Bılg. İst-d-va T.25, 1967, s.159-180.
- Osmanlı İmparatorluğunda Tarihi Demografinin Problemleri ve Çözümleri*. (Slavtor M. Todorova), Balkanistika, Nu:2, 1987, s.18-46.
- TODOROV-HİNDALOV, VL., *Sofya Millî Kütüphanesindeki Fermanların, Buyruldukların ve Tezkerelerin Listesi*. God, Sofya, Nar. Bibliyoteka/GSNB/1924, s.101-120.
- Yeni Bulunan Resmi Türk Kaynaklarına Göre Dobruca'nın Geçmişi*. GSNB Za 1926-1928, g. 1931, s.197-284.
- HRİSTOV, A., *Demografya, Etnografya ve Trakya Tarihi Hakkında Türk Belgeleri*. İzv. Trakiyska Nauçen inst., 2, Sofya, 1970, s.283-293.
- TSVETKOVA, B., *XVI. yy. Bulgaristan'daki Bazı Şehirlerin Pazar ve Limanlarındaki Gümrük Vergileri Meselesi*. iii, 13, Sofya 1963, s.183-260.
- Türk Egemenliğinin Başlangıcında Kuzey Bulgaristan'ın Toprak Rejimi Hakkında Yeni Arşiv Belgeleri*. İDA, 6, Sofya, 1963, s.299-343.
- XV. yy. Bulgar Topraklarındaki Şehirlerin Ekonomik Tarihi*. iii, 14-15, Sofya, 1964, s.243-262.

XV. XVIII. yy. Bulgar Topraklarındaki Türk Feodal Rejimine Karşı Silahlı Mukavemet Hakkında Yeni Arşiv Belgeleri. İDA, 8, Sofya, 1964, s.208-243.

TSVETKOVA, B., *XVII. yy. V. Tırnova Kazasındaki Bazı Köylerin Nizamı Hakkında Türk Belgeleri.* İzv. na Nar.Muzey, V. Tırnova, 3,1966, s.61-67.

1841 Yılında Pomoraviye'de Meydana Gelen İsyanlı Hareketler Hakkında Türk Belgeleri. İzv. na Dırj. arhivi, 14,1968, s.229-239.

XIX. yy. Tarihî Bulgar-Rus İlişkilerine Dair Türk Belgeleri. V.Vost, İstoçniki po İstori Narodov Yugo-Vost, İtsentr Europa, T.2, M., 1969, s.161-171.

Vidin Sancağındaki Araştırılmamış Osmanlı Teşrii Eserleri Hakkında. İzv. na Balgr. İST. D-VO, 27,1970, s.830-358.

15-18 yy.'da Bulgar Topraklarında Eşkiyalık. Studiya i dokumenti, T.1, Sofya, 1971.

XVI-XVIII. yy. Balkan Topraklarında Osmanlı Feodalizminin Değişiklikleri. İst. Pregled, 1971, Nu:4, s.55-73.

Yeni Buluna, 1573 Yılı Celepkeşan Kütüğünde Kuzeydoğu Bulgaristan ve Dobruca İle İlgili Bir Bölüm. (Slavtor Anka Gyatsa), İzvestiya na NBKM, 14, 1978, s.849-360.